

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO

**NOTRANJE PODJETNIŠKE DEJAVNOSTI V OSNOVNI ŠOLI:
PRIMER OŠ HINKA SMREKARJA LJUBLJANA**

Ljubljana, september 2016

IGORCHO ANGELOV

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani Igorcho Angelov, študent Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtor predloženega dela z naslovom Notranje podjetniške dejavnosti v osnovni šoli: Primer OŠ Hinka Smrekarja Ljubljana, pripravljene v sodelovanju s svetovalcem dr. Boštjanom Antončičem,

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravil/-a samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbel/-a, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobil/-a vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označil/-a;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnal/-a v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobil/-a soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študenta: _____

KAZALO

UVOD.....	1
1 PODJETNIŠTVO	6
1.1 Zgodovinski pogled na podjetništvo	6
1.2 Pojem podjetništva	7
1.3 Razvoj podjetništva v Sloveniji	10
2 NOTRANJE PODJETNIŠTVO	11
2.1 Opredelitve notranjega podjetništva	12
2.2 Ustvarjanje novih podjetij znotraj obstoječih	13
2.3 Notranjo podjetniški novi posli in enote	14
2.4 Dejavniki notranjega podjetništva.....	15
2.5 Inovacije notranjega podjetništva	18
2.6 Uvajanje notranjega podjetništva znotraj organizacije	19
2.7 Elementi notranjega podjetništva znotraj obstoječe organizacije	20
2.7.1 Podpora vodstva	20
2.7.2 Ustrezní pristop	20
2.7.3 Organizacijska struktura in njene prilagoditve.....	21
2.7.4 Uresničevanje izbranega programa notranjega podjetništva.....	21
3 PODJETNIŠTVO IN NOTRANJE PODJETNIŠTVO V NEPROFITNIH ORGANIZACIJAH.....	22
3.1 Podjetništvo v osnovnih šolah.....	24
3.2 Razvoj notranjega podjetništva v osnovnih šolah.....	26
3.3 Podjetniško izobraževanje.....	27
3.3.1 Spodbujanje zaposlenih in učencev pri podjetniškem obnašanju.....	32
3.3.2 Spodbujanje notranjega podjetništva pri izvenšolskih in interesnih dejavnostih	36
3.4 Izobraževalni sistem v Sloveniji in zakonodaja	37
4 Empirični del	39
4.1 Metodologija raziskave	39

4.2	Načrt raziskave	41
4.2.1	Viri podatkov	41
4.2.2	Raziskovalne metode	42
4.2.3	Raziskovalni instrument.....	42
4.2.4	Načrt vzorčenja	43
4.2.5	Oblike komuniciranja.....	43
5	ŠTUDIJA PRIMERA: NOTRANJE PODJETNIŠTVO V OSNOVNIH ŠOLAH.....	44
5.1	Predstavitev osnovne šole.....	44
5.2	Zgodovina osnovne šole	45
5.3	Dejavnosti zaposlenih.....	45
5.4	Zakonske ureditve javnega zavoda	47
5.5	Dejavnosti in financiranje javnega zavoda	48
5.6	Interesne dejavnosti na OŠ Hinka Smrekarja	49
5.7	Rezultati.....	52
5.8	Analiza in vrednotenje dela	52
5.8.1	Analiza podatkov iz intervjuja	52
5.8.2	Analiza anketnega vprašalnika.....	54
5.8.3	Analiza in kritična analiza posameznega vprašalnika.....	55
5.9	Oblikovanje modela za izvajanje Notranje podjetniške dejavnosti na OŠ Hinka Smrekarja – »UPI-ID«	75
	SKLEP.....	84
	LITERATURA IN VIRI	87
	PRILOGE	93

KAZALO TABEL

Tabela 1: Načrt oz. koraki za realizacijo notranje podjetniške ideje.....	34
Tabela 2: Kvalitativna raziskava	39
Tabela 3: Načrt naše raziskave	44
Tabela 4: Interesne dejavnosti	50
Tabela 5: Notranjo podjetniška ideja - ID Namizni tenis.....	56
Tabela 6: Notranje podjetniški model - ID Italijanščina in Možgančkanje.....	57
Tabela 7: Notranje podjetniški model - ID Oblikovalni krožek.....	59
Tabela 8: Notranje podjetniški model - ID Pravljični krožek	60
Tabela 9: Notranje podjetniški model - Filozofki	61
Tabela 10: Notranje podjetniški model - Konstruktivna dejavnost.....	63
Tabela 11: Notranje podjetniški model - ID Ustvarjanje filma	64
Tabela 12: Notranje podjetniški model - ID Spoznavanje sveta	65
Tabela 13: Notranje podjetniški model - ID Angleške urice.....	67
Tabela 14: Notranje podjetniški model - ID Ritmična telovadba.....	68
Tabela 15: Notranje podjetniški model - ID Turistični krožek	70
Tabela 16: Tabelaren prikaz sodelujočih v anketi	71
Tabela 17: Postopek izobraževanje učiteljev.....	75

KAZALO SLIK

Slika 1: Model notranjega podjetništva	16
Slika 2: Izziv prihodnosti.....	21
Slika 3: Model UPI-ID	78
Slika 4: Oblikovni krožek.....	78
Slika 5: Ritmična telovadba.....	79
Slika 6: Namizni tenis	79
Slika 7: Možgančkanje	80
Slika 8: Angleške urice in Italijanščina	80
Slika 9: Konstruktivni krožek.....	81
Slika 10: Filozofki	81
Slika 11: Spoznavanje države sveta	82
Slika 12: Turistični krožek	82
Slika 13: Ustvarjanje filma.....	83

UVOD

Živimo v času tranzicije, ko se spreminja, dopolnjuje in nadgrajuje veliko stvari, kar lahko pričakujemo tudi v prihodnosti. Beseda podjetništvo izhaja iz besede podjetnik, ki predstavlja »*entre-prende*« in pomeni nekaj podvzeti. Za podjetništvo uporabljamo še termin »*enterpreneur*«, kar pomeni vmesnik ali posrednik tako, da bi lahko podjetništvu v ekonomskem smislu rekli, da predstavlja ustvarjanje vrednosti, s katerimi se vidijo razlike med vrednostjo uporabljenih sredstev in vrednostjo izdelkov ter storitev. Razlika je tista, ki prinese dobiček.

Magistrsko delo temelji na notranjem podjetništvu v osnovnih šolah. Notranje podjetništvo oz. koncept notranjega podjetnika je lahko prisoten povsod. Učitelj vidi svoje učence kot »stranke«, ki jim skuša ponuditi najboljšo možno storitev. To pomeni, da jih navdušuje nad snovjo, se z njimi ukvarja, kaže pozitiven odnos, se vsako leto izpolnjuje ipd.

Definicija pridevnika podjeten pomeni, da govorimo o človeku, ki se svojega dela ter nalog loteva uspešno, prav tako pa mora biti pri izdelavi nalog tudi drzen ter samozavesten, da bi lahko uspešno zaključil naloge oz. dosegel zastavljene cilje. Po branju različnih knjig sem ugotovil, da je malo ljudi, ki so zares lahko podjetniki, prav vsak pa lahko postane notranji podjetnik, saj ima na voljo dane vire in namesto da jih porabi za ponavljanje obstoječega, mogoče celo nečesa, kar ne deluje več z obstoječimi viri, napade novo poslovno priložnost. Vendar za tem tveganjem stoji neka stabilna organizacija, ki je minimalno ogrožena, če poskus podjetnosti ne uspe.

Notranje podjetništvo (angl. *intrapreneurship*) se je pojavilo v 80. letih najprej v ZDA, kasneje tudi v Sloveniji, ko se je začela tranzicija. Pojem notranje podjetništvo pomeni, da se neka ideja razvija znotraj neke organizacije in da je za realizacijo potrebno preoblikovati podjetje s pomočjo ideje, ki se bo razvila znotraj podjetja. Za vzpostavitev primerne ozračja v nekaterem podjetju vplivajo dejavniki in tudi inovatorji, ki razvijajo določene značilnosti organizacije. V magistrskem delu predstavljam inovativnost oz. razvoj notranjega podjetništva v javnih zavodih, na primeru osnovne šole.

Na začetku magistrskega dela sem opisal zgodovinski pogled podjetništva, pojem podjetništva in razvoj podjetništva v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju RS). V drugem poglavju sem podrobno opisal, kaj pomeni notranje podjetništvo, kako nastanejo nova podjetja znotraj neke organizacije in dejavniki, ki vplivajo na notranje podjetništvo. V nadaljevanju sem opisal podjetništvo in notranje podjetništvo v osnovnošolskem sistemu, kjer sem kot študijo primera uporabil OŠ Hinka Smrekarja iz Ljubljane.

Za raziskavo sem empirični del obravnaval s pomočjo kvalitativne metodologije in uporabil deskriptivno metodo za raziskavo zgodovinskega dela podjetništva oz. notranjega podjetništva.

Študijo primera sem izvedel s pomočjo raziskovalnih instrumentov, intervjuva in anketnega vprašalnika zaposlenih. Za analizo podatkov sem uporabil metodo kritične refleksije.

V nadaljevanju sem interesne dejavnosti opisal kot del notranjega podjetništva v javnem zavodu, iz katerih dejansko oblikujemo produkt, ki ga lahko plasiramo na trg in v OŠ, kjer lahko po uresničitvi ciljev, nekaj zaslužijo. Na koncu sem s pomočjo sklepov potrdil raziskovalno delo in podatke tudi tabelarno predstavil.

S preučevanjem tovrstne tematike sem ugotovil, da moramo na trgu biti pravočasni, če želimo kaj doseči. Zato je treba pravočasno izbrati dobro idejo, ki jo lahko razvijemo znotraj nekega podjetja oz. organizacije, v mojem primeru je to javni zavod, osnovna šola (v nadaljevanju OŠ). Torej, biti na trgu ali ne, brez dobre ideje ne bo dobre kariere in dobre organizacije. Spoznal sem, da morajo biti vsi, ki delajo na OŠ zelo kreativni, ustvarjalni in inovativni. V primeru, da bodo izkoristili te sposobnosti, bomo pridobili nova znanja in boljše kompetence.

Opredelitev problema

Na področju notranjega podjetništva je bilo v zadnjem času opravljenih veliko raziskav, ki kažejo, da notranje podjetništvo v javnem sektorju se še ni prisotno. Glede nato, da sem učitelj razrednega pouka verjamem v obstoj notranjega podjetništva v osnovnih šolah. To bom v nadaljevanju magistrskega dela poskusil tudi dokazati.

Vemo, da sodobno podjetništvo temelji na inovacijah, ki so se zgodile ali se še bodo. Zanima nas, ali je v osnovnih šolah notranje podjetništvo res nekaj novega, neraziskanega in javno prikazanega. Zagotovo gre za problematiko, o kateri malokdo govori javno, kaj šele, da bi jo predstavil.

Ko govorimo o notranjem podjetništvu, mislimo na podjetništvo znotraj neke organizacije. Notranje podjetništvo (Antončič, 2002) predstavlja način obnašanja podjetij ter novost, ki v organizacijah izboljša vsakdanjo rutino na različnih področjih (Antončič, 2002, str. 3). Notranje podjetništvo je opredeljeno tudi po vsebini, in sicer na: nove posle, nove enote, inovacije, samoprenovo, prevzemanje tveganj ter proaktivnost. Razlikuje tudi vsebino notranjega podjetništva glede na njihove dejavnosti in usmeritve (Antončič, 2002).

Ali je osnovna šola organizacija in kako je povezana z notranjim podjetništvom? Zaradi neraziskanega področja ne moremo trditi, da v osnovnih šolah ni notranjega podjetništva. Pomembno vprašanje je, kdo ustvarja pogoje za notranje podjetništvo v javnem sektorju in na kakšen način jih ustvarja?

Seveda mora notranje podjetništvo ustvariti pogoje za inovativnost v javnem sektorju. Ali to dosežemo na ravni javne institucije in kako bom preveril in raziskal problematiko, ki zna biti zelo uspešna pri odkritju nečesa novega, kar se dogaja v našem okolju. Proces, ki motivira in izobražuje zaposlene v osnovni šoli, potrди, da je notranje podjetništvo pravzaprav tisto, kar uresničuje cilje in prispeva k uspešnosti zaposlenih in otrok.

Zaposlenim v osnovnih šolah pri uvajanju notranjega podjetništva v šole omogočata praksa in vsakoletna izkušnja, predvsem pa poskusi realizacije novih idej, s katerimi bodo na OŠ, preko prakse pripeljali boljše in učinkovito vzgojo ter izobraževanje.

Kot sem že napisal je predmet raziskovanja mojega magistrskega dela notranje podjetništvo v osnovnih šolah oz. raziskava trenutnega stanja na tem področju v osnovnih šolah v Sloveniji.

Namen magistrskega dela je, da s pomočjo deduktivnega pristopa teoretičnih raziskav kritično preučim, ter analiziram, ali je notranje podjetništvo razvito v osnovnih šolah v Sloveniji in kako je razvito, ter na nek način povezati vse termine, ki se povezujejo z notranjim podjetništvom v javnih zavodih.

Drugi namen je ustvariti odkrito sliko delovanja uprave v osnovnih šolah ter delo, ki ga opravljajo zaposleni za zaprtimi vrati, ki do sedaj ni bilo nikjer objavljeno oz. ni bilo raziskano.

S pomočjo lastnih izkušenj oz. z delovanjem na šoli sem raziskal delo ravnatelja in delo strokovnih delavcev na osnovni šoli ter njihovo inovativnost, ki poteka na visokem nivoju in vsakoletno vodi do sprememb ter dopolnitev sistema dela, ki pomaga uresničiti njihov cilj. Ta vodi h končnemu sprejemniku inovativnosti, otroku.

Po končani raziskavi bom poskusil razviti model, ki bo ustvarjal, podjeten in inovativen, saj bo pripomogel k boljšemu razumevanju procesa dela v osnovnih šolah in k boljši povezanosti osnovnošolskega sistema delovanja v javnih sektorjih.

Na podlagi raziskave bom poskusil oceniti uspešnost in inovativnost v notranjosti javnih zavodov, v mojem primeru v osnovnih šolah, saj trdim, da notranje podjetništvo v osnovnih šolah obstaja, vendar je ta sistem nerazvit zaradi povezave z državnimi ustanovami.

Opozoriti moram tudi nato, da bodo vodje v osnovnih šolah morale predstaviti svoja znanja in uspeh ter inovativnost svojim zaposlenim, saj bodo tako pripomogle k izboljšanju njihovega dela in obenem omogočile, da se njihove sposobnosti razvijejo uspešno in na visokem nivoju.

V magistrskem delu bom obravnaval notranje podjetništvo, ki se bo razvijalo znotraj obstoječe poslovne strukture. Razvil bom načrt oz. korake, ki bodo uspešni vodji v osnovnem šolstvu pomagali k bolj kakovostnemu izobraževanju. Ocenil bom stanje v nekaterih osnovnih šolah v

Sloveniji kot tudi poslovnost njihovih vodij in zaposlenih. Poskusil bom analizirati inovativne projekte, ki jih vsako leto spreminjajo in kakovostno realizirajo, s čimer omogočajo boljše izobraževanje otrok.

Namen in cilj raziskave

Glavni cilj magistrskega dela je, da preko širšega teoretičnega koncepta notranjega podjetništva v osnovnih šolah, s kvalitativno metodo raziskave prikažem razvoj in potek ter realizacijo modela notranjega podjetništva v javnem sektorju oz. osnovnih šolah.

Glede na to sem oblikoval pomožne cilje magistrskega dela, in sicer:

- Preučiti, kaj je podjetništvo in opredelil njegove elemente. Pri tem si bom pomagal z domačo in tujo znanstveno literaturo.
- Preučiti, kaj je notranje podjetništvo nasploh.
- Preučiti podjetništvo in notranje podjetništvo v osnovnih šolah.
- Prepoznati delo vodij in zaposlenih v osnovnih šolah.
- Prepoznati njihove kvalitete in inovativnosti, ki pripeljejo do uspešnega izobraževanja.
- Pripraviti priporočila za zaposlene v osnovnih šolah in za realizacijo ciljev.

Raziskovalni vprašanji, ki me bosta vodili skozi celotno magistrsko delo, sta:

Kakšen je pomen notranjega podjetništva v osnovnih šolah? Kaj se da spremeniti in kako urediti, da bo osnovnošolsko vzgojno-izobraževalni sistem boljši?

Teza magistrskega dela:

Notranje podjetništvo je vse bolj pomembno tako za privatni sektor kot tudi za javni sektor, zato lahko rečem, da se inovativnosti pojavljajo v obeh sektorjih, pravzaprav se dogajajo v njihovem notranjem delovanju.

Razvoj notranjega podjetništva v osnovnih šolah je zelo pomemben zaradi pozitivnih učinkov, ki prinesejo boljšo organizacijo in hkrati razvijajo ustvarjalnost, podjetnost in inovativnost. Notranje podjetništvo deluje na meji obstoječega v podjetjih, saj predstavlja inovativnost, ki se dogaja v teh institucijah, zato menim, da delovanje zaposlenih v osnovnih šolah in njihovih izvenšolskih aktivnostih vodi k inovativnosti, ki otrokom in staršem pomaga pri boljši vzgoji in izobraževanju, ter k boljši izrabi popoldanskega časa v šoli.

Uporabljene metode

Magistrsko delo temelji na metodah znanstvenega raziskovanja. Temelji na teoretičnih spoznanjih, praktičnih izkušnjah in empirični raziskavi, ki sem jo izvedel na OŠ Hinka Smrekarja s pomočjo študije primera.

Za pripravo raziskave sem moral najprej opredeliti primer raziskave, si zastaviti raziskovalna vprašanja, izbrati metode za zbiranje podatkov, ter na koncu primerno obdelati, analizirati in interpretirati podatke, ki sem jih dobil na podlagi izvedene raziskave.

Za zbiranje podatkov sem se ravnal po Kotlerju (2004), ki pravi, da lahko zbiramo sekundarne in primarne podatke ali pa oboje. Raziskava je narejena s kombinacijo obeh načinov zbiranja podatkov. Lahko trdim, da večinoma pretehtajo primarni podatki, ki so novi in imajo določen namen. V mojem primeru je namen raziskati notranjo podjetniške dejavnosti v osnovnih šolah, študija na primeru OŠ Hinka Smrekarja.

Struktura magistrskega dela

Magistrsko delo je razdeljeno na pet delov.

- V prvem delu sem obravnaval problem, predmet raziskovanja, namen in cilje magistrskega dela ter metode, ki so bile potrebne za izvedbo raziskave.
- V drugem delu sem se hotel približati namenu in ciljem magistrskega dela, zato sem na začetku obravnaval zgodovino podjetništva in pojem podjetništvo, ki sta temelj notranjega podjetništva.
- V tretjem delu sem predstavil notranje podjetništvo, zgodovino in pojem ter razsežnosti notranjega podjetništva v privatnem in javnem sektorju.
- Četrty del magistrskega dela je namenjen empiričnemu delu, v katerem sem hotel podrobno obravnavati metodologijo in predstaviti metode za zbiranje podatkov.
- Peti del je namenjen študiji primera, s katero sem hotel predstaviti podjetniško izobraževanje na šoli, interesne dejavnosti, ki se izvajajo na šoli ter kje in kako vidim razsežnosti notranjega podjetništva na OŠ. V tem delu so predstavljene metode in tehnike za izvedbo raziskave ter rezultati in analiza podatkov.
- V končnem delu sem predstavil sklepne ugotovitve magistrskega dela, ki temeljijo na izvedeni raziskavi. Sledijo uporabljena literatura in viri, pisni intervju z ravnateljico in anketni vprašalniki (v prilogi).

1 PODJETNIŠTVO

1.1 Zgodovinski pogled na podjetništvo

Podjetništvo je imelo na začetku razvoja rekonstrukcije tržnega gospodarstva zelo pomembno in odločno vlogo v obdobju velikih družbenih sprememb. Vsa obdobja industrijskih revolucij predstavljajo obdobja, ki zaznamujejo vse sposobnosti posameznikov in podjetniških skupin (Možina et. a., 1994).

Velike korporacije so v prvih dveh desetletjih po drugi svetovni vojni razvile množico proizvođenj. S cenovno ugodnimi, dostopnimi in uporabnimi izdelki so takoj osvojile svetovni trg. Nato se je kot nova veda razvil management. Do 70. let je vladalo tako stanje, po tem pa so pokazale posledice tretje tehnološke revolucije, ki označuje razvoj elektronike, računalnikov in telekomunikacij. Veliko korporacij je zato v 80. letih, po energetske krizi in tehnološki revoluciji padlo v krizo (Štubelj, 2007 po Glas, 2000).

Zaradi krize si je množica odpuščenih ljudi iz velikih korporacij morala poiskati novo zaposlitev. Med njimi je bilo veliko ljudi z visoko kvalificirano izobrazbo ter z zelo dobrimi managerskimi izkušnjami in poznavanjem proizvodnega procesa. Začeli so razmišljati v novo smer, saj so ustanovili lastna podjetja ali pa so se zaposlili v manjših (Možina et. al., 1994).

Na svetovnem gospodarskem področju so, do 70. letih, prevladovala velika podjetja. Zaradi liberalizacije svetovne trgovine, čedalje večje konkurence na mednarodnih trgih in uvajanja novih tehnologij, se je začelo prestrukturiranje velikih podjetij (Antončič, 2008). V tem času se je v državah članicah Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (v nadaljevanju OECD) v obdobju od 1972 do 1998 povečalo število lastnikov podjetij z 29 milijonov na 45 milijonov. Tako so mala in srednja podjetja postala bolj dobičkonosna, povečala se je tudi zaposljivost (Antončič, 2008).

Proces ustanavljanja novih podjetij traja še do danes. Vodi nas v informacijsko družbo preko katere se deindustrializira podjetniška organiziranost. Podjetja so bolj fleksibilna, saj se z novo obliko sodelovanja v timskem delu, posameznikova ideja uresničuje, kar vodi do prestrukturiranja zaposlenih iz velikih podjetij v manjša (Štubelj, 2007).

Z ustanavljanjem malih podjetij se je v svetovnem gospodarstvu povečala konkurenca. Mala in srednje velika podjetja (v nadaljevanju MSP) so velika podjetja silila k temu, da se odzivajo in obnašajo podjetniško. Tako so se nove ideje posameznikov začele realizirati v velikih podjetjih. Začeli sta se reorganizacija in rekonstrukcija podjetja v notranjosti. Na tak način so se razvila korporacijska ali notranja podjetja (Možina et. al., 1994).

1.2 Pojem podjetništva

V sodobnem svetu pojem podjetništvo (angl. *entrepreneurship*) prihaja iz Francije. V prevodu pomeni podvzeti, ravnati podjetniško, z namenom, da posameznik ali organizacija uresniči zastavljen cilj oz. idejo.

Veliko avtorjev je pojem podjetništva obravnavalo v klasični ekonomski teoriji na podlagi posameznikove oz. podjetnikove vloge, ki so jo različni avtorji videli drugače. Cantillon je podjetnika videl kot človeka, ki organizira poslovne aktivnosti, za katere prevzema odgovornost oz. tvega in na koncu dobi dobiček. Baptiste Say je v podjetniku videl človeka, ki zna uskladiti proizvodni proces. Stuart Mill je leta 1884 v svoji knjigi populariziral termin podjetnik iz angleščine (angl. *entrepreneur*). Schumpeter je videl podjetnika kot človeka, ki je uporabil inovacije. Po Kinghtu je podjetnik človek, ki obvladuje negotovost. Ludwig von Misses pravi, da je podjetnik gonilna sila na trgu. Mark Casson podjetnika vidi kot človeka, ki odloča in sprejema odgovornosti nad vsem, z namenom, da bi uskladil resurse, ki se dogajajo. Leibenstein, za podjetnika pravi, da je pripravljen na vsak odziv spreminjanja ekonomskih pogojev in da s pomočjo prepoznavanja odpravlja neravnotežja na trgu (Vidič, et. al., 2008, po Žižek, 2000, 21–29).

Ugotavljamo, da omenjeni avtorji v klasični teoriji dojemajo pojem podjetništva vsak na svoj način. Ekonomisti torej nimajo enotnega mišljenja oz. enotne teorije, ki bi v ekonomskem smislu in razvoju razložila termin podjetništva, saj so se avtorji osredotočili le na vlogo podjetnika oz. posameznika.

Na podlagi njihovih teorij je podjetniški uspeh bolj ali manj funkcija različnih oblik podjetniškega obnašanja in delovanja v ekonomskih okoljih. Avtorji so zapisali, da je treba v teoretični model vključiti dodatno konceptualizacijo ekonomskega modela, ki bo dejansko razložil termin podjetništva v ekonomskem smislu. Tako bomo dosegli identificiranje kritičnosti podjetnikovega obnašanja in prispevali k uspehu organizacije v določenem ekonomskem okolju (Vidič, et. al., po Short in Dunn, 2002).

Kot sem že ugotovil, se je veliko avtorjev ukvarjalo s pojmom podjetništva. Vsak je pustil poseben pečat in vsak ta pojem tolmači na drugačen način. Na podlagi tega lahko trdim, da je razvoj podjetništva povzročil, da je danes nemogoče dobiti dve enaki mnenji z enako vsebino, oz. definicijo pojma podjetništvo. Kljub temu je vloga podjetništva in podjetnikov v celotnem gospodarskem segmentu priznana, ne glede na razvitost in politični sistem.

V zadnjih dvajsetih letih se podjetništvo razvija in ga razumemo kot ustvarjanje nečesa novega, ustvarjanje nove vrednosti, ki je posledica dejavnosti, ki jih podjetnik ali njegov tim načrtuje. Te se začnejo od prepoznavnosti neke nove tržne priložnosti, preko podjetja do vključevanja in

realizacije novih idej (Vidič, et. al., 2008, po Bygrave, 1994). Na podlagi obravnavanega procesa podjetništva – od klasičnega pojmovanja podjetnika, ki predstavlja gonilno silo, ki s kombinacijo poslovne priložnosti in virov, s katerimi bi uresničil te priložnosti – nadgrajuje in opredeljuje rezultat različnih vendar med seboj povezanih odvisnih elementov. Ti elementi so: podjetnik kot osebnost, podjetniška organizacija in okolje, kjer podjetnik tudi deluje (Vidič, et. al., 2008).

Miner, Smith in Bracher (1990) menijo, da obstajajo štirje tipi podjetniške osebnosti, ki spadajo v kontekst voditeljskih lastnosti. To so (Vidič, et. al., 2008):

- posameznik je nagnjen k doseganju ciljev,
- posameznik kot super prodajalec,
- posameznik kot dober manager,
- posameznik kot ustvarjalec specializiranih idej.

Uspeh se v tem primeru pričakuje takrat, ko bo pravi vzorec podjetniške osebnosti na pravem mestu v smislu ekonomskih in podjetniških pogojev, znotraj podjetniške organizacije oz. okolja (Vidič, et. al., 2008). Zasluga po utemeljitvi klasične teorije pripada znanemu avtorju Adamu Smithu, ki v svojem delu *Bogastvo narodov (1776)* posameznika opisuje kot nekoga, ki učinkovito povezuje osnovne zemeljske vire, delo in kapital v uspešno podjetje.

Klasični kapitalistični ekonomski sistem, ki temelji na posameznikovi lastnini in uspešnosti podjetja, predpostavlja, da se bogastvo ustvarja z menjavo dobrin na trgih, ki niso nadzorovani in kamor lahko kupci vstopajo brez ovir. Pomanjkljivosti klasičnega kapitalizma v ekonomskih teorijah sta poskusila odpraviti Walras in Marshall, konec 19. stoletja s pomočjo modelov, ki so vsebovali logistični okvir, ki je pomagal pri začetku matematičnih analiz (Vidič, et al., 2008).

Za razliko od klasične ekonomske teorije neoklasična ekonomska teorija trdi, da sta na trgu kupec in prodajalec, ki z medsebojno interakcijo zagotavljata ravnotežje med obsegom dela in obsegom ponudbe. Glavni koncept, s katerim se sooča neoklasična ekonomska teorija, predstavlja ekonomija obsega, ki predpostavlja zmanjšanje povprečnih stroškov na enoto proizvoda, saj so velika podjetja bolj dobičkonosna kot manjša. Iz raziskav je razvidno, da je neoklasična ekonomska teorija predvsem zaradi svojega logističnega okvirja in napovedne moči pravzaprav držala vodilno mesto večji del 20. stoletja (Vidič, et. al., 2008 po Short in Dunn 2002).

Podjetništvo predstavlja proces, s katerim se ustvarja nekaj novega in vrednega. Zanj je potrebno veliko truda in časa. Trdimo lahko, da pojem podjetništva zajema finančno, psihološko in družbeno tveganje. Posameznik je poplačan z osebnim zadovoljstvom in denarjem, ki ga bo pridobil za trud (Antončič, 2008, po Hisrich, 1986).

Podjetništvo je tudi gonilna sila v gospodarskem napredku, saj posameznika usmerja v ustvarjanje novega (Antončič, 2008).

V današnjem času predstavlja najbolj uspešno metodo, s katero se povezuje trg in znanost, kar omogoča uspešno ustanavljanje novih podjetij ter plasiranje novih idej na trgu dela (Antončič in dr., 2002). Ključ podjetništva je podjetnik, ki svoje dosežke in rezultate prikaže kot družbeno ekonomski fenomen (Antončič, 2008 po Solymosi).

Predstavlja izvajanje dejavnosti, s katerimi posameznik dobi priložnost, da lahko svoje ideje predstavi na trgu dela in iz tega naredi kombinacijo, ki pripelje do uspeha (Gomezelj Omerzel, 2010 po Ruzzier in dr. 2008).

Podjetništvo je proces, s katerim odkrivamo, ovrednotimo in izrabimo poslovne priložnosti z namenom, da bi na trgu uvedli nekaj novega, kar še ni bilo plasirano ali trženo (Gomezelj Omerzel, 2010 po Shane in Venkatarman, 2000).

Obstajajo štiri osnovne skupine oz. teorije, ki pojmujejo podjetništvo, in to so (Tyson et. al., 1994):

- Podjetništvo kot inovacija; ta teorija je zelo tesno povezana s Schumpetrovo teorijo, ki v modernem razumevanju podjetnika opisuje človeka z novimi idejami in novimi organizacijskimi metodami. Podjetnik je v tem primeru inovator, ki pripelje inovativnost v gospodarsko družbo, s katero se začne razvijati družba.
- Podjetništvo kot prevzemanje tveganja; Cantillon je osnoval to teorijo z namenom, da pokaže, da je vitalnost ekonomije odvisna od podjetij, ki prevzemajo tveganje. Pravzaprav tveganje prevzame podjetnik, ki se tudi zaradi tega loči od managerja.
- Podjetništvo kot stabilizacijska sila; Kirzner je tisti, ki s to teorijo vidi neravnovesno stanje v gospodarstvu kot edino okolje, v katerem podjetnik sploh deluje. V tej teoriji je razvidno, da noben resurs ni pravilno razporejen, kar lahko podjetnik dobičkonosno izkoristi. Podjetništvo je tisto, ki premika trg proti ravnovesju.
- Podjetništvo kot ustanavljanje ali lastništvo in upravljanje malega podjetja; je empirična definicija, ki se pogosto uporablja, saj je podjetnik tisti, ki je pred kratkim ustanovil podjetje.

Podjetništvo je dinamičen proces, preko katerega se ustvarja bogastvo, ki se povečuje. Opredelimo ga lahko kot proces ustvarjanja in uresničevanja ideje, tveganja in morebitne pridobitve v obliki nagrade. Podjetniške dejavnosti vplivajo na gospodarstvo tako, da ustvarjajo pogoje, ki vodijo k zagotavljanju delovnih mest (Antončič et. al. 2002).

Podjetništvo je ozko povezano s pojmom podjetja, ki se v modernih opredelitvah proučuje z vidika njegovih temeljnih sestavin, to sta inovacija in prevzem tveganja. Pojavlja se v gospodarskem sektorju in v nedobičkonosnih organizacijah (Drucker, 1992).

1.3 Razvoj podjetništva v Sloveniji

Pri nekaterih socialističnih državah so po drugi svetovni vojni prevladovali velike proizvodne organizacije. Države, ki so bile v tranziciji, so imele značilno socialistično luknjo, ki je označila neuravnovešenost strukture podjetij po velikosti. V tem času je bilo značilno, da so na gospodarskem trgu prevladovala državna podjetja in socialistični konglomerati, majhnih podjetij pa je bilo zelo malo (Možina et. al., 1994).

V Sloveniji so se vrata podjetništvu odprla leta 1988, ko je bil z zakonom o podjetjih postavljen prvi temelj za zasebno podjetništvo, ki je sprožil proces ustanavljanja malih podjetij (Gomezelj Omerzel, 2010).

V 90. letih se je ta značilna socialistična luknja zapolnila z razpadanjem velikih podjetij na manjša. V tem času je prišlo tudi do velikih družbenih in gospodarskih sprememb (Možina et. al., 1994).

Razvoj podjetništva v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju RS) se je začel po letu 1990, ko so velika podjetja zaradi dragih izdelkov in storitev, ki so jih ponujala na trgu, zamenjala manjša konkurenčna podjetja. Ustanavljati so se začela nova mala podjetja, ki so pripomogla k stabilizaciji gospodarskih razmer in zaposlitvi brezposelnih. Vpliv malih podjetij na gospodarski razvoj v Sloveniji je torej zelo pomemben (Antoničič, 2008, po Tajnikar, 2000).

Po osamosvojitvi Slovenije in na prehodu na nov gospodarski sistem se je število zaposlenih v velikih podjetjih zmanjšalo. Od leta 1993, ko se je povečalo število ustanovljenih malih podjetij, se je brezposelnost zmanjšala oz. ustavila (Gomezelj Omerzel, 2010).

Raziskave kažejo, da je GEM (angl. *Global Entrepreneurship Monitor*) največji raziskovalni projekt na svetu, ki preučuje odnose med podjetniško dejavnostjo in nacionalno ekonomsko rastjo. Slovenija je k sodelovanju pristopila leta 2002. Naloga GEM-a je, oceniti podjetniško dejavnost v obravnavanih državah. Proučuje številne dejavnike, ki vplivajo na podjetniške razlike in ugotavlja načine oblikovanja ustreznega okolja, ki lahko vplivajo na pospeševanje podjetništva. Njihov koncept temelji na sklepanju, da nekatere okoliščine vplivajo na celotno podjetništvo, kar posledično vpliva na gospodarstvo (Antoničič, 2008, po Rebernik, Tominc in Pušnik 2006).

Objavljeni rezultati GEM-a za leto 2005 so pokazali, da je bilo v Sloveniji v času začetne podjetniške dejavnosti vključenih 4,4 % prebivalcev. V raziskavi je sodelovalo dvajset evropskih držav, Slovenija je bila na 17. mestu (Antončič, 2008).

V Sloveniji se podjetništvo povečuje, kar pomeni, da se vsaka zaznana poslovna priložnost realizira na trgu dela za izboljševanje podjetniških potreb, kar pripelje do boljšega profita podjetja (Antončič, 2008).

Gomezelj Omerzel je v svojem delu objavil rezultate raziskave GEM-a za leto 2008. Pokazali so, da je zgodnja podjetniška dejavnost v Sloveniji narasla s 4,8 % (leta 2007) na 6,4 % odraslega prebivalstva. Tako se je med 43 državami uvrstila na 32. mesto (Cankar, Deutch, 2015).

Raziskave kažejo, da se je v Sloveniji število podjetnikov odločilo za podjetništvo, ker so zaznali dobro poslovno priložnost, in ne zato, ker bi bili v to prisiljeni zaradi ekonomskih razlogov. S tehnologijo, ki je na voljo vsaj pet let, se podjetniki lotevajo novega posla. V primerjavi s pretekli leti se večja tudi število izobraženih podjetnikov, ti so se izkazali bolj kot ustaljeni podjetniki.

2 NOTRANJE PODJETNIŠTVO

V nadaljevanju posvetil obravnavi notranjega podjetništva, katerega namen je, da bi se znotraj neke organizacije s pomočjo nove ideje izboljšali poslovni rezultati. Glede na krizo, v katera so velika podjetja zapadla, so si ta ista podjetja želela ohraniti in realizirati podjetniški duh v svojem poslovanju. Zaradi tega so začeli iskati nove načine, s katerim bi lahko vpeljali nove elemente ob bok obstoječi organizaciji.

Prvi, ki je uporabil termin notranje podjetništvo, je Gifford Pinchot. Definiral ga je kot podjetništvo, ki se razvija znotraj velikih podjetij, za katera je značilno, da zaposleni realizirajo svoje ideje in z njimi spremenijo profit podjetja (Pinchot, 1985).

Notranje podjetništvo predstavlja razvoj uspešne poslovne klime znotraj obstoječega podjetja in razvoj sposobnosti podjetnikov pri njihovih idejah in ustvarjalnosti (Pinchot, 1985).

Zelo pomembni sta izbor pravih notranjih podjetnikov in dobra ideja, ki pripeljeta do izboljšanja notranjega podjetništva. Obstajajo tri glavna področja preučevanja notranjega podjetništva (Antončič, 2000):

- Lastnosti notranjih podjetnikov. To področje preučuje notranjega podjetnika kot posameznika. Pokaže nam, da je podjetnik inovativna in ustvarjalna oseba, ki svojo idejo spremeni v donos podjetja, v katerem je zaposlen. V vsakem primeru mora upoštevati

interese podjetja, vodstva in zaposlenih, s čimer se omejuje podjetniška avtonomija (Pinchot, 1985).

- Ustanavljanje novih podjetij znotraj obstoječih. Na tem področju se jasno preučujejo oblikovanje in ustanavljanje novih podjetij ter uresničevanje poslovnih zamisli. Raziskovalci poudarjajo razlikovanje tipov novoustanovljenih podjetij in prilagajanje korporacij ter vzpostavljanje notranjega okolja korporacije (Antončič, Hisrich, 2003).
- Lastnosti podjetniških organizacij. Za to področje je pomemben skupinski pristop, ki se osredotoča na proučevanje podjetniške organizacije in njenih značilnosti (Antončič, Hisrich, 2003).

Avtorji pravijo, da imata zadnji dve področji skupno izhodišče, in sicer pogled na notranje podjetništvo, z vidika matične organizacije. Kljub vsemu je raziskovanje potekalo na omenjenih področjih, zato je njihov namen skupen; to je raziskati notranje podjetništvo in opredeliti njegove elemente in povezave med njimi (Levičar, 2004).

2.1 Opredelitve notranjega podjetništva

Notranje podjetništvo izhaja iz angl. besede *intrapreneuring* in pomeni podjetništvo znotraj obstoječih podjetij. Zelo pomembna značilnost je, da zaposleni generirajo podjetniške ideje in razmišljajo, kako jih lahko preoblikujejo in jih spremenijo v profitne projekte.

Notranje podjetništvo predstavlja tudi rešitev oz. prestrukturiranje podjetij, ki so finančno pripravljena na takšno rešitev (Pinchot, 1985). Sestavljajo ga podjetnik in socialna klima znotraj podjetništva, ki ju povezuje, iskanje podjetniških idej, ki so zelo kreativne, inovativne in ustvarjalne. Podjetja, ki imajo prednost, da pridobijo ustvarjalne, podjetne in inovativne posameznike, ki hitro zaznajo nove priložnosti in probleme podjetja morajo znati tudi hitro prestrukturirati podjetje in ustvarjalno rešiti težave (Pinchot, 1985).

Več avtorjev je na svoj način definiralo in teoretično predstavilo pojem notranje podjetništvo.

Notranje podjetništvo temelji na osnovi podjetništva, ki preko mehanizma za poslovni razvoj uresničuje ideje posameznika znotraj obstoječe organizacije oz. podjetja (Felicio, et. al., 2012 po Shane in Venkatearman, 2000).

Primerjamo ga tudi s korporacijskim podjetništvom. Razlika je v tem, da se v tem primeru celotni proces odvija v obstoječi organizaciji. Znotraj te organizacije se uresničijo nove ideje, s tem se spremeni oblika organizacije oz. podjetja tako, da si z novim izdelkom oz. novoustanovljenim podjetjem zagotovimo rast prihodkov oz. profit (Felicio, et. al., 2012 po Sharma in Chrisman, 1999).

Notranje podjetništvo predstavlja večdimenzionalno strukturo, ki posluje na podlagi eksperimentiranjih tveganj, inovativnosti, proaktivnosti in konkurenčne inovativnosti (Felicio, et. al., 2012 po Sharma in Chrisman, 1999, Dess et al. 2003).

Predstavlja tudi postopek izvedbe spremembe v obstoječem podjetju, ne glede na velikosti, ki vodijo do novih inovativnih projektov ali dejavnosti, vključno z razvojem novih izdelkov ali storitev (Felicio, et. al., 2012 po Miller, 1983, Antončič in Hisrich, 2001).

Do podjetniškega delovanja znotraj podjetja pride, ko je ustvarjena možnost za raziskovanje in trženje izdelka oziroma storitve (Felicio, et. al., 2012 po Guth in Ginsberg, 1990, Zahra, 1991).

2.2 Ustvarjanje novih podjetij znotraj obstoječih

Ustvarjanje novih podjetij znotraj obstoječih organizacijah je najvidnejša značilnost notranjega podjetništva. Vanj vključujejo več formalno avtonomnih ali delno avtonomnih enot ali podjetij, ki imajo različne pojavne oblike. Njihovo delovanje je v okviru organizacije ali zunaj nje.

Ustanovljeno podjetje znotraj obstoječega podjetja je sicer tesno povezano z novimi posli, vendar je razlika v tem, da je vstopom v nove posle tesneje povezano z obstoječimi aktivnostmi matičnega podjetja. Z vstopanjem v nove posle predstavljamo tudi uvajanje nečesa novega v obstoječem podjetju, saj se spremeni organizacija podjetja. Taka organizacija predstavlja inovativnost, s katero podjetje izboljšuje svoje poslovanje in dobiček, ki za posameznika predstavlja nagrado za trud (Antončič, Hisrich, 2001).

Uvajanje notranjega podjetništva v podjetje lahko postane posledica, ki spreminja zunanje in notranje okolje podjetja, ki sta medsebojno povezana. Organizacija se ne more spreminjati, lahko se pa prilagodi (Pučko, 1994).

Za ustvarjanje novih podjetij znotraj obstoječega podjetja mora imeti posameznik dobro idejo, ki bo inovativna in tudi dobičkonosna v obstoječem podjetju.

Osnovni temeljni program, ki ga ima podjetje, je običajno nosilni program podjetja, ki prispeva k dobičkonosnosti in je za vsako podjetje nujen. Nujno potrebno je, da podjetje razvije dopolnilni program, za katerega obstajajo določeni, neizkoriščeni resursi. Tako se zmanjšajo življenjske odvisnosti podjetja od temeljnega programa, ki ga ima podjetje v osnovi (Tajnikar, 2000).

Vsaka notranjo podjetniška ideja mora nagrajevati izvedene notranje podjetniške aktivnosti in jih povezati z uspehi nosilcev notranje podjetniških projektov. Tisti model, ki je osnovan znotraj podjetja, ne sme temeljiti na kaznih in neuspehu, temveč na nagradah za uspeh in okolju, ki

mora biti tolerantno do neuspehov. V nobenem primeru ne moremo trditi, da raziskave kažejo na pogosto neuspešnost sprememb, kljub temu da so vsi pogoji uspešno realizirani (Glas, 2001).

2.3 Notranjo podjetniški novi posli in enote

Ustanavljanje novih podjetij znotraj podjetja vključuje različne enote znotraj nekega podjetja. Njihove oblike so različne, saj delujejo znotraj podjetniške organizacijske strukture ali zunaj podjetja. Kljub temu podjetja sodijo v razsežnost notranjega podjetništva (Antončič, Hisrich, 2001).

Novonastale enote znotraj ene organizacije morajo biti tesno povezane z novimi posli. Razlika je v tem, da je vstop v nove posle temeljito povezan z aktivnostmi obstoječega podjetništva. Vstop znotraj novih poslov predstavlja inovativnost, ki se pojavi znotraj obstoječe organizacije, s čimer se spremeni tudi struktura podjetja, ki vodi k ustanavljanju novih podjetij oz. novih oblik podjetja (Antončič, Hisrich, 2001).

Tako preoblikovanje podjetij se nanaša na obstoječa podjetja, ki imajo nove perspektivne ideje. S preoblikovanjem podjetja se spremeni tudi struktura podjetja, ki vsebuje strateške usmeritve. Celotni proces se v organizacijah, ki so aktivne in imajo vedno nove ter perspektivne ideje, ponavlja in izvaja, zato podjetja postanejo fleksibilna in prilagodljiva (Antončič, Hisrich, 2001).

Pomembno vlogo ima tveganje, ki predstavlja temeljno značilnost podjetništva ter ključni element, o katerem pišejo skoraj vsi avtorji. Pri ustanavljanju podjetij oz. uresničevanju nečesa novega v podjetju so ključnega pomena iskanje novih priložnosti, izvajanje novih eksperimentov ter kratkoročna zavezanost vseh virov, ki so značilni za razvoj notranjega podjetništva. Obstaja velika verjetnost, da zaradi izvora te ideje oz. določenega pojava privede do možne izgube tistega, ki tvega, vendar se v klasičnem podjetništvu pojavlja kot drugačna oblika (Antončič, Hisrich, 2001).

Za notranje podjetništvo je zelo pomembno in značilno, da znotraj organizacije nastaja sprememba, tako da se oblika podjetja spremeni iz hierarhične v sploščene. Pri tem je treba omeniti, da prva organizacijska oblika temelji na treh glavnih ključnih podmenah. Te so, da je podjetje stabilno, da so procesi predvidljivi in je njihov rezultat znan (Nordstrom, Ridderstrale, 2001).

Za nadaljevanje s takimi posli je najbolje, da se najprej odstranijo vse ovire, ki preprečujejo razvoj in tako inovatorjem omogočimo dostop do različnih virov in informacij, ki so za to potrebni.

2.4 Dejavniki notranjega podjetništva

Deduktivna raziskava je potrdila, da sta pri notranjem podjetništvu glavni dve skupini dejavnikov, ki govorita o napovedi in učinkovitosti notranjega podjetništva. Prva skupina dejavnikov zajema organizacijske dejavnike oz. notranje okolje organizacije. Druga skupina zajema dejavnike okolja oz. zunanje okolje organizacije. Dejavnikoma moramo dodati organizacijski dejavnik, ki je povezan s sodelovanjem podjetja in z drugimi organizacijami. Pomembna posledica notranjega podjetništva so rezultati podjetja.

Med organizacijskimi dejavniki, ki pozitivno vplivajo na notranje podjetništvo, so (Antončič et. al., 2002, str. 69):

- Odprta komunikacija, tako horizontalna kot vertikalna komunikacija med različni ravni v organizaciji.
- Nadzor nad podjetniškimi projekti, pri katerem ne gre za strog birokratski nadzor, vključuje tudi zanimanje managementa za projekte in spremljanje le teh.
- Analiza okolja, s katero nenehno pridobivamo informacije o sedanjih in možnih novih trgih.
- Organizacijska podpora v smislu podpore managementa, spodbujanje samostojnosti pri delu, nagrade, zagotavljanje časa za razmišljanje o novih projektih in ukvarjanje z njimi.
- Vrednote, ki predstavljajo vrednote, usmerjene k odnosom do soljudi v organizacijah.

Empirična raziskava, ki sta jo Antončič in Zorn, naredila med 477 slovenskimi podjetji kaže pozitiven vpliv navedenih organizacijskih dejavnikov na rezultate podjetij (Antončič, Zorn, 2004).

Za ustvarjanje dobrega organizacijskega okolja, ki bo podpiralo podjetniški način delovanja sposobnih posameznikov znotraj organizacije, morajo podjetja najprej spremeniti miselnost zaposlenim in stimulirati podjetniško okolje znotraj korporacije.

Vsem posameznikom in skupinam, ki imajo podjetniške ideje in so jih pripravljene realizirati, mora organizacija omogočiti (Pinchot, 1985):

- pravico do iniciative (pravica posameznika, da svoje ideje predstavi);
- pravico do izpeljave podjetniške priložnosti (posameznik bo sam realiziral svoj projekt);
- pravico do odločanja (vsak pobudnik mora imeti možnost samostojnega odločanja, ko sprejema pomembne odločitve, povezane s projektom);
- pravico diskrecijske moči (podjetnik mora imeti finančna sredstva, s katerimi prosto razpolaga v namen realizacije projekta);
- pravico do malih začetkov (možnost, da projekt napreduje postopoma namesto natančno planiranega s strani velikega podjetja);

- pravico do neuspeha (podjetnik se ne sme bati sankcij, ki ga lahko doletijo v primeru neuspeha);
- pravico do časa (podjetnik mora imeti dovolj časa za realizacijo projekta);
- pravico do zunanjih virov (vsakemu podjetniku mora biti omogočen dostop do virov, ki niso dostopni znotraj podjetja);
- pravico samostojne izbire članov tima (izbor osebja, ki je kooperativno s podjetnikom in mu omogoča avtonomijo);
- pravico do izbire med različnimi dobavitelji, kupci, finančnimi viri, ki svobodno izbirajo vire zunaj neke organizacije, če so boljši in prilagodljivi.

V tretjo skupino spadajo dejavniki, ki so povezani s sodelovanjem v strateških povezavah, kot so (Antončič et. al. 2002):

- strateške povezave med podjetji;
- komunikacija in kakovost komunikacije med podjetji, ki sodelujejo;
- zaupanje med strateškimi partnerji;
- podpora organizacije in sodelovanje z drugimi podjetji;
- medsebojna skladnost vrednot med organizacijo in strateškimi partnerji.

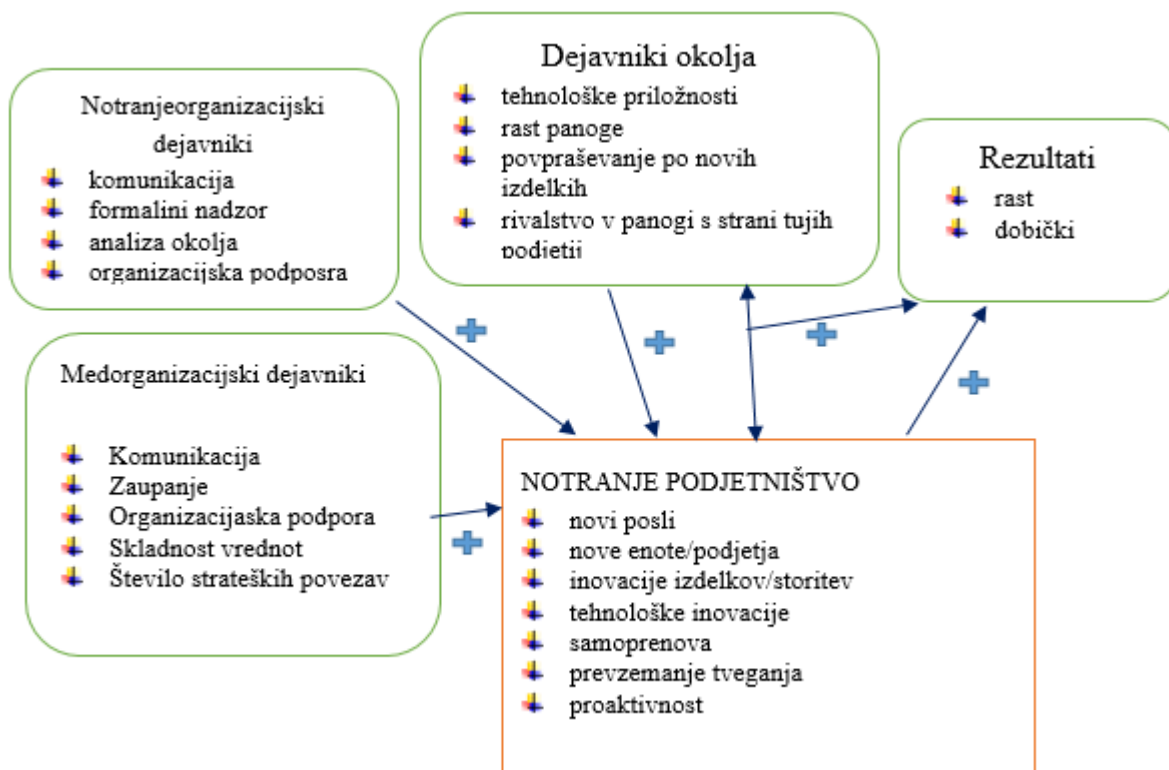
Dejavniki okolja, ki vplivajo na notranje podjetništvo, so (Antončič et. al., 2002):

- radodarnost okolja – tukaj nastajajo vse spremembe v okolju, predvsem pa inovativne priložnosti, ki jih podjetje ponuja;
- sovražnost okolja – tukaj nastaja neugodna situacija, ki se kaže v spremembah okolja, predvsem v večji konkurenci.

Zunanje okolje ima tudi veliko pozitivnih vplivov na razvoj notranjega podjetništva. Vplivi se kažejo kot povečanje dinamičnosti in tehnološke priložnosti, rast industrije, večje število povpraševanj po novih izdelkih, večja konkurenčnost med podjetji ter spremembe v medsebojni naklonjenosti (Antončič, Hisrich, 2001).

Ključna posledica notranjega podjetništva so poslovni rezultati podjetja, merjeni z rastjo podjetja in dobička (Antončič, 2002).

Slika 1: Model notranjega podjetništva

Vir: Antončič, 2002, str. 2

Zgornji model notranjega podjetništva (Slika 1) prikazuje notranje podjetništvo kot osrednji del modela in vzroke ter posledice, ki se pojavljajo pri njegovi realizaciji. Vzroki so dejavniki organizacije in okolje, poslovni rezultati podjetja pa predstavljajo posledice.

Ugotovitve, ki jih pokaže zgornji model, so:

- Dejavniki okolja pozitivno vplivajo na notranje podjetništvo. Tukaj nastane edina obojestranska povezava.
- Dejavniki notranje organizacije pozitivno vplivajo na notranje podjetništvo.
- Dejavniki, ki so povezani s strateškimi partnerji, pozitivno vplivajo na notranje podjetništvo.
- Najpomembnejši dejavniki notranje organizacije so tisti, nad katerimi ima management največji vpliv.
- Najmočnejši vpliv na razvoj notranjega podjetništva imajo strateške povezave in notranje organizacijska podpora.
- Notranje podjetništvo ima pozitiven vpliv na celotno rast in dobiček (Antončič, 2002).

Za uspešno delovanje podjetja v prihodnosti mora imeti podjetje primerno podjetniško usmeritev. Taka podjetja so podjetja, ki vrednote in organizacijske strukture usmerjajo pravilno in tako vplivajo na podjetniške dejavnosti. Komunikacija, razvoj projektov in njihova

realizacija, analiza podjetja, podpora in organizacija managementa, organizacijske vrednote in sodelovanje v strateških povezavah imajo pozitiven vpliv na to, da bo podjetje v prihodnosti postalo bolj inovativno, podjetniško, ustvarjalno. Takšna podjetja se vedno ukvarjajo z novimi posli, ki se organizirajo znotraj podjetja, ki je pripravljeno na inovativnost, prevzemanje tveganje in proaktivna usmerjanja (Antončič, 2002).

2.5 Inovacije notranjega podjetništva

Beseda inovacija ima pri notranjem podjetništvu dva pomena, prvi pomen predstavlja ustvarjanje oz. nastajanje novih izdelkov storitev in poslovnih procesov, drugi pomen pa odzivnost podjetij na nastale spremembe, ki se dogajajo znotraj okolja. Vsi vemo, da je okolje večplastno, zato lahko trdimo, da bodo tudi spremembe, ki se bodo dogajale znotraj podjetja večsmerne. Tako se vse znotraj organizacije začne spreminjati, tako zahteve porabnikov in povečanje strokovnosti konkurentov kot tudi javno mnenje z globalizacijsko spremembo ekonomskih odnosov in vladnih ukrepov.

Inovativnost podjetnika se pokaže, kadar se le ta primerno odzove na spremembe, ki nastanejo na podlagi predlagane ideje znotraj okolja. Na tem mestu se pojavi začetna težava. Zanima nas, kako lahko zadržimo in oblikujemo ljudi, ki bodo organizaciji omogočali primerno, uspešno, inovativno, podjetniško organiziranje in plasiranje na širšem trgu.

Za inovativnost je nujno, da ima vsak posameznik, ki bo imel svojo idejo in bi jo rad plasiral na nek trg, vsaj tri pogoje, ki jih mora izpolnjevati, da bi bila ideja uspešna (Rus, 1989):

- Tržne potrebe z določenimi ekonomskimi zakonitostmi;
- Obstajati mora nova oblika, ki bo določena s statusom tehnologije;
- Obstajati morajo inovativni ljudje, ki bodo s svojim znanjem izvedli inovacijski proces.

Na podlagi navedenih pogojev ne moremo trditi, da bo realizacija uspešna, ne da bi jo opredmetili in tržili na sodoben način.

Za izvedbo inovacije znotraj nekega podjetja je treba poznati nekaj faz poteka realizacije zastavljenih oz. oblikovanih idej.

Faze, skozi katere poteka uresničevanje neke ideje, so:

- Generiranje ideje, ki jo lahko izvedejo samo posamezniki, ki so dovolj izobraženi in sposobni, da s sintetičnim pristopom neposredno prikažejo idejo.
- Predlog ter doba dozorevanja, ker se polovica idej ne realizira zaradi težav s tehničnimi ali drugih razlogov (konkurenca, spremembe na trgu, pomanjkanje sredstev itd.). V tej fazi

nastane prostor, ki ni pokrit z zakonodajo, ustrezno za realizacijo ideje in kapital, ki bo morda omogočil uresničevanje te ideje.

- Faza implementacija ideje v življenje je faza, ker moramo imeti sredstva, s katerimi bomo financirali idejo, da bi jo lahko uresničili, vendar pri tem še vedno ne dobivamo nobenega povratnega finančnega vira. Tukaj se večina idej ne realizira ravno zaradi tega, zato se projekt prekine.
- S preživetjem ideje v prejšnji fazi mora podjetje nujno delati na trženju in izboljšavi procesa.

Ko je ideja uspešno zaključila vse faze, lahko trdimo, da je ideja oz. inovativnost v podjetju možna, ko podjetje doseže uspeh, ki je dobičkonosen.

Inovacije, ki so pretvorba ideje v nov, izboljšan distribucijski proces ali nova metoda socialnih storitev, je preučeval OECD. V magistrskem delu je inovacija sinonim za uspešno realizirane dejavnosti, znotraj javnega zavoda v ekonomskem in socialnem smislu.

Inovacije po vsebini delimo na:

- programske,
- tehnično-tehnološke,
- organizacijske,
- upravljske,
- metodijske.

2.6 Uvajanje notranjega podjetništva znotraj organizacije

Notranje podjetništvo znotraj organizacije nastane kot posledica spreminjanja zunanjega in notranjega okolja podjetja. V tem primeru se vse, kar nastane v zunanjem okolju, ne da spremeniti, zato se mora organizacija primerno prilagoditi (Pučko, 1994).

Problemi nastajajo na podlagi različnih sprememb v podjetju, preživijo le najbolj prilagodljivi. Podjetja se v danih razmerah soočajo s tremi vrstami problemov (Stevenson, Gumpert, 1985):

- Hitra rast konkurenčnih in novih podjetij.
- Občutek nezaupanja v tradicionalne metode managementa. Potrebni so novi pristopi, ki zahtevajo novo tehnologijo, proizvode in storitve.
- Stroga struktura podjetja, ki preganja posameznike, ki se želijo poslovno razvijati in svoje znanje širiti znotraj podjetja.

Danes je drugače, saj se podjetja srečujejo samo z dvema problemoma, ki sta:

- Sprememba tržnih razmer, ki pripelje do problema na trgu.

- Zahteva po novi organiziranosti, zaradi česar prihaja do organizacijskih problemov.

Podjetja, ki željo ohraniti svojo konkurenčno podobo, se morajo prilagajati spreminjajočemu okolju. Tradicionalni pristop ni več moderen in uporaben predvsem zaradi njegove birokratske strukture, zahtev po formalnem urejanju, ravnanju in ustvarjalnosti ter počasnega prehoda od inovacije do realizacije.

Uvajanje in ustvarjanje notranjega podjetništva v obstoječih organizacijah najprimernejše dejanje, ki pripelje do uspešne realizacije in prestrukturiranja podjetja v današnjem času (Bizjak, 1996).

2.7 Elementi notranjega podjetništva znotraj obstoječe organizacije

2.7.1 Podpora vodstva

Nudnje podpore s strani vodstva v notranjem podjetništvu je v perspektivnem smislu izvedljiva, v primeru, če bo posameznik seznanil vodstvo s svojo idejo. Na podlagi tega bo vodstvo lahko ocenilo ustreznost ideje, predlagalo najboljšo organizacijo in se odločilo za uresničevanje neke ideje znotraj podjetja.

Pri posameznem notranjem podjetniškem konceptu je lahko razsežnost bolj ali manj izražena. V primeru, da se bo vodstvo odločilo in sprejelo izziv za prihodnost podjetja, mora v njegovo uresničevanje vključiti:

- Opredeljevanje nove vizije, ki bo kazala na jasno poslanstvo in dobro notranjo podjetniško strategijo.
- Primerno socialno klimo v organizaciji.

2.7.2 Ustrezni pristop

Koraki programa notranjega podjetništva so naslednji (Tajnikar, 1992):

- Vodstvo spozna in se odloči, da bo sprejelo notranje podjetniški koncept.
- Za uspešno izvedbo koncepta se mora najprej usposobiti vodstvo. Sprejemati je treba različne ideje brez predsodkov ter spoznati metode za največje črpanje potencialnih pobudnikov idej.
- Zaposlene je treba sproti informirati o uvajanju programa.
- Oblikovati je treba posebno skupino, ki bo zbirala, pregledovala in ocenjevala ideje ter notranje podjetnike. V tej skupini morajo biti vključeni različni strokovnjaki. Pomembno je medsebojno zaupanje.

- Posamezniki s podjetniško idejo se morajo dodatno izobraževati in se udeleževati seminarjev in specializiranih sejmov.
- Izdelati in predstaviti je treba poslovni načrt, v katerem bodo predstavljene ideje, načini izvedbe in pričakovani učinki. Pri izdelavi načrta je treba pomagati notranjemu podjetniku. Sledi predstavitev poslovnega načrta vodstvu.
- Ko je poslovni načrt sprejet, je treba določiti način spremljanja njegove izvedbe in doseženih rezultatov.

2.7.3 Organizacijska struktura in njene prilagoditve

Za uspešno organizacijsko strukturo je potrebnih več prilagoditev. V našem primeru se je treba uspešno prilagoditi raznolikim pogojem, ki se morajo v 21. stoletju hitro širiti na trg, se primerno usmerjati k strankam, predvsem pa morajo temeljiti na odlični socialni klimi znotraj organizacije (Lipičnik, 1998).

Zaradi zgoraj navedenih kompleksnosti lahko trdimo, da se bo notranje podjetniška organizacija v prihodnosti projektno odvijala oz. organizirala tako, da se bodo zaposleni selili iz enega projekta k drugemu. Zaposleni pri tem, zaradi fleksibilnosti ne bodo imeli istega nadrejenega. Njihova formalna struktura bo pripomogla k najemu dela pri zunanjih dobaviteljih.

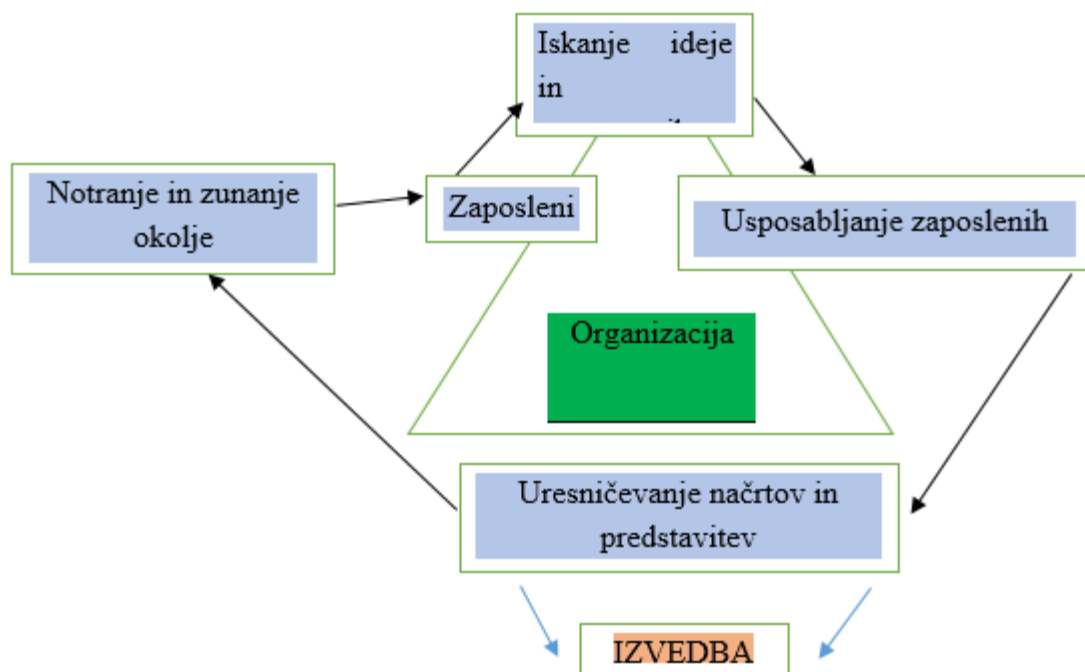
V notranjem podjetniškem podjetju bodo vsi dobavitelji tudi ustrezno pravno zaposleni v matičnem podjetju. V primeru, da se dobavitelj ne izkaže dovolj dobro, ga je treba takoj zamenjati. S takim sistemom ravnanja podpirajo učinkovitost, inovativnost in kakovost realizacije. Edina rešitev za odpravljanje omenjenega sistema ravnanja je razvoj notranje podjetniškega sistema, v katerem notranji podjetniki izmenjujejo oz. prodajajo in kupujejo storitve (Pinchot, 1999).

2.7.4 Uresničevanje izbranega programa notranjega podjetništva

Uresničevanje izbranega modela mora potekati v dveh fazah (Kampuš, 1996):

- Uresničevanje in spodbujanje podjetniške klime, ki lahko traja več let znotraj neke organizacije in nenehno poraja nove ideje, ki pomagajo k uresničevanju podjetniške kulture znotraj podjetja.
- Izvajanje notranjega podjetništva znotraj obstoječe organizacije in omogočanje ustvarjalnosti, podjetnosti in inovativnosti znotraj podjetja.

Slika 2: Izziv prihodnosti

Vir. Vasev, 2000, str. 44

3 PODJETNIŠTVO IN NOTRANJE PODJETNIŠTVO V NEPROFITNIH ORGANIZACIJAH

Zagotovo lahko trdimo, da se konec dvajsetega stoletja soočamo z intenzivnim procesom globalizacije, kar se kaže v odpiranju ekonomske politike, liberalizaciji trga, intenzivnem razvoju in tehnološkem napredku, ki vodi do nižjih stroškov globalizacije. Omenjeno velja za cel svet, tudi za Slovenijo. Glede nato, da je Slovenija zapadla v ekonomsko krizo, ki je v osredju in postavlja veliko zahtev po inovativnosti, lahko trdim, da naša država močno zaostaja za drugimi svetovno konkurenčnimi državami. Kriza je zavzela celotno gospodarstvo v državi in vse javne institucije ter privatne organizacije.

Vpliv na gospodarsko učinkovitost ima neposredno in posredno gospodarsko in negospodarsko dejavnost, ki ima dober oz. slab značaj.

Podjetniško soodvisnost kaže Porterjev diamant, ki vključuje strukturo gospodarstva, strategijo podjetij ter razpoložljivost in strukturo domačega povpraševanja, prisotnost podpornih in sorodnih panog, ki delujejo znotraj države in vplivajo na negotovost (Setnikar, et. al., 2013). Na podlagi tega lahko trdimo, da je razvoj podjetništva v družbi odvisen od javne politike. Iz

vsebine vladne politike lahko ustvarimo najboljše in najugodnejše okolje za razvoj podjetništva na lokalni ravni.

Vlada je tista, ki lahko vpliva na organizacijo in večje število potencialnih podjetnikov. Podatki iz leta 2013 oz. 2014 kažejo, da je Slovenija v primerjavo z drugimi državami ena izmed držav s slabšo učinkovitostjo vladnega delovanja zaradi gospodarskih težav (Doring in Blume, 2013).

Podatki kažejo, da je pri nas gospodarstvo manj učinkovito in zaostaja za drugimi inovativnimi gospodarstvi. Raziskovalci vidijo težave v pomanjkanju ustreznih strategij in politik, ki bi lahko stanje izboljšale. Kazalnikov gospodarstva ne predstavljajo opisovalci blagostanja državljanov, temveč zmožnost gospodarstva v ožji in širši družbi.

Trdimo, da se morajo potruditi tudi različne generacije, da bi lahko dosegli nek cilj, saj so v današnjem času prav mladi ljudi tisti, ki niso pripravljeni in se soočajo z negotovostjo, ki predstavlja rezultat globalne tekmovalnosti. Veliko podjetij, javni sektor, predvsem pa delodajalci oz. vodstvo si od mladih želi čim več spretnosti in truda, ki ga morajo vložiti, da bi lahko uresničili svoje ideje oz. ideje organizacije ali javnega zavoda.

Znano je, da ima podjetništvo v Evropi kot družbena dejavnost več pojavnih oblik. Raziskovalci so uporabljali različne pojme, kot sta ustanavljanje in vodenje podjetja z namenom, da bi lažje predstavili podjetništvo. Zaradi porasta podjetništva nasploh in tudi v javnem sektorju se razširilo oz. oblikovalo novo mnenje, ki ga predstavlja izziv v prihodnosti vsem, ki se bomo ukvarjali s podjetništvom. Razvili so se pojmi, kot so: ustvarjalnost, podjetnost in inovativnost (v nadaljevanju UPI) (Cankar, Deutsh, 2015).

Na začetku se je pojavilo veliko nejasnosti in vprašanj, kako v procesu izobraževanja spodbuditi naravnano razmišljanje. (Cankar, Deutsh, 2015 po Katz, 2003, Kuratko, 2005, Neck in Greene, 2001). V nadaljnje bo treba delati trdno in učinkovito, samo tako se bo področje podjetništva koristno razvilo v javnih zavodih, ne da bi bil pri tem kdor koli oškodovan. V ta namen sta bila uveljavljena dva pogleda, ki sta povezana s pojmovanjem omenjenega področja. Prvi pogled je osredotočen na komercialno družbeno dejavnost, drugi pa na izobraževalno področje (Cankar, Deutsh, 2015).

Prvi pogled vključuje komercialne aktivnosti, dejavnosti in posameznike, ki imajo poslovne ideje in jih razvijajo ter izdelujejo prototipe ali pa so v različnih fazah ustanavljanja, vodenja in nadaljnjega razvoja podjetja. Ta pogled nima veliko skupnega z izobraževalnim sistemom. Negativne izkušnje so pokazale, da šole niso profitni centri in da izobrazba ni izdelek ter, da na tak način izražajo neoliberalne vplive, ki spremenijo šole v ujetnike tržnih interesov (Cankar, Deush, 2015).

Vse te zadeve so se uveljavile zlasti v kapitalističnih državah, kjer so poudarjali preverjanje učinkovitosti vzgojno-izobraževalnega področja z vidika zmožnosti in kjer so oskrbovali trg z delavci. Do sprememb je prišlo po drugi svetovni vojni (Cankar, Deush, 2015).

Drugi pogled se je začel uveljavljati v zadnjem desetletju in je povezan z vključitvijo podjetništva v vzgojno-izobraževalni projekt. Gre za razvoj človekove splošne lastnosti oz. podjetnosti. Slednjo bomo spodbujali tudi v prihodnje kot tudi ustvarjalnost in inovativnost (Cankar, Deush, 2015).

Vsak podjetniški pristop mora biti usmerjen k posameznikovemu znanju, ki ga mora uporabiti, da bi rešil problem. Pristop zato ne kliče po revoluciji izobraževalnega sistema, kljub temu pa predstavlja dobrodošlo dopolnilo obstoječim načinom izobraževanja. Ta vidik je povezan z razumevanjem podjetništva v pedagoškem kontekstu (Cankar, Deush, 2015 po Brown).

Zelo pomembno vprašanje ob tem je, ali tisti, ki sodelujejo v projektu, razumejo pojem podjetništva? Menimo namreč, da si pojem podjetništva v izobraževalnem sistemu oz. v javnem zavodu marsikdo razlaga na drugačen način. Za vpeljavo tega procesa v vzgojno-izobraževalni sistem je treba uporabiti ustvarjalnost in inovativnost, ter trdo delati z namenom, da bi se lahko posamezniki povezali z več vzgojno-izobraževalnimi institucijami.

Raziskave kažejo, da je treba v vseh novih gibanjih, vključiti edukacijo in na kakršen koli način razumeti, in poskusiti oblikovati ali spremeniti, v glavnem pa ustvariti novo pot, ki omogoča vključitev v družbo (Cankar, Deutsh, 2015).

3.1 Podjetništvo v osnovnih šolah

Vsi ljudje, tudi učitelji, imajo pravico do mnenja, izobraževanja in mišljenja. Njihove ideje in novosti moramo uveljavljati v delovanju novih konceptov, ki jih bomo razumeli in upoštevali, da bi lahko dojemali njihovo delovanje.

Glede na to, da na šoli razvoja in posodabljanja vzgojno-izobraževalnih institucij ni mogoče usmeriti le s pomočjo smernic, saj nanj vplivajo odnosi in način življenja mladih v družbi, se šola kot zgodovinska institucija, težko spreminja in prilagaja novemu nastalemu okolju.

Šole danes predstavljajo rešitev za vse mlade. Klasični primer osnovnošolskega sistema poučevanja je testiranje šolskega znanja, ki ni dovolj dobro prilagojen mladim, zato nastajajo problemi. Treba je uvesti spremembe in otroke naučiti kritičnega razmišljanja, ustvarjalnosti in samoiniciativnosti in priložnosti. Razumljivo je, da vemo, kaj vse moramo spremeniti, da se bo izobraževanje izboljšalo. Otrokom moramo ponuditi UPI, s tem se bomo zmanjšali pomen posameznih učnih predmetov in povečali medpredmetno povezovanje (Cankar, Deutsh, 2015).

Kljub temu da današnja šola ni prijazna do napak, se otroci zelo hitro naučijo, da so napake slabe, nezaželene, in velikokrat tudi kaznovane s slabo oceno. Sposobni so in se zavedajo, da je včasih bolje, da ne naredijo ničesar, kot pa da tvegajo in naredijo napako. Prepuščamo jih možnost, da o marsičem odločajo sami.

Vse to pa ne velja za slovensko šolo. Menim, da so mladi izziv prihodnosti, zato morajo marsikaj spremeniti tako v javnem sistemu kot v zasebnem življenju. Sami morajo poskrbeti za boljšo izobrazbo, ki jim bo omogočila boljšo zaposljivost in odpiranje novih delovnih mest. Tako bodo s pomočjo svojega znanja, spretnosti, stališč in odnosov v družbi, realizirali cilje. Vemo, da mora šolski sistem mladim omogočiti perspektive, da se lahko soočijo z izzivi in se urijo v sodelovanju med šolo in družbo. Za boljši izkoristek časa uporabljajo ustvarjalne, raziskovalne ter praktične vaje (Cankar, 2015).

Inovacijske spretnosti, ki mladim pomagajo pri učinkovitem reševanju problemov, medtem pa se soočajo s spremembami, ki si jih delodajalci želijo za njihovo organizacijo, kar pomeni, da je treba pripraviti na hitre spremembe. Tudi področje izobraževanja temu ne more izogniti, saj sta podjetništvo in izobraževanje povezani. Izjemno pomembno je ustvarjanje inovativnih okolij, ki na šoli spodbujajo ustvarjalnost in inovativnost, posledično pa podjetnost (Cankar, Deutsh, 2015).

Zaradi sprememb, ki prevladuje spoznanje, da ima podjetništvo kot pomembna družbena dejavnost več pojavnih oblik, ki presegajo pojmovanje, da je podjetništvo povezano s spretnostnimi, osredotočenimi na samo ustanavljanje podjetja.

V izobraževalnem procesu se je začel uveljavljati proces, ki v zadnjih letih spodbuja univerzalne uporabne veščine, tj. ustvarjalno in inovativno reševanja problemov, kar predstavlja bistvo podjetništva.

Do zdaj je prevladovalo spoznanje, da je področje izobraževanja ključen dejavnik, ki oblikuje stališča in odnose mladih, njihovih sposobnosti in kulture idr., ki so pomembni za spodbujanje razvoja podjetniško naravnane miselnosti. Veliko avtorjev napoveduje, da bodo šole v prihodnosti morale prevzeti več odgovornosti za oblikovanje družbe. Skratka, mladim moramo zagotoviti ustrezno izobraževanje, ki ga bo spodbujalo k ustvarjalnosti in inovativnosti ter k podjetnemu ravnanju.

Do sedaj se je zelo malo govorilo o tem, ali sploh obstaja podjetništvo v osnovnih šolah. Namen magistrskega dela je razjasniti in pridobiti informacije ali v javnem sektorju obstaja podjetništvo in kakšen je njegov profit. Za razvoj številnih izzivov prihodnosti in nastanek novih delovnih mest mladi potrebujejo izobraževanje, ki jim omogoča razvoj znanja, stališč, spretnosti in

odnosov. Šolski sistem mora mladim odpreti perspektive, za uspešno soočanje z izzivi in medsebojno sodelovanje (šola – družba) ter uporabo ustvarjalnih in aktivnih oblik učenja.

3.2 Razvoj notranjega podjetništva v osnovnih šolah

Razvoj notranjega podjetništva je temelji na več raziskavah. Najpomembnejša pogoja za uresničitev oz. za zagon novega posla znotraj neke organizacije sta sposobnost in velika želja po uspehu. Za izgradnjo kariere v klasičnem podjetništvu niso potrebni podjetniški odnosi, toda raziskave kažejo, da so za novo nastale podjetniške poti potrebni in odvisni od delovnih razmerjih. Povečanje števila pogodb za določen čas in znižanje pogodb za nedoločen čas v javnem sektorju pripelje do sprememb, ki se pojavljajo v drugih segmentih javnega sektorja kot tudi v izobraževalnem sektorju. Načrt v državah članic Evropske unije (v nadaljevanju EU) je, da svoje državljane spodbujajo k podjetništvu, in jih na podlagi tega tudi primerno izobražuje. EU načrtuje in poziva članice, da svoje državljane usposablja in izobražuje v podjetniškem duhu od osnovne šole do univerzitetne izobrazbe. Pomembno vprašanje, na katero poziva EU je: »Kako lahko mala in srednja podjetja delajo s šolami in na kakšen način dosega ter poskrbijo za pridobivanje potrebnih pripomočkov?« To potrjuje tudi Zelena knjiga o podjetništvu (Evropska komisija 2003), ki se sklicuje na vlogo izobraževanja pri ustvarjanju mladega podjetnika (Frank, Korunka, Lueger, Mugler, 2005).

Raziskave kažejo na obstoj podjetništva v osnovnih in srednjih šolah, vendar v osnovnih šolah še vedno podjetništvo ni dokončno realizirano (Frank, Korunka, Lueger, Mugler, 2005 po Donckels, 1991). V srednjih šolah se ponekod že srečujejo z njegovimi osnovami, kar je bilo sprejeto s podjetniškim namenom (Frank, Korunka, Lueger, Mugler, 2005 po Peterman in Kennedy, 2003).

V Avstriji je visoka strokovna šola sprejela poučevanje več vsebin, ki se ukvarjajo z zagonom podjetij v zadnjih letih. Pouk v dveh delih. Poučevanje v prvem delu je konvencionalno in skladno z učnim načrtom, drugi pa poteka s preučevanjem različnih projektov. V ta namen vključijo in realizirajo različne dejavnosti, ki jih vključijo v okvir podjetniških dni. Dejavnosti izvajajo preko študentskih projektov in različnih šolskih eksperimentov (Frank, et. al., 2005 po Rotter in Valny, 2000).

Za razvoj notranjega podjetništva je potrebna organizacija, ki bo spodbujala inovativnost in ustvarjalnost, kot sposobnost zagotovitve razmer in ustrezno rešitev odprtega tipa (Haase, et. al., 2014, po Amabile, 1995, str. 78).

Inovativnost, ki se bo dogajala mora biti povezana z ustvarjalnostjo, ki jo opredelimo kot sprejem nečesa novega, eksperimentalnega v organizaciji in ustvarjanje novih izdelkov ali storitev (Haase, et. al., 2014 po Moriano et. al., 2014).

Iz današnjih raziskav je razvidno, da učeče se organizacije strmijo k spodbujanju inovativnosti in ustvarjalnosti zaposlenih znotraj podjetja (Haase, et. al., 2014 po Calantone et. al., 2002). Poleg tega spodbujajo posameznike, da delujejo kot notranji podjetniki, ki bodo generirali njihove ideje in nadgrajevali podjetja z inovativnosti (Haase, et. al., 2014 po Jones et. al., 2003).

Na podlagi tega lahko trdimo, da je notranje podjetništvo pridobilo nove informacije za vzpostavitev novega med temi informacijami. Takšen odnos organizacijskega učenja lahko pripelje do spodbujanja notranje podjetniške dejavnosti, ki posameznikom omogoča predlagati, realizirati in uresničiti njegove ideje na podlagi kognitivnih in vedenjskih sprememb (Haase, Franco, Felix, 2014 po Zahra, 2010).

»Garsia et. al. (2006) pravijo, da je organizacija, kjer prihaja do spodbujanja podjetništva, sposobna za ustvarjanje, učenje in vpliv zunaj okolja. Notranje podjetništvo predstavlja koncept, ki podpira organizacijsko učenje, saj se bo podjetnik soočil z izzivom tradicionalnosti. Toda s pomočjo njegove inteligentnosti in sposobnosti lahko razvije svojo inovativno idejo, kljub spremembam in tveganjem, ki se vmes pojavijo (Haase, et. al., 2014 po Honig, 2001).

3.3 Podjetniško izobraževanje

Podjetniško izobraževanje je zelo pomemben element notranjega podjetništva, saj omogoča pridobitev in spremembe na področju znanja, veščin, stališč in navad. Dejstvo je, da se pri notranjem podjetništvu to znanje ohranja, neguje in nadgrajuje.

Pojem podjetniško izobraževanje se v strokovni literaturi pojavlja pod terminom »*entrepreneurhip education*« in »*enterprise education*«. Prvi termin pomeni ustvarjanje nekega odnosa do samozadostnosti, drugi termin pa označuje kreiranje posameznikove priložnosti (Erzetič, H., 2014).

Podjetnik ne more biti vsakdo, podjetniki so ljudje, ki imajo nove ideje, prepoznajo priložnost, jo znajo uporabiti v družbi, ter prevzamejo tveganje za nov posel. Predstavljajo pomemben vir za rast gospodarstva in socialni razvoj države.

Več raziskav poroča, da obstajajo različni dejavniki, ki vplivajo na odločitev zagona novih podjetij znotraj nekega podjetja in izboljšajo odnos znotraj podjetja, z namenom uresničitve novega podjetniškega procesa.

V zadnjem času spodbujanje podjetništva predstavlja možen vir ustvarjanja novih delovnih mest. Raziskave kažejo na izboljšanje socialnega odnosa do podjetništva med mladimi. Mladi so del populacije, ki je za razvoj prihodnjega gospodarstva, ključna. Raziskave kažejo, da se več mladih v razvitih državah vključuje v podjetniško izobraževanje, da bi lažje prišli do zaposlitev. Po GEM je leta 2007 starostna meja vključenih podjetnikov med 37–45 let, v povprečju pa med

36–37 leti. Cilj je še vedno, da se ta starostna razsežnost zmanjša oz. da se ljudje starih največ do 26, začnejo izobraževati na področju podjetništva in tako postanejo na nek način podjetniki. Obstajajo trije glavni razlogi za ustanavljanje podjetja, in to so Listerre e tal. (2007):

- osebna izpopolnitev,
- uporaba lastnega znanja,
- izboljšanje osebnega dohodka.

Iz tega vidika je spodbujanje podjetništva pri mladih očitna. Zato je pomembno, da bomo najstnikom prikazali model podjetniškega izobraževanja, ki se bo razvijal in gojil potencial v prihodnosti. S tem bi mlade spodbujali k podjetništvu (Chigunta, 2002). Kljub raziskavam, da podjetniško izobraževanje vpliva nato, da bodo otroci, ki se na tem področju izobražujejo, v prihodnosti ustanavljajo podjetij, je ta trditev nepotrjena.

Empirične raziskave kažejo, da je podjetništvo učljiv in integrativen proces izobraževanja, ki je potreben in pomemben na vseh stopnjah izobraževanja (Gibb, 2006a).

Podjetniško izobraževanje bogati podjetniško vedenje, spretnosti, izboljšuje socialni odnos do podjetništva med mladimi, ter zaznava podjetniške karijerne možnosti, ki se bodo mogoče v prihodnosti razvile (Chigunta, 2002).

Vse dosedanje raziskave kažejo na podjetniško izobraževanje, ki je bolj osredotočeno in se prakticira na univerzah (Gorman, et. al., 1997; Young, 1997). Kasnejše raziskave kažejo, da je potrebno izvajanje podjetniškega izobraževanja na osnovnih šolah in srednjih šolah po celem svetu, kar je veliko akademskih raziskovalcev pritegnilo v znanstveno raziskavo. Podjetniško izobraževanje je nujno potrebno v najstniških letih, ker otroci pri tej starosti spoznavajo pozitiven odnos do podjetništva in s tem pridobijo osnovno znanje na njihovem nivoju (Filion, 1994; Gasse, 1985).

Na podlagi raziskav lahko trdimo, da podjetniško izobraževanje vključuje tri faze, in te so: učenje osnove podjetništva, učiti se biti podjeten in kako postati podjeten (Hytti e tal., 2002; Young in Sexton, 1997).

Če povzamem, bi dozdajšnje raziskave in raziskave v prihodnosti omogočile podpiranje podjetniškega izobraževanja na vseh ravneh izobraževanja, saj bi se otroci od majhnih nog naučili osnov podjetništva, se seznanili z izvedbo in procesi različnih projektov znotraj organizacije, ter uspešno zastavili nek cilj, ki ga bodo preoblikovali v podjetniško idejo in jo pravem času tudi uresničili (Heilbrunn, 2008).

Nujno potrebno je, da se v osnovnem šolstvu otrokom ponudi priložnost za učenje podjetništva, saj se tako otroci naučijo osnov podjetništva, učijo se, kako lahko postanejo podjetniki in predvsem postati podjetniki, kar bo pripeljalo do kulturne in strukturne spremembe v šoli (Heilbrunn, 2008).

Zelo pomembno je, da na šoli, kjer se bo izvajalo podjetniško izobraževanje, obstaja socialna klima na visokem sodelovalnem in motiviranem nivoju, saj na organizacijsko strukturo znotraj organizacije vpliva veliko dejavnikov, ki ne dovoljujejo pozitivne inovacije. Zato je nujno potrebno znotraj organizacije urediti socialno klimo med zaposlenimi, da bi lahko znotraj podjetja nastala motivacija z različnimi ustvarjalnimi, podjetnimi in inovativnimi idejami. Najpomembnejše je urediti zaupanje med vodstvom in zaposlenimi in poskrbeti, da je njihovo sodelovanje na visokem nivoju, da si lahko med seboj pomagajo, se skupaj odločajo in da imajo skupne interese, ki jih bo osredotočil k inovativnosti. Poleg tega je zelo pomembno, da se organizacija osredotoči na izvedbo nastale ideje. Obsežno delo pripelje do velikih obremenitev in stresa, kar zelo negativno vpliva na inovativnost, zato je potrebno, da se vse te zadeve uredijo in da zaposleni dobijo perspektivo za izvajanje inovativnosti v izobraževanju in v širšem spektru idej (Heilbrunn, 2008 po Chandler, et. al., 200).

Raziskave na osnovnih šolah v Izraelu temeljijo na podjetniškem procesu, ki se je razvijal na štirih šolah. Vsaka šola je imela poseben pristop dela pri poučevanju o podjetništvu. S temi raziskavami so hoteli izvedeti, kako bo projekt potekal v javnem osnovnošolskem izobraževanju. Uporabili so štiri modele so konzervativno izobraževanje, izobraževanje o matematiki, začetek podjetništva in intenzivnosti podjetništva (Heilbrunn, 2008 po Eyal & Enbar, 2003). Z raziskavo so hoteli razviti sistem, s katerim bi lahko preverili notranjost javnega sistema izobraževanja. Želeli so, da bi začeli izvajati podjetniško izobraževanje na osnovnih šolah v Izraelu, zato so uporabili nov pojem podjetniški zagon. Iz tega so nekateri avtorji oblikovali instrument za merjenje podjetništva, ki pa temelji na želji do inovacij, neskladnosti, proaktivnem razpolaganju, lastni učinkovitosti in motivaciji (Heilbrunn, 2008 po Florin, et al., 2007). Omenjen instrument so imenovali »Podjetniški pogon«, ki predstavlja percepcijo posameznika po želji in izvedljivosti proaktivne možnosti, s čimer naj bi ustvaril odziv na izziv, naloge, potrebe in ovir, vse do uspešne inovativnosti (Heilbrunn, 2008 po Florin, et. al., 2007).

Povzamem lahko, iz študije, ki so jih izvedli v Izraelu, ugotovili, da je podjetniško izobraževanje usmerjeno bolj k spodbujanju. Zdi se, da šola zagotovi dinamičen proces, skozi katerega se spreminjajo kognitivni mehanizmi, v smislu vrednot in stališč, ki so osredotočene bolj na motivacijo, željo in inovacije, te pa so ključne za izvajanje podjetniških namenov v prihodnosti. Glede nato, da se učijo o tem, da so podjetni in da se učijo postati podjetni, lahko rečemo, da je za vse to poskrbljeno s strani organizacije šole oz. s same spremembe iz konvencionalne šole v podjetniške. Spremenila se je tudi organizacijska kultura, ki je uslužbencem omogočila zaupanje

in boljše inovativne ukrepe. Ministrstvo za šolstvo v Izraelu zahteva, da jim eksperimentalne šole realizirane vsebine predstavijo v roku štirih letih. Šola Misgav je primer, na podlagi katerega vse osnovne šole v Izraelu posnemajo koncept. Ta osnovna šola je sprejeta med tiste, ki izvajajo program podjetniškega izobraževanja (Heilbrunn, 2008).

Razni znanstveni članki še do danes poudarjajo podjetniško izobraževanje v osnovnošolskem sistemu, primer je raziskava, ki je narejena v izobraževalnem sistemu države članice EU, to je Španija.

Po zakonodaji Evropske unije in Zakona o izobraževanju (Ley Organica, 2006) ter na podlagi strukturiranega učnega načrta za osnovne šole v Španiji je razvidno, da je omogočeno vključevanje, ki omogoča razvoj usposobljenosti, samostojnosti in samoiniciativnosti (odlok, 69/2007), kar v širšem smislu nam pove, da je podjetniška sposobnost ena od ključnih evropskih kompetenc. Zaradi tega moramo otroke v osnovnem vzgojnem-izobraževalnem sistemu podjetniško izobraziti (Sanchez, Sahuquillo, 2016).

Drugi avtorji trdijo, da je treba osnovno znanje podjetništva in razvoj podjetniških spretnosti ter odnosov, ki se bodo nadaljevali, pridobiti v času najstništva (Sanchez, Sahuquillo, 2016 po Peterman in Kennedy, 2003).

Tretji avtorji trdijo, da je dejansko stanje v Španiji tako, da podjetniško izobraževanje ne poteka po učnem načrtu osnovnošolskega izobraževanja iz zakonsko predpisanih razlogov, saj zakon tega ne dovoli (Sanchez, Sahuquillo, 2016 po Chamard (1989).

Če povzamem vse projekte, ki vodijo h kreativnosti, zaupanju, odgovornosti in kritičnosti ugotovimo, da ne zadostujejo, da bi jih vključili v osnovnošolski sistem in ga preoblikovali v podjetniško izobraževalno institucijo (Sanchez, Sahuquillo, 2016 po Heilbrunn).

Izveden je bil pilotni projekt z otroki, ki živijo na podeželju in spadajo v starostno skupino med 8 in 12 let. Raziskovalci so hoteli na podlagi dveh raziskovalnih vprašanj izvedeti, ali ima podjetniško izobraževanje pozitiven vpliv in opredeliti osebni profil in delovne etike za otroke v tej starostni skupini. Pri raziskavi so morali upoštevati različne vidike, povezane s soglasjem, morebitne škode, izogibanje, prevare in zaupnosti. V ta namen so vključili sestanek s staršem otrok, da bi jih lahko seznanili o ciljih, namenu in z načrtom dejavnosti. Potem so se sestali z učiteljem in otrokom, na kar so jim razložili celotni proces in jih prosili za prostovoljno sodelovanje. Raziskava je potekala skozi tri faze, in sicer (Sanchez, Sahuquillo, 2016):

- analiza začetnega stanja, s katero naj bi ugotovili kurikularne vsebine, ki so potrebne za oblikovanje načrta in gradiva, s katerim bi otrokom pomagali na najlažji način pridobiti znanje o podjetništvu;

- proizvodnja materialov in izvajanje različnih dejavnosti v razredu;
- izvajanje končne analize in interpretacija rezultatov.

Narejene raziskave kažejo, da je podjetniško izobraževanje primerno za otroke v tej starostni skupini, saj so otroci vedno željni in pripravljeni na inovativnost in ustvarjalnost. Nekateri so tudi pri sami raziskavi pokazali pripravljenosti na ustanavljanje podjetij ipd. (Sanchez, Sahuquillo, 2016).

Z vsemi aktivnostmi in dejavnostmi so učenci povečali naslednje lastne vsebine: delujejo bolj samozavestno, vodijo svoje obljube do konca, znajo uporabiti obrambo z lastnega vidika, izražajo potrebe, želje, ugotavljajo in rešujejo probleme, ugotavljajo tvegane situacije, prebujajo potrebe po iskanje virov (informacije, branje člankov, knjig itd.), odgovorno izvajajo naloge, ustrezno se odzovejo na kritike, sprejmejo odločitve, znajo gledati iz osebnega vidika, realno vrednotijo izid, uporabljajo izvirnost in odgovornost, ter iščejo alternative (Sanchez, Sahuquillo, 2016).

Drugi avtorji so za raziskavo uporabili tudi dve pomembni vprašanji, in sicer: Kakšne misli so zaposlene navdale, ko so prvič slišali za podjetniško izobraževanje? Kako bi oni dojemali podjetniško izobraževanje?

Raziskave so pokazale, da so učitelji jasno razločevali med podjetništvom kot odnosom in podjetništvom kot poslom. Tako so razmišljali o podjetniškem izobraževanju, ki prikazuje dva različna diskurza, in to sta: diskurz za notranje podjetništvo in diskurz za zunanje podjetništvo (Cankar, Deutsch, 2015).

Učenci so bili v obeh diskurzih različno predstavljeni, saj so učitelji razvili izraz in zamisel o notranjem podjetništvu. Nekateri učitelji so navajali, da bo moral biti učni načrt na nivoju, da se učenci učijo podjetnega odnosa do dela in ne podjetniških sposobnosti. S tem namenom bo osnovna šola morala zagotoviti temeljne spretnosti vsakega učenca, poslovne spretnosti naj bi se učenci naučili v srednješolskem poklicnem izobraževanju (Cankar, Deutsch, 2015).

Raziskave so pokazale, da učitelji pojmujejo podjetniško izobraževanje kot pedagoški proces, ki pravzaprav ni nič novega in, da se nov pojem notranje podjetništvo lepo ujema s staro zamisljo, da bi učitelji v šoli morali navdihniti in spodbujati vsakega učenca, da zmore več in mnogo več, ter tako razviti sposobnosti učenca in zagotoviti vključevanje v inovativni sistem (Cankar, Deutsch, 2015).

V Sloveniji je nekaj podjetij, ki so že vključena v inovativnosti v javnem zavodu, tako da si prizadevajo k inovativnosti, ustvarjalnosti in podjetnosti. Z iskanjem nove možnosti so poskusili spremeniti stanje na področju podjetništva v javnih zavodih in nekaterim je uspelo.

Dober primer, ki uresničuje projekt preko UPI – krožkov s pomočjo Območne obrtne zbornice in drugih, ki so bili vključeni v njihovem poskusu, je pilotni projekt, preko katerega je predstavnikom OOOZ Celje uspelo učencem približati podjetništvo in njihove ustvarjalne ideje realizirati na nivoju, do katerega učenci dosežejo navade za delo in podobno. Po dveh letih delovanja jim je uspelo uresničiti njihove cilje in nadaljevati s projektom (Cankar, Deutsch, 2015).

Na podlagi izvedenih raziskav lahko trdimo, da se podjetniško izobraževanje osredotoča na tri glavne programe, in sicer (Mwasalwiba, 2010):

- prva skupina ozavešča o podjetništvu;
- druga skupina pomaga pri razvoju kompetenc, s katerimi bomo ustanovili podjetje, se samo zaposlili ali poišče drugo alternativo;
- tretja skupina programov kaže na razvoj malih podjetij.

Trdim, da je OŠ, kjer izvajam primer za uresničevanje UPI projektov primerno okolje, saj lahko preko različnih krožkov, ki jih učitelji z veseljem, veliko pozornostjo ter zagnanostjo uspešno predstavljajo in realizirajo. Potrdim lahko, da je vsak krožek znotraj javnega zavoda zelo koristen, inovativen in ustvarjalen. Vsak učitelj lahko uspešno realizira podjetnost v sebi in pomaga učencem pri izboljšanju ter realizaciji njihovih zamisli, idej in mnenj.

3.3.1 Spodbujanje zaposlenih in učencev pri podjetniškem obnašanju

Usposabljanje vodstva javnih zavodov, ter izobraževanje učiteljev na področju podjetništva je ključnega pomena, saj je mogoče, da imajo otroci oz. mladostniki neko idejo, ki je ne morejo realizirati samo zaradi nezadostnega znanja. Težava je v tem, da mentorji nimajo dovolj znanja, da bi jim omogočili uspešen potek njegove ideje in končni uspeh. Da bi te težave zmanjšali, se morajo vodstveni delavci šole in učitelji nujno izobraževati na tem področju. Njihovo znanje jim bo pomagalo pri lažjem komuniciranju z učenci, njihovem motiviranju in uspešni izvedbi projekta (Likar, et. al., 2015).

Pred spodbujanjem zaposlenih in učencev k podjetnosti je treba najprej opredeliti podjetnost. Gibb pravi, da je za razvoj podjetnosti pri učencih v šolah treba skozi kurikulum osnovne šole proučiti naslednje zmožnosti in veščine in tako razviti naravnost (Cankar, Deutsch, 2015):

- reševanje problemov,
- intuitivno sprejemanje odločitev,
- strateško mišljenje,
- vodenje projektov,
- upoštevanje medsebojnih odvisnosti,

- prepričevanje in pogajanje.

Podjetnost, ki bi se lahko razvila znotraj javnega sektorja, opredelimo kot (Cankar, Deutsch, 2015):

- potrebo po doseganju visokih rezultatov,
- ustvarjalnost in iniciativnost,
- tveganje in postavljanje ciljev,
- samozaupanje in notranji lokus kontrole,
- potrebo po neodvisnosti,
- motiviranost,
- zavzetost in energijo.

Dosegljivi viri avtorja Van der Kuip in Verheul, opozarjajo, da mora imeti vsak posameznik naslednje zmožnosti in naravnosti, ki pomagajo pri spodbudi učiteljev in učencev:

- notranja motivacija za doseganje rezultatov (zastavljanje visokih ciljev ter doseganje le teh ter vlaganje truda);
- avtonomnost (pogled nad položajem in potreba po samostojnosti);
- ustvarjalnost (ima štiri komponente: sposobnost generiranje idej, fleksibilnost, izvirnost in invencijo);
- inovativnost (uresničitev zamisli);
- samoiniciativnost (posameznik naredi prvi korak, na voljo ima nove načine);
- tveganje (izvajanje dejavnosti, kljub temu da se zavedamo, da morda ne bomo uspešni);
- iskanje priložnosti (predstavlja zmožnost identifikacije želja in potreb, ki jih je možno zadovoljiti z nekim novim izdelkom ali uslugo);
- zastavljanje ciljev (sposobnost opredeliti jasne cilje in jih uresničiti);
- samozavedanje (realno zavedanje lastnih zmogljivosti, ki posamezniku omogočajo, da se zna ustrezno odzvati na okolje);
- notranji lokus kontrole (posameznik posreduje verjetnost doseganja rezultatov, ki so odvisni od njegovih sposobnosti in dejanj);

Spodbujanje zaposlenih in učencev pri podjetniškem obnašanju ni enostavno, vendar z dobro organizacijo in upoštevanjem navodil vodstva, se bo dalo uspešno realizirati podjetniški projekt, s katerim bodo učitelji in učenci ozaveščali boljšo prihodnost gospodarstva, v katerem živimo. Slednje pomeni, da bi se lahko učitelj počutil kot boljši podjetnik in uspešni vodja. Na svojem delovnem mestu in da bi lahko svoje ideje realiziral samo v nekaj korakih ter predstavil nekaj predlogov za izboljševanje vzgojno-izobraževalnega sistema v šoli. Ti koraki so:

- ideja posameznika;
- predstavitev ideje, odgovorni osebi za vodenje;
- zanimive, ustvarjalne in inovativne ideje vodstvo predstavi MIZŠ, Občini, ZRSŠ;
- pričakovanje predlogov, odobritev sprememb, pomoč;
- izdelava poslovnega načrta;
- pregled načrta;
- poskusna realizacija načrta;
- predstavitev načrta in izvedbo znotraj javnega zavoda;
- iskanje sponzorjev za realizacijo notranje podjetniške ideje;
- realizacija notranje podjetniške ideje.

Tabela 1: Načrt oz. koraki za realizacijo notranje podjetniške ideje

1.	Ideja posameznika
2.	Predstavitev ideje vodstvu
3.	Predstavitev ideje državnim in javnim institucijam
4.	Pričakovanje odgovorov, pobud, dogovorov, sprememb, kritike, pomoč
5.	Analiza dobljenih sklepov
6.	Izdelava načrta
7.	Pregled in poskus izvedbe notranje podjetniško dejavnost znotraj javnega zavoda
8.	Predstavitev načrta znotraj javnega zavoda in realizacija
9.	Iskanje sponzorjev za pomoč pri realizaciji in predstavitev notranje podjetniške ideje zunaj javnega zavoda
10	Uspešna realizacija notranje podjetniške dejavnosti znotraj javnega zavoda in v širšem okolju

Vir: Lastni vir.

Poleg učiteljevih idej in projektov, ki vodijo k boljši prihodnosti v gospodarstvu in predvsem v izobraževalnem sistemu mora šola upoštevati učence in jih spodbujati k podjetništvu, ti imajo veliko idej in zamisli, s katerimi lahko izboljšamo uspešnost posameznikovega uspeha.

Učence je treba spodbujati in jim pomagati, ter si zapisovati njihove predloge in jih poskusiti realizirati. Vsak učitelj mora slediti posamezniku in njegove ideje zapisovati v poseben dnevnik, ki bo prikazal, kakšno je otrokovo zanimanje za uspeh.

Če bodo učitelji učenčeve ideje realizirali in jim pomagali plasirati njihove ideje, bodo le ti veseli in bolj zagnani, kar se bo odražalo pri njihovi uspešnosti v vzgojno-izobraževalnem procesu.

Vemo, da učenci, ki se bodo udeleževali vseh dejavnosti, od učitelja pričakujejo fleksibilno inovativnost, kreativnost in ustvarjalnost. Zato morajo učitelji spoznati načela za oblikovanje učnega okolja, ki bo v pomoč pri uresničevanju njihovih potreb. V nadaljevanju na kratko predstavil modela avtorjev Istanca in Dumonta, ki s pojmom njihovih načel predstavijo potek oblikovanja in izboljšanja izobraževalnega učnega okolja.

Raziskave kažejo, da obstajajo nekaj načel, ki učiteljem pomagajo pri načrtovanju in izvajanju izobraževalne prakse. Podpirajo izkustveno in dejavno učenje, ki je potrebno za razvoj kompetenc, in sicer (Cankar, 2015 po Intance in Dumont, 2013):

- Spodbujanje in prepoznavanje učencev kot ključnih udeležencev. Nevroznanost poroča, da možgani niso le pasivni prejemnik dražljajev in informacij, saj jih aktivno tvorijo in predstavljajo. Posameznik mora biti v tem primeru aktivno vključen v učenje, da bi lahko s pomočjo napora, ki ga vloži, prišel do novih spoznanj;
- Spodbujanje sodelovalnega učenja: nevroznanost kaže, da človekovi možgani zaznajo interakcijo, ki pripelje do sodelovalnega učenja in tako izjemno pozitivno vpliva na učne dosežke vedenjskega in čustvenega razvoja otroka;
- Omogočanje dinamičnega – vpliv čustev, motivacije in kognicije: Čustvena in kognitivna dimenzija učenja med seboj nerazdružljivo povezani. Učitelji in učenci se morajo zavedati, da lahko s temi vplivi usmerjajo učni proces, saj se odzivajo na ta učni proces z lastnimi čustvi;
- Občutljivost za individualne razlike. Vsak učenec oz. posameznik različno razume zadeve. Nekateri učenci imajo več, znanja, predznanja, lažje dojamejo vsak učni stil ipd., drugi pa ne. Zato mora učitelj biti zelo fleksibilen, saj mora znati prilagoditi učni sistem in učno okolje glede na učenčevo inteligenco.
- Spodbujanje trdega dela in širjenja meje. Izogibanje preobremenitvam, kaže nato, da se morajo učenci in učitelji prilagoditi dani situaciji in se soočiti z izzivi, ki so za stopnjo nad njihovo obstoječo ravno sposobnosti. Tako, da naredijo vse, kar se od učitelja in učenca pričakuje.
- Jasno opredeljena pričakovanja, poudarek na formativnem vrednotenju v podporo učenja, kaže nato, da mora biti učno okolje učinkovito, kar pomeni, da morajo učenci vedeti, kaj počnejo in zakaj, ter vse dejavnosti, na katerih so, natančno izvedejo v širšem okvirju.
- Omišljanje učenja s kroskurikalno integracijo ter povezovanjem s širšim okoljem in družbo. Pomeni, da bi moralo biti učenje optimalno, ko učenec izgrajuje prenosljive strukture znanja,

ki so integrirane v širše okvire pojmovanja in koncepte. Učitelji morajo pri tem učencem pomagati pri povezovanju in organizaciji novih znanj ter pri izvedbi.

Omenjena načela in kompetence bodo pomagala vsem učiteljem, ki so zaposleni v OŠ. Učencem bi lahko s pomočjo interesnih dejavnosti, ki jih na šoli izvajajo, postopoma razvili model oz. idejo in jo nato staršem in učencem predstavili. Za razvoj vsakega posameznega modela je potrebno, da učitelji uporabijo obstoječa znanja in se potrudijo nadgraditi znanja na pričakovanem nivoju.

S pomočjo teh znanj bodo učitelji spodbujali kreativno, ustvarjalno učno okolje, v katerem se bodo učenci počutili sproščeno in uspešno, ker bodo lahko svoje znanje izkazali na svoj in unikatni način. Učenci bodo imeli pravico do izražanja svojih idej in realizacijo le teh.

Učitelj mora učence spodbujati k nadgradnji njihovega znanja in sposobnosti. Njegova naloga je, da se sproti izobražuje z namenom, da bo lahko presegel svoje podjetniško znanje in učencem na najlažji način s pomočjo ustvarjalnih in kreativnih, ter fleksibilnih idej realiziral že načrtovani projekt.

V magistrskem delu sem zapisal, da imata podjetništvo in notranje podjetništvo pomembno vlogo v ekonomskem in socialnem smislu. Raziskave so pokazale, da je podjetniško izobraževanje zelo dobro razvito, kljub temu da je to področje še vedno v fazi dograjevanja. Iz raziskav avtorjev Fayolle in Gailly (2008) je razvidno, da sta oblikovala model poučevanja in razčlenila ter opisala teoretično-konceptualno in didaktično razsežnost modela.

Avtorja sta na konceptualno in didaktični ravni obravnavala dve vprašanji, pojem podjetništva z vidika poučevanja, potem pa še analizo le tega, kaj pravzaprav predstavlja poučevanje oziroma izobraževanje znotraj podjetniškega konteksta. Njunji rezultati so pokazali, da veliko ljudi osnovnega koncepta ne razume enolično. Razvijanje notranjega podjetništva v OŠ predstavlja izziv prihodnosti v šolstvu in v življenju vsakega posameznika.

3.3.2 Spodbujanje notranjega podjetništva pri izvenšolskih in interesnih dejavnostih

Podporo znotraj podjetja mora nuditi vodstvo, ki pozna podjetniški koncept, ta se nazadnje odloči, ali ga bo sprejelo. Obstaja sedem razsežnosti podjetništva, ki predstavljajo notranji podjetniški koncept. Pri vsakem notranje podjetniškem konceptu je lahko izražena posamezna razsežnost. V primeru, da bo vodstvo sprejelo notranje podjetniški koncept, se v njegovo uresničevanje vključiti tako, da mora:

- opredeliti novo vizijo, s katero bo doseglo jasno poslanstvo in izbralo notranje podjetniško strategijo;

- znotraj javnega zavoda mora oblikovati primerno podjetniško socialno klimo in organizacijsko kulturo.

3.4 Izobraževalni sistem v Sloveniji in zakonodaja

Izobraževalni sistem v RS je v preteklem desetletju zaznamovala temeljita prenova. Večina zakonov o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, vrtcih, osnovnih šolah, gimnazijah, poklicnem in strokovnem izobraževanju, visokem šolstvu ter izobraževanju odraslih, znanstvenih in strokovnih naslovih, glasbenih šolah, šolski inšpekciji in usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, se je spremenila. Zadnji, ki je bil sprejet, je bil zakon o nacionalnih poklicnih klasifikacijah.

Za kakovostno izobraževanje v naši državi pripomore zakon o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne razvojne programe v vzgoji in izobraževanju, ki omogoča tudi porabo dodatnega denarja za gradnjo šol in vrtcev, računalniško opismenjevanje, zagotavljanje učbenikov in sodobne tehnologije ter učenje tujih jezikov in šolsko prehrano.

S sprejetjem nove zakonodaje je Slovenija tudi dobila novo strukturo šolskega sistema. Vzgojno izobraževalni sistem RS sestavlja:

- Predšolska vzgoja (neobvezna). V naši državi je sistem organizacije zelo dobro razvit, kar se kaže tako v obsegu kot v kakovosti opravljanja dejavnosti. Na celotnem območju naše države delujejo v bližnjih osnovnih šolah samostojni vrtci in enote za predšolsko vzgojo. Vrtec obiskujejo otroci, ki so stari najmanj eno leto in največ šest let. Otroke pred vstopom v devetletno osnovno šolo pripravljajo na nov sistem. Vrtci so zavodi, ki sodijo v resor Ministrstva RS za izobraževanje, znanost in šport. Občine ustanavljajo in financirajo vrtce. Najbolj razširjeni so celodnevni programi nad šest ur, večina pa jih je v vrtcih več kot 8 ur na dan. Otroke do dveh let vključujemo v jaslični oddelek, do šest let pa v predšolske oddelke. Za celodnevno skrb predšolskega otroka je v vrtcih organizirana tudi prehrana, počitek in spanje. Poleg javnih vrtcev se na našem območju pojavljajo tudi zasebni.
- Osnovnošolsko izobraževanje (traja devet let). Z vstopom v 1. razred osnovne šole otrok pridobi status učenca. Učenec zaključi osnovnošolsko izobraževanje, ko uspešno konča deveti razred. Izvajajo ga javne in zasebne osnovne šole, ali se izvaja kot izobraževanje na domu. Starši, skrbniki in druge osebe, pri katerih je otrok v oskrbi, morajo zagotoviti, da njihov otrok izpolni osnovnošolsko obveznost. Poleg tega imajo starši pravico izbrati osnovnošolsko izobraževanje svojih otrok v javni in zasebni šoli ali kot izobraževanje na domu. Program osnovnošolskega izobraževanja obsega obvezni program in razširjeni program. Osnovna šola organizira tudi podaljšano bivanje za učence od 1. do 5. razreda. Za učence prvega razreda organizira tudi jutranje varstvo. Osnovnošolsko izobraževanje se deli na tri vzgojno-izobraževalna obdobja, in sicer: prvo obdobje od 1. do 3. razreda, drugo

obdobje od 4. do 6. razreda in tretje od 7. do 9. razreda. Po končanem devetletnem osnovnošolskem izobraževanju učenec dobi zaključno spričevalo.

- Srednješolsko izobraževanje (nižje in srednje poklicno izobraževanje, srednje strokovno in splošno izobraževanje) Predstavlja šolanje po končanem obveznem izobraževanju. V osemdesetih let so za slovenske srednje šole bili značilni programi, ki so usmerjali v določeno strokovno področje, saj je trg dela tako zahteval. Srednje šole ponujajo različne vrste programov, ki so si med seboj različni po vsebini, trajanju in ciljnih. Na eni strani obstajajo 2,5 do 3-letni programi, ki so poklicno obarvani in vodijo neposredno na trg dela, na drugi strani pa 4-letni programi, ki so povsem splošni ali bolj strokovno obarvani.
- Višje strokovno izobraževanje (izvajajo ga višje strokovne šole). Institucionalno so ločene od visokega šolstva. Vpišejo se lahko učenci, ki so opravili maturo ali poklicno maturo oz. zaključni izpit ali kdor je opravil splošnoizobraževalni del poklicne mature v kombinaciji z mojstrskim izpitom. Traja dve leti in se konča z diplomskim izpitom. Ko študent dobi oceno, se izda diploma, ki vsebuje ime programa in naziv poklicne izobrazbe.
- Visokošolsko izobraževanje. Visokošolski zavodi so univerze, fakultete, umetniške akademije in visoke strokovne šole. Univerza zagotavlja razvoj znanosti, strokovnosti in umetnosti. V tem izobraževalnem procesu se učeči spoznava z več znanstvenimi oz. umetniškimi področji ali disciplinami. Fakulteta opravlja pretežno znanstveno-raziskovalno in izobraževalno dejavnost s področja ene ali več sorodnih oz. med sabo povezanih znanstvenih disciplin in skrbi za njihov razvoj. Visoka strokovna šola opravlja izobraževalno dejavnost s področja ene ali več sorodnih oz. med seboj povezanih strok in skrbi za njihov razvoj.

Študijski programi za pridobitev visokošolske izobrazbe po novem bolonjskem programu se razvrščajo v tri stopnje:

- Prva stopnja:
 - a. Dodiplomski programi;
- Druga stopnja:
 - a. Podiplomski študijski programi;
- Tretja stopnja:
 - a. Doktorski študijski programi.

Prve stopnje so dodiplomski študij, druga in tretja stopnja so podiplomski študij. Visokošolski strokovni študijski programi študentom omogočajo pridobitev strokovnega znanja in usposabljanja za uporabo znanstvenih metod pri reševanju zahtevnih strokovnih in delovnih problemov, razvijanje zmožnosti za sporazumevanje v stroki in med strokami, strokovno kritičnost in odgovornost, iniciativnost in samostojnost pri odločanju in vodenju.

Dodiplomski študijski programi študentom omogočajo pridobitev strokovnega znanja s študijem teoretičnih in metodoloških konceptov.

Magistrski študijski programi omogočajo študentom poglobljeno znanje na širših strokovnih področjih, usposabljanje za iskanje novih virov znanja na strokovnem in znanstvenem področju.

Doktorski študij omogoča študentom poglobljeno razumevanje teoretskih in metodoloških konceptov ter usposobljenost za samostojno razvijanje novega znanja in reševanje najzahtevnejših problemov.

4 EMPIRIČNI DEL

4.1 Metodologija raziskave

Za raziskavo magistrskega dela sem uporabljal kvalitativni pristop k raziskavi, ki nam pomaga raziskati, zakaj se nekaj dogaja ter kako in kaj se dogaja.

Kvalitativna raziskava govori o kvaliteti in pokaže bistvo raziskave trenutnega stanja na trgu. Pri njej so pomembni terensko delo, razumevanje in opis zbranih podatkov ter odkrivanje in generiranje teh podatkov. Je zelo fleksibilna in nam pomaga razviti večino idej. Za realizacijo kvalitativne raziskave podatke zbiramo s pomočjo intervjuja, opazovanja in dokumentov ter anketnega vprašalnika.

Omenjeno raziskavo sem izbral, zato ker je vsestranska, celovita, obsežna in bogato opisna. Poleg tega nam induktivni način raziskovanja omogoča, da teoretična izhodišča raziskave delno oblikujemo pred zbiranjem podatkov.

Tabela 2: Kvalitativna raziskava

Parametri	Kvalitativna
Usmerjenost	Usmerjena h kvaliteti, naravi in bistvu
Filozofska izhodišča	Fenomenologija, simbolni interakcionizem
Izrazi, povezani s	Terenskim delom, etnografskim, naturalističnim
Cilji raziskave	Razumevanje, opis, odkrivanje, pomen, generiranje hipotez

Značilnosti, oblike	Je fleksibilna, razvijajoča se, nastajajoča
Vzorec	Majhen, nenaključen, namenski
Zbiranje podatkov	Raziskovalec kot primarni instrument, intervju, opazovanja, dokumenti
Način obdelave podatkov	Induktiven – od posamičnega k splošnemu (izhajajoč iz raziskovalca)
Zaključki	Vsestranski, celovit, obsežen, bogato opisan

Vir: Lastni vir.

Kvalitativna raziskava pokriva več vrst raziskav, to so: študija primera, etnografska raziskava in akcijska raziskava. Namen kvalitativne raziskave je poglobljen vpogled v probleme. Omogoča celovito preučevanje določenega družbenega pojava.

Pri preučevanju kvalitativne raziskave upoštevamo različna mnenja, trditve, vrednote in ideje posameznikov, ki so vključeni vanjo. Raziskovalec zbira dejstva in ugotavljanja pogoste pojavov ter odkrivanja, kako ljudje razumejo in si predstavljajo neko dejavnost, ter kakšen je njen pomen. Posameznik, ki dela s pomočjo te raziskave mora poskusiti razumeti in razložiti, zakaj imajo ljudi, vključeni v raziskavo, različne izkušnje.

Akcijsko raziskovanje je raziskovanje, ki nenehno poteka v praksi. Njen temeljni cilj so spremembe, ki podjetje peljejo na bolje. Za vse spremembe je značilen posameznik, ki kot raziskovalec vpeljuje in spremlja spremembe.

Študija primera predstavlja metodo, s katero nekaj poizvedujemo. Za raziskovanje je treba postaviti jasne meje, od kod do kod izbrati raziskovalno enoto. Študije primerov se od poizvedovanja ločijo samo po ožjem izboru raziskave. Ti so najožja oblika poizvedovanja, obenem pa bolj poglobljena.

Razlikujemo med tremi glavnimi zvrstmi veljavnosti:

- konstruktivna veljavnost, ki sprašuje, ali so instrumenti v resnici natančna merila;
- interna veljavnost, ki raziskuje, ali lahko raziskovalni pristop izloči pristnost in učinek nebistvenih rezultatov;
- eksterna veljavnost, kjer lahko določimo področja in pospešimo rezultate.

Veljavnost kvalitativne raziskave lahko izražamo preko kredibilnosti, zanesljivosti, preprečljivosti in zaupanja vrednih ter pridobljenih podatkov.

Za zbiranje podatkov in lažjo realizacijo le teh sem uporabil študijo primera. Študijo primera sem izbral, zato da bi se lažje osredotočil na ciljno raziskavo, ki je za magistrsko delo zelo pomembna ter zato, da bi pridobil poglobljeno razumevanje situacije in pomena za vse, ki so vključeni v raziskavo.

Glede nato, da sem za raziskavo uporabljal kvalitativno metodo, bom tudi ostal samo pri raziskovalnih vprašanjih, ki sem jih na začetku zastavil, saj se na podlagi tega odpirajo morebitna presenetljiva odkritja in spremembe v prihodnosti.

Študija primera, ki sem jo izvedel za raziskavo notranje podjetniške dejavnosti na OŠ Hinka Smrekarja, je singularna (angl. *single case study*), kar pomeni, da jo izvajamo znotraj enega podjetja oz. organizacije.

Vrsto študije primera, ki sem jo izvedel v javnem zavodu, je eksploratorna (preiskovalna), saj z njeno pomočjo raziskujemo nekaj, kar še ni odkrito in ne raziskano.

Glede nato, da je to ena izmed najboljših vrst študija zaradi narave in neodkritosti neraziskanega področja dopušča tudi metodološka odstopanja. Raziskave kažejo, da ta vrsta študije daje dobre merilne osnove, zato sem jo izbral za raziskavo.

4.2 Načrt raziskave

Priprava načrta zahteva odločitve o izboru virov, raziskovalnih metod, instrumentih in načrta vzorčenje ter uporabo komunikacijske oblike za izvedbo raziskave.

4.2.1 Viri podatkov

V raziskavi lahko posamezno zbiramo sekundarne podatke ali primarne podatke, lahko pa tudi oboje.

V raziskavi, ki sem jo naredil, sem uporabil obe obliki zbiranja podatkov. V teoretičnem delu sem s pomočjo sekundarnih podatkov raziskal in pridobil vire, ki že obstajajo (članki, knjige, zborniki ...) in mi lahko pomagajo k boljšemu razumevanju in lažjemu organiziranju novih oz. zbranih podatkov.

V empiričnem oz. praktičnem delu sem uporabil večinoma primarne oblike zbiranje podatkov, ki imajo določen namen, tj. raziskati notranje podjetniške dejavnosti znotraj javnega zavoda, v mojem primeru OŠ Hinka Smrekarja.

4.2.2 Raziskovalne metode

Za sekundarno zbiranje podatkov lahko rečemo, da so bili zbrani s kakšnim drugim namenom in da si lahko sedaj z njimi pomagamo pri oblikovanju naše raziskave, saj bodo na nek način predstavljali tudi njen temelj.

Sekundarne podatke najdemo v izobraževalnih institucijah, ker poteka evalvacija. To so podatki, ki jih redno zapisujemo in organizaciji pomagajo pri normalnem delovanju. V izobraževalnem sistemu gre za beleženje vseh sprememb v izvajanju vzgojno-izobraževalnega dela. Lahko rečemo, da so ti podatki zastareli, pomanjkljivi, nesistematični, nepopolni in vsebinsko neustrezni. Zaradi tega je primerno raziskati in najti nov način pridobivanja podatkov, ki pokaže dejansko stanje notranjega podjetništva v današnjem času.

Glede nato, da je raziskava, ki jo izvajam v magistrskem delu bolj ali manj inovativna, ustvarjalna in izziv prihodnosti, nas predvsem zanima delovanje izobraževalne organizacije oz. programov, ki niso zajeti znotraj obstoječe strukturne organizacije javne ustanove. Zato sem v praktičnem delu uporabljal primarne podatke, ki sem jih pridobil z ustreznimi metodami za zbiranje podatkov in analiziral.

Odločil sem se, da za raziskovalno metodo zbiranja podatkov uporabim raziskovalni metodi, pisni intervju, ki ga bom po prejemu tudi analiziral, ter anketni vprašalnik. Ti dve raziskovalni metodi zbiranja podatkov sta najprimernejši za tovrstne raziskave.

4.2.3 Raziskovalni instrument

Kot raziskovalni instrument sem uporabljal intervju in anketni vprašalnik.

Prvi instrument je pisni intervju, ki je sestavljen iz šestnajst vprašanj. Vprašanja, ki sem jih uporabil, so strukturirana in pol strukturirana. Sestavljena so iz treh delov, in sicer, v prvem delu so vključena splošna vprašanja o javnem zavodu in so namenjena spoznavanju oseb za vodenje zavoda, njihovih kvalitiet, ustvarjalnosti in podjetnosti. Drugi del je namenjen izvajanju podjetniškega vodenja znotraj javnega zavoda (ali, kje in kako se razvija), tretji del je bistven, saj vsebuje vprašanja, s katerimi želim izvedeti, ali sploh obstajajo notranje podjetniške dejavnosti na OŠ.

Drugi instrument, ki sem ga uporabil za izvedbo raziskave, je anketni vprašalnik, ki je sistematiziran in sestavljen iz treh delov. S tem vprašalnikom sem hotel izvedeti, kakšno interesno dejavnost (v nadaljevanju ID) izvajajo na osnovni šoli, v katero področje spada ta dejavnost in s kakšnimi cilji ter se izvaja.

V prvem delu vprašalnika so vprašanja splošnega tipa, v drugem delu sem vključil bistvena vprašanja magistrskega dela, in sicer, kaj menijo, ko slišijo za pojem podjetniško izobraževanje, kako ga dojemajo in ali imajo kakšno idejo, da bi lahko svojo ID vključili v podjetniško izobraževalni sistem na osnovni šoli.

V tretjem delu sem hotel delno izvedeti, kako so zadovoljni s svojo ID in ali imajo kakšno idejo, ter ali si želijo in na kakšen način vključiti ID znotraj javnega zavoda, kot notranje podjetniško idejo oz. dejavnost.

4.2.4 Načrt vzorčenja

Glede nato, da sem izbral raziskovalno metodo in instrumente za izvedbe raziskave, je za nadaljevanje treba pripraviti načrt vzorčenja, ki bo pomagal določiti vzorčne enote, tj. velikost in način vzorca. Pri načrtovanju bomo najprej odgovorili na tri vprašalnice, koga, koliko in kako bomo proučevali in izbrali pravilno vzorčno enoto.

Najprej moramo izbrati kraj, kjer bomo izvajali vzorčenje in temu oblikovati primerni okvir. Kljub temu da so večji vzorci bolj primerni in natančni, kot manjši, lahko trdimo, če je postopek izvedbe vzorčenja dobro zasnovan, so tudi manjši vzorci zanesljivi.

Za izvedbo in pridobitev podatkov sem samostojno naredil pisni intervju in anketni vprašalnik.

Singularna študija primera je tista vrsta študije, po kateri se celoten pristop imenuje študija primera. Predstavlja primerno metodo raziskovanja v javnem zavodu, zato smo jo izbrali za Izvedbo ter pridobitev natančnih podatkov o tem, ali obstajajo notranje podjetniške dejavnosti na osnovni šoli.

Za izvedbo vzorčenja sem uporabil pridobljene odgovore s strani odgovorne vodje javnega zavoda in zaposlenih na osnovni šoli.

4.2.5 Oblike komuniciranja

Po načrtu vzorčenja sem se moral odločiti, kakšno komunikacijo moram izbrati za pisni intervju z odgovorno osebo javnega zavoda in ostale anketirance.

Odločil sem se za komunikacijo po elektronski pošti, slednja v današnjem času predstavlja najlažji in najhitrejši način komunikacije. Anketiranec si lahko vzame čas za premislek in na enostaven način predstavi svoje mnenje. Pričakujem, da bo odziv s strani vseh anketirancev, na najvišjem nivoju.

Na podlagi pisnega intervjuja, pričakujem odgovore s strani odgovorne osebe javnega zavoda, te bom v nadaljevanju tudi analiziral. Na podlagi anketnega vprašalnika pričakujem, odgovore

s strani vseh zaposlenih v javnem zavodu, ki izvajajo ID, ki jo predstavljam tudi kot notranje podjetniško dejavnost javnega zavoda.

Tabela 3: Načrt naše raziskave

Raziskovalna metoda	Kvalitativna metoda
Vzorčna enota	Študija primera: OŠ
Vzorčni okvir	OŠ RS
Velikost vzorca	Manjši: eden s pomočjo pisnega intervjuja, drugi s pomočjo anketnega vprašalnika, v katerem naj bi sodelovalo 31 anketirancev.
Postopek	Enostaven in znan način vzorčenja – že znan
Raziskovalni instrument	Intervju in anketni vprašalnik
Metoda zbiranje podatkov	Pisni intervju in anketni vprašalnik, preko elektronske pošte
Metoda analiza podatkov	Kritična refleksija in interpretacija rezultatov ankete
Čas izvedbe intervjuja in ankete	September, 2016

Vir: Lastni vir, september 2016.

5 ŠTUDIJA PRIMERA: NOTRANJE PODJETNIŠTVO V OSNOVNIH ŠOLAH

5.1 Predstavitev osnovne šole

Z odlokom dne 31. 3. 2008 je na podlagi prvega odstavka 41. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – ZOFVI – uradno prečiščeno besedilo), 3. člena Zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/I/91, 45/I/94 – Odl. US, 8/96, 18/98 Odl. US, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP) in 27. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 66/07 – uradno prečiščeno besedilo), Mestni svet Mestne občine Ljubljana na 15. seji ustanovil javno vzgojno-izobraževalni zavod im. Osnovna šola Hinka Smrekarja, s sedežem na Gorazdovi ulici 16 v Ljubljani.

S tem odlokom zavod opravlja javno službo, ki obsega javno veljavno izobraževalni program, sprejet na način in po postopku, določenim z zakonom. Glavna dejavnost po standardni klasifikaciji dejavnosti je - P/85.200, Osnovnošolsko izobraževanje.

Delovno področje zavoda zajema osnovnošolsko izobraževanje in opravlja vzgojno izobraževalno dejavnost, organizirano in sistematično posredovanje znanja ter občih civilizacijskih in kulturnih vrednot. Ukvarja se tudi z osnovnošolskim izobraževanjem otrok z motnjami v razvoju, s kulturno umetniško dejavnost, športno vadbo in športno dejavnostjo, z zdravstveno zaščito ter razdeljevanjem prehrane.

V tem zavodu osnovnošolsko izobraževanje pokriva šolski okoliš, v katerem je zajetih večina ulic v bližini šole.

5.2 Zgodovina osnovne šole

Šola je bila prvič odprta 5. septembra leta 1959. V tem šolskem letu je k pouku pristopilo 1.221 učencev, zaposlenih je bilo 43 učiteljev. Pouk je potekal v dveh izmenah zaradi velikega števila oddelkov (29 oddelkov). Takrat so na šoli organizirali tudi tečajne oblike osnovne šole za starše in odrasle.

Leta 1974/75 je v prostorih VVZ Litostroj začel potekati pouk podaljšanega bivanja. Od začetka na šoli deluje šolska knjižnica, v kateri je zaposlena knjižničarka. Na šoli je od samega začetka zaposlen tudi psiholog, od leta 1977 pa tudi socialni delavec (socialni pedagog). Leta 1991 je za prvič na šoli zaposlen tudi sistematiziran računalnikar. Za načrtovanje in kvaliteto šolske prehrane je zadolžena vodja šolske prehrane. Poleg pedagoškega kadra so na šoli zaposleni tudi administrativni delavci, kuharica, hišnik in snažilke.

Od začetka je šolo vodilo več ravnateljev oz. ravnateljic, in sicer: Vinko Habjan, Ronald Malej, Volga Stanković, Marjan Kodelja, Milena Zatler, Janez Špan in Rebeka Velak.

Do leta 2001 šolska stavba ni bila spremenjena. Zaradi višjega števila učencev in izgradnje novih blokov so v šolskem okolišu zraven stare stavbe prizidali še en del. Slavnostna otvoritev je bila 3. 9. 2001. V tem času je šola dobila moderno opremljene učilnice in druge šolske prostore – sodobno opremljeno računalniško učilnico ter nujno potrebno razdelilno šolsko kuhinjo.

5.3 Dejavnosti zaposlenih

Na podlagi 84. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07-uradno prečiščeno besedilo) je MŠS izdalo pravilnik o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole, ki pa obsegajo učno obveznost strokovnih delavcev, učno

obveznost ravnateljev in pomočnikov ravnateljev, merila za oblikovanje svetovalne službe, knjižnice, administrativne računovodske in tehnične službe ter merila oddelkov in učnih skupin.

Po tem pravilniku ravnatelj osnovne šole opravlja funkcijo direktorja organizacijske enote v šolah z več kot šestnajstimi oddelki v okviru delovne obveznosti in pri tem nima učne obveznosti. Če je ta standard manjši, ravnatelj opravlja tudi dodatno strokovno delo, delo učitelja iz 37. člena tega pravilnika. Druga strokovna dela, ki jih po tem pravilniku ravnatelj opravlja: v okviru svoje delovne obveznosti vključi svetovalno delo, delo knjižničarja, delo računalnikarja-organizatorja informacijskih dejavnosti in delo organizatorja šolske prehrane. Če je na šoli več kot 18 oddelkov, ravnatelj imenuje pomočnika ravnatelja, največ do 38 oddelkov, nad tem število oddelkov imenuje še tretjega.

Vse ostale sistematizacije del in nalog za ostale strokovne delavce in druge zaposlene na šoli se sistematizirajo na podlagi tega pravilnika.

Dejavnosti, ki jih izvajajo zaposleni delavci na Osnovni šoli Hinka Smrekarja, so v skladu s šolsko zakonodajo in veljajo tako za nas kot za vse osnovne šole v RS. Učitelji ter strokovni delavci, zaposleni na šoli, predvsem izvajajo vzgojno izobraževalno delo, s katerim zagotovijo kakovostno izobrazbo vsem učencem.

Z vzgojno izobraževalnim delom učencem pomagajo pri pridobivanju zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenost za vseživljenjsko učenje, k večji zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenju o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanju državljanske odgovornosti. Pomagajo tudi pri vzgajanju za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije.

Glede nato, da znotraj javnega zavoda obstaja veliko izobraževalnih projektov, ki otroku pomagajo razviti pismenost in razgledanost na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju, je zelo pomembno razvijanje pismenosti ter razumevanje in sporočanje v slovenskem jeziku in v drugih tujih jezikih.

Poleg obveznih izobraževalnih dejavnosti učence spodbujajo k telesnemu, spoznavnemu, čustvenemu, moralnemu, duhovnemu in socialnemu razvoju. Da bi izvedli vse te zadeve kakovostno vsako novo šolsko leto za otroke znotraj šolske organizacije, organizirajo dodatne interesne dejavnosti, s katerimi pripomorejo k njihovem boljšemu počutju na šoli, predvsem v popoldanskem času. S tem pa tudi vidimo, da se vsako šolsko leto pri vodstvu šole in predvsem pri učiteljih oz. strokovnih delavcih razvijajo nove šolske ideje, ki pripeljejo do sprememb v notranji organizaciji javnega zavoda in učencem ponujajo boljše počutje in kakovostno vzgojo ter izobraževanje.

Na podlagi napisanega in raziskanega lahko trdimo, da je v letošnjem šolskem letu veliko interesnih dejavnosti v obliki krožkov, ki se izvajajo na OŠ Hinka Smrekarja, s katerimi se kaže inovativnost učiteljev. Te dejavnosti pomagajo pri uspešni kakovostni izboljšavi pouka in poskrbijo za pestro dogajanje v popoldanskem času. Otrokom v celoti ponudijo uspešnejše, lažje in bolj kakovostno izobraževanje s sprostitevvenimi dejavnostmi, ki so zelo pomembne za njihov psihofizični in motorični razvoj.

Za večino interesnih dejavnosti, ki se izvajajo znotraj javnega zavoda na izbrani osnovni šoli in po drugih šolah po Sloveniji, lahko rečemo, da predstavljajo del notranjega podjetništva. Na tak način ustvarjamo primerno učno okolje in pripomoremo k bolj kakovostnemu otrokovemu razvoju. Staršem pomagamo pri vzgoji in uspešnem izkoriščanju prostega časa, ki ga otroci lahko preživijo tudi na drugačen način, ki ni primeren za današnje otroke (tehnološki in računalniški razvoj).

Glede nato, da v interesnih dejavnostih vidim notranje podjetniške dejavnosti znotraj javnega zavoda, lahko trdim, da se lahko katera od teh idej, ki jih učitelji uspešno izvajajo, razvije kot notranjo podjetniška dejavnost.

Kot izziv podjetništva lahko v prihodnosti iz krožkov razvijemo notranje podjetništvo samo v primeru, če bo vodstvo šole, skupaj z učiteljem stopilo zraven in dovolilo tveganje pri realizaciji njihove ideje na višjem nivoju.

Ustanavljanje interesnih dejavnosti znotraj podjetij kot notranje podjetniške dejavnosti, se lahko realizirajo na več načinov, in sicer:

- Vodstvo pripravi idejo, ki jo predstavi zaposlenim, ti jo skupaj analizirajo, pripravijo načrt in predstavijo državnim in javnim lokalnim ustanovam.
- Učitelji predstavijo svoje ideje in naredijo načrt, ki ga pokažejo vodstvu. Pri tem upoštevajo ostale dejavnike, ki morajo biti vključeni v osnovnošolski sistem in omogočajo sprejetje ideje kot notranje podjetniške dejavnosti.

Kljub temu da je to videti zelo lahko, moramo reči, da je zadeva zelo komplicirana, saj je javna institucija odvisna od nadrejenih institucij in z zakonom predpisanih načel, po katerih se morajo odgovorne vodje javnega zavoda tudi ravnati.

5.4 Zakonske ureditve javnega zavoda

Pred realizacijo interesnih dejavnosti kot posebnega projekta znotraj javnega zavoda moramo najprej raziskati področje, ker obstaja zakonska podlaga za realizacijo notranjega podjetništva znotraj javnega zavoda.

Javni zavodi so organizacije, ki jih država oz. občina ali mesto, ustanovi z namenom opravljanje dejavnosti na področju vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, športa, zdravstva, socialnega, otroškega in invalidskega varstva, socialnega zavarovanja ali drugih dejavnosti, če cilj opravljanja dejavnosti ni pridobivanje dobička.

V primeru, da je ustanovitelj javnega zavoda občina lahko v primeru v nezakonsko urejenih vprašanj, te dodatno uredi občina s svojim aktom.

Zavod lahko opravlja eno ali več dejavnosti. Lahko opravlja gospodarsko dejavnost, v primeru, da je ta namenjena opravljanju dejavnosti, za katero je zavod ustanovljen. V primeru to ni potrjeno, zavod ne sme opravljati nobene dejavnosti ali spremeniti pogojev za opravljanje, dokler pristojni organ ne izda nobene odločbe, in dokler niso izpolnjeni pogoji, ki so predpisani za opravljanje dejavnosti itd.

Glede na te zakonske podlage lahko osnovna šola predlaga občini, ki je ustanoviteljica javnega zavoda poslovni načrt, s katerim bi prosila za izvajanje koncesije in interesne dejavnosti znotraj javnega zavoda kot posebni dodatni segment izobraževanja, ki bo otrokom omogočal boljše vzgojno-izobraževalno okolje, boljši psiho-fizični razvoj in uspešno realizacijo ter nadgradnjo obstoječega tradicionalnega osnovnošolskega sistema v Sloveniji.

Občina na podlagi zakonodaje pregleda prošnjo, željo in idejo in nato zakonsko odloči (akt o koncesiji). S pogodbo, določeno za koncesijo, se uredijo razmerja v zvezi z opravljanjem javne službe.

Na podlagi tega lahko rečemo, da se lahko s pomočjo koncesije realizirajo interesne dejavnosti kot koncesijske dejavnosti znotraj javnega zavoda. Dejavnosti lahko izvajajo iz socialnega notranje podjetniškega vidika ali pa kot dobičkonosno dejavnost.

5.5 Dejavnosti in financiranje javnega zavoda

Dejavnosti, ki jih javni zavod opravlja, se delijo na tri skupine (Zver, 2003):

- dejavnosti, ki se financirajo iz javnih virov (obseg dela, cene, vsebina javne službe, določene v pogodbi z ustanoviteljem);
- dejavnosti, s katerimi javni zavod nastopa na trgu, oziroma financiranje iz zasebnih virov (ustanovitelji, ki določajo vsebino in ceno storitev javne službe, ter njihov obseg, ki pa ni določen);
- tržne dejavnosti oziroma prodaja blaga in storitev na trgu, ki pa ne sodijo v javno službo (vsebino in obseg tržne dejavnosti določi javni zavod z letnim delovnim načrtom, ki je odvisen od zmogljivosti javnega zavoda in trga. Zavod določa tudi cene).

Javni zavod pridobiva sredstva za delo iz javnih in zasebnih sredstev (Kamnar, 1999):

- javnofinančni viri (sredstva ustanovitelja, s katerimi zagotavlja oz. omogoča začetek delovanja);
- plačila za storitve (sredstva, ki jih javni zavod pridobi kot plačilo za prodajo storitev javne službe na trgu);
- s prodajo blaga in storitev (v našem primeru z izvajanjem notranjo podjetniške dejavnosti na osnovni šoli);
- drugih virov, kot so darila, donacije ipd.

V našem primeru lahko javni zavod pridobiva tudi druga finančna sredstva s prodajo izdelkov, proizvodov, storitev in blaga na trgu. Takšen projekt je Kulturni bazar, ki ga izvaja več kot 300 kulturnih ustanov iz vse Slovenije, kjer izdelujejo, ustvarjajo in kreirajo različne izdelke.

Glede nato, da je država ali občina ustanoviteljica javnega zavoda in po zakonu določa financiranje njegove dejavnosti, je tudi lastnik večine premoženja zavoda. Režim javne službe je vezan na javni zavod kot celoto in ne kot javno službo, kar zavodu ne dopušča samostojnosti, vendar predstavlja izvajalec nalog, ki mu jih določa država po zakonski ureditvi. Ne glede na določila javnega zavoda proizvaja in prodaja svoje storitve, kar je v nasprotju z zakonsko ureditvijo. S tem javni zavodi živijo dvojno življenje, ki s tržno dejavnostjo koristijo ugodnosti kot neprofitne organizacije in z drugega vidika koristijo prednost profitnih organizacij in to je seveda dobiček. Zato je nujno potrebno znotraj zavoda preoblikovati računovodsko rešitev, ki bo urejala dejavnosti in jih ločevala glede na to, ki so profitne oz. neprofitne. (Kamnar, 1999).

Izvedljivost notranje podjetniške dejavnosti znotraj javnega zavoda je torej omogočena, vendar s tem tvegamo, da mogoče lahko naredimo kakšno zakonsko napako. Če se podrobneje preučimo vse zakonske akte, bomo zagotovo našli luknjo, s katero lahko vse dejavnosti s pomočjo pravilnega vodenja in ločevanja neprofitnih ter profitnih dejavnosti, prihodkov in odhodkov, uresničili našo idejo notranje podjetniške dejavnosti znotraj javnega zavoda.

5.6 Interesne dejavnosti na OŠ Hinka Smrekarja

V nadaljevanju predstavljam interesne dejavnosti, ki se razvijajo znotraj javnega zavoda.

Interesne dejavnosti, ki spadajo v sklop notranje organizacije javnega zavoda, ter nove ideje učiteljev, s katerimi omogočajo boljšo sliko šole, in boljši uspeh otrok so razdeljeni v pet sklopov, in sicer:

- Jezikovno-umetnostno področje (Likovni krožek, Oblikovni krožek, Literarni krožek, Knjižničarski krožek, Unesco krožek, Angleške urice, Angleško branje, Pevski zbor OP,

- MPZ, Glasbeni krožek, Gledališki krožek, Pravljični krožek, Ustvarjanje filma, Zgodovinska bralna značka, Italijanščina, Nemščina in Ruščina);
- Družbeno-ekonomsko področje (Šolski parlament, Turistični krožek, Potujemo po Sloveniji, Spoznavamo države sveta);
 - Naravoslovno-matematično področje (Spletni časopis, Razvedrilna matematika (MAT/FIZ malo drugače), Naravoslovni krožek, Možgančkanje, Filozofki);
 - Proizvodno-tehnično področje (Origami, Konstruktorski krožek, Šivanje, Biološki krožek VIVARIJ, Prometni krožek, Spretni prsti);
 - Športno področje (Ritmična telovadba, Ples, Planinski krožek, Šahovski krožek, Namizni tenis).

V nadaljevanju je tabela, iz katere so razvidne interesne dejavnosti, izvajalci, število ur na teden in dan oz. ura izvedbe interesne dejavnosti.

Tabela 4: Interesne dejavnosti

JEZIKOVNO-UMETNOSTNO PODROČJE
Likovni krožek (6.–9. r.)
Oblikovni krožek (3.–5. r.)
Literarni krožek – bralna značka
Knjižničarski krožek
Unesco krožek
Angleške urice (3. r.)
Angleško branje (9. r.)
Pevski zbor OPZ, MPZ (1.–5. r.)
Glasbeni krožek (1.–3. r.)
Gledališki krožek (5.–9. r.)
Pravljični krožek (1.-2. r.)
Ustvarjanje filma (3.-4. r.)
Zgodovinska bralna značka
Italijanščina (2.-3. r.)
Nemščina (1.-3. r.)

Ruščina (6.-7. r.)
DRUŽBENO-EKON. PODROČJE
Šolski parlament (1.-9. r.)
Turistični krožek (6.-9. r.)
Spoznavamo države sveta (3.-5. r.)
Potujmo po Sloveniji (4.-5. r.)
NARAVOSLOVNO-MAT. PODROČJE
Spletni časopis
Razvedrilna matematika (MAT/FIZ malo drugače)
Naravoslovni krožek (4.-5. r.)
Možgančkanje (4.-5. r.)
Filozofki (1.-3. r.)
PROIZVODNO-TEHNIČNO PODROČJE
Origami (3.-5. r.)
Konstruktorski krožek
Šivanje
Biološki krožek VIVARIJ
Prometni krožek
Spretni prsti
ŠPORTNO PODROČJE
Ritmična telovadba (3.,-6. r.)
Ples (1.-5. r.) + (6.-9. r.)
Planinski krožek (1.-3. r.)
Šahovski krožek (6.-7. r.) + (2.-5. r.)
Namizni tenis (6.-9. r.)

5.7 Rezultati

Za boljše razumevanje raziskave na področju notranjega podjetništva sem uporabil metodo študije primera, raziskovalne instrumente, tj. pisni intervju in kratek anketni vprašalnik.

Za pridobitev teh rezultatov sem intervjuval odgovorno osebo OŠ Hinka Smrekarja, ter s kratkim vprašalnikom anketiral delavce na šoli, ki izvajajo vsaj eno od zgoraj navedenih interesnih dejavnosti.

Cilj raziskave je na podlagi dobljenih rezultatov, dobiti pozitiven odgovor s strani vodstva, da znotraj OŠ Hinka Smrekarja obstaja oblikovano podjetništvo. Hotel sem izvedeti tudi, ali so zaposleni na šoli dovolj seznanjeni s pojmom »podjetništvo« oz. »notranje podjetništvo«, ali imajo, kakšno predstavo, kakšne ideje ipd., zato sem sestavil vprašalnik in ga vsem zaposlenim poslal v elektronski obliki.

Vsi vprašalniki in odgovori z njihove strani so vključeni v nadaljnjo analizo in vrednotenje podatkov. Glede na prejeto bom v nadaljevanju vsak odgovor tudi analiziral in predstavil produkt oz. idejo, ki jo lahko iz krožka razvijemo kot notranje podjetništvo znotraj javnega zavoda OŠ Hinka Smrekarja. Intervju s strani odgovorne osebe javnega zavoda sem dobil po elektronski pošti.

V prilogi magistrskega dela sta pisni intervju in vprašalnik, ki sem ga poslal zaposlenim v javnem zavodu OŠ Hinka Smrekarja.

5.8 Analiza in vrednotenje dela

Glede nato, da je bila izvedena kvalitativna raziskava, smo podatke obdelali s pomočjo kvalitativne analize, ki ne predstavlja številčnega pregleda, temveč interpretacijo in opazovanje, s katerima smo odkrili osnovne pomene. Raziskovalna strategija je v našem primeru induktivna, konstrukcionalistična in interpretativna.

5.8.1 Analiza podatkov iz intervjuja

Kot smo že zapisali, smo najprej s pomočjo raziskovalnega instrumenta intervjuvali odgovorno osebo javnega zavoda. Za intervju smo najprej pripravili šestnajst vprašanj, ki smo jih pripravili po načelih kvalitativne metode. Na začetku smo pripravili odprta, splošna vprašanja nato pa konkretna in na koncu zaprta vprašanja. Najprej sem analiziral vsako vprašanje in odgovor odgovorne osebe javnega zavoda.

Vprašanja sem poslal v elektronski obliki na elektronski naslov odgovorne osebe javnega zavoda, da si je lahko naredila, kratek povzetek in se pripravila na odgovore. Odgovore s strani odgovorne osebe sem prejel nazaj po elektronski pošti. Potem sva se srečala na sedežu, ker

izvaja svoje delo. Izbrala sva termin v dopoldanskem času, da bi se lahko oba počutila sproščeno in primerno sestanku.

Najprej sem odgovorno osebo seznanil z raziskovalno tematiko. Predstavil sem nekaj osnovnih stvari o notranjem podjetništvu in ostalih zadevah, ki so bile pripravljene za intervju. Z odgovorno osebo sva se sprva pogovorila o tem, zakaj potrebujem te podatke in kako mi bodo koristili. Na začetku sem začel z vprašanji, ki so bila kratka in so od odgovorne osebe zahtevala splošne odgovore: predstavitev ter osnovne podatke šole, kakšno je njeno delo in kako se počuti kot podjetnica. Glede nato, da je odgovorna oseba že videla vprašanja, je imela pripravljene podrobne jedrnate in konkretne odgovore, ki so bili zelo pomembni.

V sredinskem delu intervjuja so bila vprašanja konkretnega tipa, z njimi sem želel pridobiti informacije, ki se nanašajo na magistro delo. Odgovori s strani odgovorne osebe za vodenje zavoda so bile primerni delu, ki ga opravlja znotraj javnega zavoda. Na vsa vprašanja je odgovarjala zelo sistematično in z znanjem, kar pomeni, da ima odgovorna oseba znanje, ki je primerno temu, kar dela. Na začetku se je predstavila, potem je na vsako vprašanje odgovarjala tako, da je pogovor potekel na najvišjem podjetniškem nivoju. Pri drugem vprašanju: ali lahko kratko opiše podjetništvo in kaj predstavlja podjetništvo, je odgovorna oseba odgovorila, da je za vodenje zavoda drugačen postopek kot, da bi vodili to podjetje v privatnem sektorju. Podjetništvo si predstavlja kot ustvarjanje nekaj novega, pri čemer sprejmeš tveganje in z vso moč poskusiš uresničiti tudi nemogoče. Za vodje, ki delajo v javnem sektorju pravi, da morajo biti potrpežljivi pogumni, da bi lahko dosegli cilje.

Pri tretjem vprašanju, ali se počuti kot podjetnik, je odgovorna oseba odgovorila, da se počuti kot podjetnica, saj upravlja javni zavod in da je za to delo potrebno znotraj organizacije vložiti veliko sebe. Odgovorna oseba je odgovorila tudi na vprašanja o podjetništvu in notranjem podjetništvu in povedala, da je seznanjena s podjetništvom in notranjim podjetništvom in da je po njej vse, kar se iz vidika podjetništva začuti in poteka na podlagi vodenja s strani kakšnega posameznika, ki upravlja z denarjem in zaposlenimi, skratka vse to predstavlja podjetništvo.

Odgovorna oseba je potrdila, da se podjetništvo dogaja v javnem sektorju in da je tudi delno razvito na OŠ. Na ostala vprašanja je odgovorila, da je socialna klima na šoli na najvišjem nivoju in da se z zaposlenimi zelo dobro razumejo, da jih kot odgovorna oseba spodbuja in motivira, ter, da vedno skoči na pomoč, ko je le ta potrebna in da tako niže dobro pot sodelovanja, ki vodi k uresničitvi ciljev.

Odgovorna oseba javnega zavoda je v vezi ID potrdila, da v njih vidi eno tako notranjo podjetniško idejo, ki se kasneje kot izziv v prihodnjih letih razvije uspešno poslovanje ipd., vendar, da je zato pot, ki jo mora skupaj z kolektivom najprej obdelati, potem pa predstaviti na višjem nivoju (Občini, MIZŠ itd) in nato z njihovo pomočjo realizirati zadeve.

Za izvenšolske dejavnosti pravi, da imajo na šoli različen in kakovosten kader, ki lahko vse te dejavnosti izvaja izven sklopa šole ali pa znotraj šole kot dodatno plačljivo dejavnost, ki bo tudi zakonsko urejena.

Glede na izvedene raziskave lahko potrdimo, da smo dosegli ciljno vprašanje s strani odgovorne osebe javnega zavoda, ki pravi, da na šoli obstajajo interesne dejavnosti, ki se bodo z dobro idejo in dobro organizacijo, ter s primerno zakonodajo realizirale kot dodatne notranje podjetniške dejavnosti.

Odgovori odgovorne osebe javnega zavoda me vodijo ugotovitvi, da je »dober vodja, je tisti, ki ga zaposleni imajo radi«. Menim, da je odgovorna oseba javnega zavoda izkušena in vedno pripravljena v notranjosti zavoda s kvalitetno, strukturirano idejo in kakovostnim kadrom uspešno realizirati tudi tveganja primerne izzive, ki bodo šlo v prihodnosti pripeljali prepoznavnost in pot k ustvarjalnosti, podjetnosti, inovativnosti, pravzaprav k projektu UPI – ID, ki sem ga s pridobljenimi podatki tudi samostojno oblikoval.

5.8.2 Analiza anketnega vprašalnika

Drugi raziskovalni instrument je bil anketni vprašalnik, ki sem ga vsem zaposlenim, ki izvajajo kakršnokoli interesno dejavnost na šoli, poslal po elektronski pošti.

V prvem delu vprašalnika sem hotel izvedeti osebne podatke anketiranca in podatke javnega zavoda, kjer dela. Ta del vprašalnika je bil namenjen temu, da bi lažje izvedel, ali so vsi učitelji pripravljene sodelovati in ali pristajajo na javno predstavitev njihovih podatkov in mnenj.

V drugem delu vprašalnika sem hotel preveriti seznanjenost in znanje učiteljev s podjetništvom. Zanimalo me je, ali so pripravljene izpostaviti svoje delo izven šole zato sem hotel izvedeti področje, na katerem izvajajo interesno dejavnost, cilj izvajanja interesne dejavnosti, ter njen namen, ki je seveda zelo različen za vsako področje.

Ključni del vprašalnika je tretji del, v katerem sem od zaposlenih na šoli hotel izvedeti mnenje, v kolikšni meri so seznanjeni s terminom podjetništvo oz. terminom notranje podjetništvo, ter kako ju dojemajo. Poleg tega sem hotel izvedeti, koliko vedo o podjetniškem izobraževanju na šoli in ali se strinjajo s tem, da se ta projekt razvije na šoli, ter kako se lahko razvije.

V nadaljevanju so bila zajeta vprašanja v vezi njihove interesne dejavnosti, in sicer, ali bi njihovo ID lahko uvrstili v dejavnost, ki se izvaja znotraj ene organizacije in ali bi radi, da se njihova ID razvije na širšem nivoju ter, kako si to predstavljajo oz. ali si sploh predstavljajo.

Glede na navedena vprašanja sem hotel tudi izvedeti, ali so tudi zadovoljni s tem, da ID izvajajo na šoli in koliko so pripravljene boriti se za njen obstanek. V nadaljevanju s tabelarnim prikazom

predstavljam korake za realizacijo in uresničevanje ID kot notranje podjetniške dejavnosti znotraj osnovne šole.

V raziskavo sem vključil tudi kritično refleksijo, s katero sem poskusil na čim boljši način iz osebnega vidika analizirati, kritizirati, interpretirati namene, perspektive in vrednotenje dobljenih podatkov, na koncu pri vsaki analizi sem hotel poročati dejstva, podatke in možne izboljšave ter uresničevanje ideje. S pomočjo tehnične analize dejavnosti, oblik, metod in tehnik dela, časovne opredelitve izvedbe in odkrivanja problemov ter nakazovanja na rešitev teh problemov, sem pravilno in natančno oblikoval notranjo podjetniško pot interesnih dejavnosti v prihodnosti.

5.8.3 Analiza in kritična analiza posameznega vprašalnika

V tem delu analize sem s pomočjo kritične refleksije opisal in analiziral dobljene podatke, ter na koncu oblikoval idejo, ki bi jo lahko v prihodnosti realizirali kot notranjo podjetniško idejo.

Prvi izpolnjeni vprašalnik je predstavljal dober vzorec, saj so bili odgovori konkretni in dobro zasnovani. Z anketirancem sem se tudi osebno pogovoril in zaključil, da so mu zadeve podjetništva in notranje podjetništvu zelo blizu. Najin pogovor je stekel v podrobnosti, saj sva se začela pogovarjati o možnih spremembah na osnovni šoli, v katerih tudi vidi smisel. Anketiranec mi je povedal, da tudi on v prihodnosti pričakuje razvoj podjetništva oz. notranjega podjetništva znotraj javnega sektorja in, da je zelo malo ljudi seznanjenih s tem področjem.

Prvi anketiranec je na vprašanjih odgovoril zelo kratko, jasno in jedrnat. Pravi, da interesna dejavnost, ki jo izvaja, pomaga otrokom pridobiti in razvijati gibalne igre in koordinacijske sposobnosti, ki omogočajo uspešno igranje namiznega tenisa.

Vemo, da so otroci v današnjem času redko zunaj svojega doma, kar je posledica visokega tehnološkega razvoja in računalništva. Otroci so pogosto zaprti za zidovi in nimajo dovolj časa, da bi se šli ven igrati in tako maksimalno izkoristili prosti čas. Zaradi tega je potrebna športna rekreacija, ki pripelje do boljše fizične in psihične priprave otroka. Glede nato, da otroci v zadnjem desetletju, zelo malo uporabljajo tako svojo fizično in psihično moč, se na nek način ne morajo razvijati v pravilno smer, zato je nujno potrebno izvajanje športno-rekreativnega krožka v popoldanskem času.

Prvi anketiranec je zapisal, da so znanja podjetniškega področja vedno dobrodošla vsakemu posamezniku, kajti podjetniško izobraževanje mora spodbujati vsakega posameznika, da zazna potrebe po takšnem znanju in na podlagi tega pridobi potrebne kompetence. Povedal je tudi, da je podjetništvo na OŠ potrebno, slednje podpiram, saj sestrinjam z njegovim mnenjem. Interesna

dejavnost prvega anketiranca je zelo zanimiva in zato mislim, da so učenci navdušeni, ter, da bo zanimanje izvenšolskega okoliša zelo veliko.

Glede nato, da vemo, da namizni tenis spada med najbolj razširjene panoge na svetu in je najbolj razširjen na Kitajskem lahko rečem, da z dobro organizacijo s strani vodstva javnega zavoda zmoremo narediti dober projekt, ki ga lahko preko seminarjev razširimo po celotni Sloveniji, najprej na šolah, potem pa tudi kot izvenšolsko plačljivo dejavnost.

Kot sem že v četrtem poglavju zapisal, bo zaradi kompleksnosti in organizacijske stiske javnega zavoda težko sprejemati denarna sredstva, s katerimi bo šola postala profitna javna ustanova. Zato bomo denar, ki ga bomo zbirali z vnaprej odobrenim dogovorom s strani Občine, uporabili kot donacijo za razne občinske prireditve, šolske prireditve ali pa ga bomo vložili v Šolski sklad, ki bo namenjen revnim družinam za nakup šolskih pripomočkov za prihodnje šolsko leto. V tabeli so predstavljeni koraki za realizacijo podjetniške ideje Namizni tenis, znotraj javnega zavoda.

Tabela 5: Notranjo podjetniška ideja - ID Namizni tenis

Namizni tenis znotraj javnega zavoda Hinka Smrekarja	
1.	Oblikovanje ideje
2.	Pogovor z vodstvom šole
3.	Predstavitve ideje, pogovor in dogovor z MIZŠ
4.	Predstavitve ideje za namizni tenis, najprej zaposlenim potem staršem in učencem
5.	Podrobni opis, namen, cilji in dejavnosti namiznega tenisa ter način izvedbe projekta
6.	Izbor kadra, ki bo pomagal k uresničitvi dokončne ideje
7.	Izobraževanje zaposlenih za projekt Namizni tenis
8.	Iskanje sponzorjev (MIZŠ, Občina, Sindikat, Združenja za šport, starši)
9.	Zbiranje prijav za predstavitev projekta (OŠ, SŠ, FŠ, Zasebne ustanove za šport ipd.)
10.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci na OŠ
11.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci po celi Sloveniji
12.	Analiza vtisov in predstavitev profita
13.	Profit gre v šolski sklad za in bo namenjen za različne donacije

Drugi anketni vprašalnik sem prejel po elektronski pošti nazaj. Drugi anketiranec izvaja dve interesni dejavnosti na OŠ, in sicer Italijanščino ter Možgančkanje.

Prva interesna dejavnost spada v jezikovno-umetnostno področje in se izvaja za učence prve triade. Druga interesna dejavnost je del naravoslovno-matematičnega področja in je namenjena učencem druge triade.

Z jezikovnim krožkom želi drugi anketiranec doseči, da se otroci preko kreativne igre naučijo jezika. Za interesno dejavnost Možgančkanje drugi anketiranec uporablja orodji po metodi Cort 1 in Cort 4 (Edward de Bono). S tem modelom želi učence navaditi na uporabo orodij in podobnih zadev predvsem pa kreativnosti.

Drugega anketiranca pojem podjetništvo spominja na podjetniško izobraževanje na šoli preko ID, ki se bo izvajalo na šoli v popoldanskem času. V anketi je poudaril, da je hotel kandidirati za izvajanje tega izobraževanja preko SPIRIT-a. Anketiranec zapiše, da v ID, ki jih izvaja na šoli ne vidi nič podjetnega in pravi, da za nadaljnjo višjo realizacijo le tega v notranjosti javnega zavoda, še ni razmišljal.

Na podlagi odgovorov in mnenj anketiranca lahko rečemo, da se moti in da iz krožkov, ki jih izvaja, ne vidi nič podjetnega. Zakaj? Zato ker so jeziki »AS sveta«, to pomeni, da brez njih ne moremo. Poleg tega lahko trdimo, da nam povsod manjka tudi kreativnosti, unikatnosti, inovativnosti.

V teh dveh krožkih vidim veliko novega, vidim notranje podjetništvo, ki se lahko razvije znotraj javnega zavoda. Moja ideja je, da iz italijanščine razvijemo jezik, ki se ga bodo otroci učili zastonj, vendar bodo ob koncu izobraževanja skupaj z anketirancem oblikovali knjižico z različnimi igrami in skupaj posneli različne otroške in mladinske pesnice, izdelali kreativne križanke in posneli video.

Drugi anketiranec s pomočjo vodstva, občine, ZRSŠ, staršev poišče sponzorje, ki jim bodo pomagali pri realizaciji in prodaji njihovih izdelkov.

Zaradi zakonskih ureditev z občino, ki je ustanoviteljica javnega zavoda, bo zaslužen denar, ki prenesen v Šolski sklad za dobrotorne namene. V nadaljevanju so predstavljeni koraki za uresničevanja notranje podjetniškega modela znotraj javnega zavoda.

Tabela 6: Notranje podjetniški model - ID Italijanščina in Možgančkanje

Italijanščina in Možgančkanje znotraj javnega zavoda OŠ Hinka Smrekarja	
1.	Oblikovanje ideje

2.	Pogovor vodstvom šole
3.	Predstavitev ideje, pogovor in dogovor z MIZŠ
4.	Predstavitev ideje ID Italjanščina in Možgančkanje
5.	Podrobno opiše namen, cilji in dejavnosti ter način izvedbe projekta
6.	Izbor kadra, ki bo pomagal za uresničitve dokončne ideje
7.	Izobraževanje zaposlenih do uresničitve ideje
8.	Iskanje sponzorjev (MIZŠ, Občina, Sindikat, Združenja, starši)
9.	Zbiranje prijav za predstavitev projekta (OŠ, SŠ, FŠ, Zasebne ustanove za šport ipd.)
10.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci na OŠ
11.	MODEL: izdelovanje knjige, govorno snemanje dialogov , igrice, videa
12.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci po celi Sloveniji
13.	Načrt za prodajo modela s pomočjo CD-ja ali USB
14.	Dogovor z MK ali DZS
15.	Analiza vtisov in predstavitev profita
16.	Dobiček gre v šolski sklad in za dobrotvorne namene.

Tretji anketiranec izvaja ID, predstavlja zelo dobro zamisel in idejo, ki jo izvaja znotraj javnega zavoda. Njegova interesna dejavnost je Oblikovni krožek, ki spada na likovno-umetnostno področje. Krožek se izvaja za učence prve in druge triade. Cilj izvajanja interesne dejavnosti znotraj javnega zavoda je ponovna uporaba odpadne embalaže. Tretji anketiranec pravi, da za pojma podjetništva in notranjega podjetništva znotraj javnega sektorja ni slišal in zato pravi, da ne sodita v šolski sistem.

Moram reči, da me je odgovor zelo presenetil, saj spada anketiranec med mlade in perspektivne ljudi, od teh namreč pričakujem več informiranosti. Menim, da bi moral biti seznanjen z izzivi prihodnosti tega stoletja.

Če povzamem, odgovori, ki sem jih prejel, so zelo skeptični in direktni ter nepopolni. Zaključim lahko, da tretji anketiranec nujno potrebuje podjetniško izobraževanje. Morda bo spremenil svoje mišljenje in ga spodilo, da v prihodnosti uspešno realizira ideje. S pomočjo kritične refleksije sem iz tega krožka oblikoval idejo, ki jo lahko razvijemo znotraj javnega zavoda in to

je: Reciklažo odpadne embalaže, tekstila ipd. na šoli. Tako, da v sodelovanju z vodstvom OŠ, dobimo najprej prostore, aparaturo in ostale zadeve.

Za lažjo realizacijo je potrebno poiskati različne sponzorje, v sodelovanju z njimi bomo uspeli realizirati idejo. Menim, da danes veliko stvari odvržemo in jih ne uporabljamo, lahko pa bi jih v prihodnosti uporabili.

V nadaljevanju je tabela postopkov izvedbe notranjo podjetniške ideje Oblikovni krožek znotraj javnega zavoda.

Tabela 7: Notranje podjetniški model - ID Oblikovalni krožek

	Oblikovni krožek znotraj javnega zavoda OŠ Hinka Smrekarja
1.	Oblikovanje ideje
2.	Pogovor z ravnateljico in ostalim članom vodstva
3.	Pogovor z MIZŠ
4.	Predstavitve ideje za ID Oblikovni krožek
5.	Podrobno opiše namen, cilje in dejavnosti ter način izvedbe projekta
6.	Izbor kadra, ki bo pomagal za uresničitev dokončne ideje
7.	Izobraževanje zaposlenih za uresničitve ideje
8.	Iskanje sponzorjev (MIZŠ, Občina, Sindikat, Združenja, starši)
9.	Zbiranje prijav za predstavitev projekta (OŠ, SŠ, FŠ, Zasebne ustanove za šport ipd.)
10.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci na OŠ
11.	MODEL: Reciklaža vseh odpadnih materialov po naravni poti
12.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci po celi Sloveniji
13.	Načrt za prodajo modela
14.	Dogovor z javno komunalno organizacijo
15.	Analiza vtisov in predstavitev profita
16.	Profit gre v Karitas

Četrty anketiranec izvaja Interesno dejavnost Pravljični krožek. Njegov krožek je del jezikovnega področja, kjer otroci ob poslušanju različnih zgodbic širijo besedni zaklad, razvijajo ustvarjalnost, pripovedujejo, si izmišljajo, doživljajo dogodke po svoje in jih potem predstavijo ter ilustrirajo. V tej interesni dejavnosti so vključeni otroci prvega in drugega razreda.

Četrty anketiranec na koncu šolskega leta iz otroških risbic in kreativnosti za vsakega učenca izdelava Knjigo ilustracij. V vezi naše ankete glede podjetništva pravi, da po več letih dela na šoli, podjetništva v šolstvu ni zaznala in, da pri interesni dejavnosti, ki jo izvaja ne vidi nič takega. Na vprašanje je odgovorila, da bi zelo rada svojo idejo morda kdaj razvila v svojem življenjskem okolju, ko se bo upokojila. Vemo, daje jezikovno področje zelo široko in da se na tem področju dela res veliko v šoli in doma, mislim predvsem na branje, pripovedovanje in ostale zadeve pri pouku predmeta slovenščine. Toda, kaj se prav za prav otroci naučijo v tem času? Tega ne vemo, nimamo ključnega odgovora, saj vsak ni dober bralec in dober pripovedovalec. Zato menim, da je četrty anketiranec dobro zapisal, »najboljše bi bilo, da svojo idejo, ki jo je realiziral znotraj podjetja razširi najprej v šolskem okolju, potem pa še na širšem območju«. Iz tega krožka bi se dalo veliko ustvarjati na šoli in izven nje, kajti tudi pesniki, avtorji pridejo do ideje, ko kaj preberejo, jo na svoj način analizirajo in napišejo. Zato je najboljše, da idejo »s knjigo v roki« realiziramo kot notranje podjetniški projekt znotraj in zunaj OŠ tako, da bodo otroci raziskovalci, pisci, glasbeniki in ustvarjalci nečesa inovativnega, kar do sedaj otroci in širša okolica ni videla. Četrty anketiranec lahko v tem projektu vključi medgeneracijsko povezavo. Lahko pa model razvijemo s pomočjo vodstva šole in z MIZŠ, ZRSS, napišejo skupno knjigo in jo s pomočjo sponzorjev izdajo. Zaslugek bo šel v Šolski sklad, za nakup potrebščin šole.

Tabela 8: Notranje podjetniški model - ID Pravljični krožek

	Pravljični krožek znotraj javnega zavoda OŠ Hinka Smrekarja
1.	Oblikovanje ideje
2.	Pogovor z ravnateljico in ostalim članom vodstva
3.	Pogovor in dogovor z MIZŠ
4.	Predstavitve ideje za ID Pravljični krožek
5.	Podrobno opiše namen, cilje in dejavnosti ter način izvedbe projekta
6.	Izbor kadra, ki bo pomagal za uresničitev dokončne ideje
7.	Izobraževanje zaposlenih za uresničitev ideje
8.	Iskanje sponzorjev (MIZŠ, Občina, Sindikat, Združenja za šport, starši)
9.	Zbiranje prijav za predstavitev projekta (OŠ, SŠ, FŠ, Javne in zasebne knjižnice ipd.)

10.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci na OŠ Hinka Smrekarja
11.	MODEL: izdelovanje knjige, govorno snemanje dialogov, video
12.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci po celi Sloveniji
13.	Načrt za prodajo modela s pomočjo CD-ja ali USB
14.	Dogovor z MK ali DZS
15.	Analiza vtisov in predstavitev profita
16.	Profit gre v šolski sklad

Interesna dejavnost Filozofki spada v družboslovno področje. Peti anketiranec to interesno dejavnost izvaja več let in z njo otrokom pomaga, da se naučijo enakopravno spoštovati drug drugega in sprejemati drugačnosti. Otrokom pomaga, da med seboj sodelujejo pri ustvarjanju učnega procesa ter pri aktivnem in intelektualnem razvoju, istočasno pa razvijajo tudi izražanje in učinkovito komunikacijo z drugimi, spoznavajo odgovornost za svoj osebnostni in intelektualni razvoj.

Skratka njen cilj je povezan z današnjim, saj so otroci premalo seznanjeni o tem, zelo malo je tudi medsebojnega sodelovanja, s čimer razvijajo kritična mišljenja in pozitivne samopodobe. Glede podjetništva pravi, da je skregano z njeno življenjsko logiko in da se mu rada izogne. Pravi, da je že slišala za podjetništvo v osnovnem šolstvu, vendar, vendar ji ni razumljivo, saj v taki ustanovi, kot je OŠ, ne sme obstajati. S petim anketirancem sva se tudi pogovarjala. Meni, da zmoremo veliko narediti iz tega, da se vsaka interesna dejavnost realizira kot notranje podjetništvo, vendar, da to ni tako enostavno in da bo zmanjšalo učiteljevo delo, ter, da iz tega ne bo nič koristnega ne za otroke, ne za učitelje. Menim, da je njena interesna dejavnost zelo zanimiva. Idejo Filozofki lahko realiziramo tako, da bodo na šoli organizirali šolo mladih filozofov, v kateri se bodo izobraževali starejši, odrasli in otroci skupaj. Tako lahko dosežemo povezanost med družinami in sorodniki, ki bodo sodelovali. Lahko vključimo tudi ljudi iz tujine, ki so se preselili v našo državo in se še vedno niso znašli. Vsak prisluženi denar bo zakonsko tudi urejen. Denarnega profita iz tega projekta ni treba pričakovati. Dobiček, ki ga bo javni zavod zaslužil, bo namenjen združitvi ljudi med seboj in jim pomagati pri vključevanju v družbo.

Tabela 9: Notranje podjetniški model - Filozofki

	Filozofki znotraj javnega zavoda OŠ Hinka Smrekarja
--	--

1.	Oblikovanje ideje
2.	Pogovor z ravnateljico in ostalim članom vodstva
3.	Pogovor z MIZŠ
4.	Predstavitve ideje za ID Filozofki
5.	Podrobno opiše namen, cilje in dejavnosti ter način izvedbe projekta
6.	Izbor kadra, ki bo pomagal za uresničitev dokončne ideje
7.	Izobraževanje zaposlenih za uresničitev ideje
8.	Iskanje sponzorjev (MIZŠ, Občina, Sindikat, Združenja za šport, starši)
9.	Zbiranje prijav za predstavitev projekta (OŠ, SŠ, Zasebne kulturne institucije, Muzeji ipd.)
10.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci na OŠ
11.	MODEL: Vključevanje medgeneracijske povezave na šoli, povezave s preseljenci, Zbornik
12.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci po celi Sloveniji
13.	Načrt za prodajo zbornika
14.	Dogovor z MK ali DZS
15.	Analiza vtisov in predstavitev profita
16.	Profit, namenjen šibkejšim družinam, ki obiskujejo medgeneracijski projekt

Naslednja interesna dejavnost je konstruktivna. Šesti anketiranec jo izvaja v tretji triadi OŠ. Cilj te interesne dejavnosti je, da pri učencih razvije sposobnost konstruiranja in nadgradnje področja obdelave gradiv, načrtovanja lastnega modela in analiziranja zgrajenega, odpravljanja napak ipd.

Šesti anketiranec je zapisal, da pri tej interesni dejavnosti ne vidi podjetništva. Menim, da je ta interesna dejavnost edina, ki lahko pripelje do nečesa novega na trgu, kar se ne razvija vsak dan in se da iz nje nekaj zaslužiti. Te dejavnosti lahko organizirano predstavimo različnim podjetjem po Sloveniji, z dobro predstavitvijo in organizacijo lahko naredimo koristen in zanimiv projekt tako, da lahko učenci pri krožku, s pomočjo učiteljice in vodstva poiščejo podjetje, s katerimi bodo sodelovali in izdelali prototipe za njihova podjetja tako, da bo to podjetje financiralo delo in izdelek (prototip), ki ga lahko učenci naredijo. Tako bodo tudi vse potrebe zadovoljene.

Šesti anketiranec pravi, da zakonodaja ne dovoljuje prodaje izdelkov. Menim, da to ni res in da lahko z dobro organizacijo in sodelovanjem z ustreznimi institucijami, ki te zadeve urejajo, ustvarimo različne produkte, ki jih na trgu (tudi kot šola z dodatnimi dejavnostmi) prodamo naprej. Šola dobi tudi denar, ki bo namenjen za potrebe šole in učencev. Iz zaslужka lahko plačuje kosilo učencev, lahko je pa denar namenjen tudi za delno izobraževanje kadra.

Tabela 10: Notranje podjetniški model - Konstruktivna dejavnost

	Konstruktivna dejavnost znotraj javnega zavoda OŠ Hinka Smrekarja
1.	Oblikovanje ideje
2.	Pogovor z ravnateljico in ostalim članom vodstva
3.	Pogovor in dogovor z MIZŠ
4.	Predstavitve ideje za ID Konstruktivna dejavnost
5.	Podrobno opiše namen, cilje in dejavnosti ter način izvedbe projekta-LDN
6.	Izbor kadra, ki bo pomagal za uresničitev dokončne ideje
7.	Izobraževanje zaposlenih za uresničitev ideje
8.	Iskanje sponzorjev (MIZŠ, Občina, Sindikat, Gospodarska zbornica, Obrtno pod. zbornica, starši)
9.	Zbiranje prijav za predstavitev projekta (OŠ, SŠ, FŠ, Zasebna podjetja ipd.)
10.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci na OŠ
11.	Iščemo podjetja za izdelavo novega modela oz. prototipa (grad. podjetje, avto. ind., steklarstvo itd.)
12.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci po celi Sloveniji
13.	MODEL: izdelovanje prototipa za podjetja po celotni Sloveniji, lahko pa tudi izven meja
14.	Dogovor z MK ali DZS
15.	Analiza vtisov in predstavitev profita
16.	Profit gre v šolski sklad

Sedmi anketiranec izvaja interesno dejavnost Ustvarjanje filma. V tem krožku otroci spoznajo delo filmskega igralca in ugotovijo, da tudi to ni zmeraj rožnato, saj je za določene prizore treba večkrat ponoviti snemanje. Poleg tega vključuje dolgočasno čakanje. Otroci spoznavao delo kamermana, režiserja, način montaže in na koncu skupaj posnamejo kratek filmček. Na vprašanja glede podjetništva je sedmi anketiranec, odgovoril nezainteresirano, saj je že na

začetku vprašalnika zapisal, da ga interesne dejavnosti oz. to delo nikoli ni asociiralo na besedo podjetništva in da o tem sploh ne razmišlja.

Moje mnenje glede tega krožka je zelo zanimivo. Moja ideja je, da ta krožek preraste v nekaj večjega, in sicer, da se učenci naučijo omenjenega, najprej pa pravilnega načina snemanja filma v resnici.

Sedmi anketiranec lahko v sodelovanju z vodstvom šole in MIZŠ, poišče sponzorje za realizacijo projekta, ter tako idejo preoblikuje v izdelovanje zanimivih otroških filmov iz resničnega sveta. Lahko posnamejo risanke, jezikovne poučne risanke, socialne igre in miselne igre za otroke, iz katerih se lahko naučijo nekaj novega. Zadeva se lahko razširi na območje celotne Slovenije.

Za izvedbo te interesne dejavnosti je treba najprej raziskati in najti prave sponzorje, potem se je treba dogovoriti z vodstvom šole za realizacijo projekta na višjem nivoju. Otroške filmčke lahko posnemamo in jih shranimo na CD ali USB ključek in pošljemo vsem šolam in posameznikom, ki si, bodo to želeli. Pridobljeni denar je namenjen za nakup opreme, ki omogoča boljšo izvedbo projekta v prihodnosti.

Tabela 11: Notranje podjetniški model - ID Ustvarjanje filma

	Ustvarjanje filma znotraj javnega zavoda Hinka Smrekarja
1.	Oblikovanje ideje
2.	Pogovor z ravnateljico in ostalim članom vodstva
3.	Pogovor z MIZŠ
4.	Predstavitev ideje za ID Italijanščino in Možgančkanje
5.	Podrobno opiše namen, cilji in dejavnosti ter način izvedbe projekta
6.	Izbor kadra, ki bo pomagal za uresničitve dokončne ideje
7.	Izobraževanje zaposlenih za uresničitev ideje
8.	Iskanje sponzorjev (MIZŠ, Občina, Sindikat, Združenja za šport, starši)
9.	Zbiranje prijav za predstavitev projekta (OŠ, SS, FŠ, Zasebne ustanove za šport ipd.)
10.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci na OŠ Hinka Smrekarja
11.	MODEL: govorno snemanje dialogov in športnih igrice, video s socialno igro
12.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci po celi Sloveniji

13.	Načrt za prodajo modela s pomočjo CD-ja ali USB
14.	Dogovor z MK ali DZS
15.	Analiza vtisov in predstavitev profita
16.	Profit gre v šolski sklad

Interesno dejavnost Spoznavamo države sveta na OŠ Hinka Smrekarja, izvaja osmi anketiranec. Dejavnost je primerna za otroke četrtil in petih razredov. Namen te dejavnosti je, da otroci oz. učenci spoznajo posamezne države, njihove običaje, kulturo, navade, značilnosti ter zanimivosti. Osmi anketiranec je na vprašanja odgovoril zelo kratko, meni, da obstaja podjetništvo znotraj šole in omogoča dodaten zaslužek. Menim, da ima prav, vendar sam pravi, da pojma še ne razume dobro in da ni seznanjen s tem, kar ni prav.

Moje mnenje je, da bi moral biti vsak učitelj, ki izvaja vzgojno-izobraževalno delo seznanjen s tem, saj bo moral znati zadeve tudi uspešno realizirati. Moja ideja za uresničevanje tega projekta je, da učitelj, ki izvaja to dejavnost, poišče turistične agencije in sponzorje, ki bodo omogočili za realizacijo krožka v okviru notranjega podjetništva.

Notranje podjetniška ideja zelo uspešna, če bodo učenci spoznali svet in potovali v posamezno državo, o kateri se bodo učili. Nato lahko skupaj z učiteljem naredijo projekt, ki ga bodo otroci realizirali kot vodiči pri turističnih potovanjih. V tem projektu so vključeni tudi njihovi starši, ki bodo otrokom pomagali pri realizaciji turistično vodene predstavitve, ki bodo šoli prinesle zaslužek. Ta zaslužek bo namenjen učencem in staršem ter šibkejšim družinam, ki si ne morejo privoščiti dopusta.

Tabela 12: Notranje podjetniški model - ID Spoznavanje sveta

Spoznavanje sveta znotraj zavoda OŠ Hinka Smrekarja	
1.	Oblikovanje ideje
2.	Pogovor z ravnateljico in ostalim članom vodstva
3.	Pogovor z MIZŠ
4.	Predstavitve ideje za ID Spoznavanje sveta
5.	Podrobno opiše namen, cilje in dejavnosti ter način izvedbe projekta
6.	Izbor kadra, ki bo pomagal za uresničitve dokončne ideje

7.	Izobraževanje zaposlenih za uresničitev ideje
8.	Iskanje sponzorjev (MIZŠ, Občina, Sindikat, Združenja za šport, starši)
9.	Zbiranje prijav za predstavitev projekta (OŠ, SŠ, FŠ, Zasebne ustanove za šport ipd.)
10.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci na OŠ
11.	MODEL: Turistični projekt – mladi vodiči; Medgeneracijsko potovanje;
12.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci po celi Sloveniji
13.	Načrt za prodajo modela s pomočjo CD-ja ali USB
14.	Dogovor z MK ali DZS
15.	Analiza vtisov in predstavitev profita
16.	Profit gre v šolski sklad

Med zadnjimi, ki mi je poslal vprašalnik, je bil deveti anketiranec, ki izvaja jezikovno interesno dejavnost, Angleške urice. Ta interesna dejavnost vključuje otroke tretjih razredov. V tem krožku deveti anketiranec vključuje branje krajših angleških stavkov, pisanje krajših vodenih sestav, poslušanje manj zahtevnih eno govornih angleških besedil, ter enostavnejšo govorno rabo angleščine.

Deveti anketiranec glede podjetniškega izobraževanja pravi, da lahko v učenju le tega unovčimo naše sposobnosti, vrline ipd. Na vprašanja je zelo dobro odgovoril, sam je povedal, da se ta projekt izvaja na celotnem območju države v sklopu državne zakonodaje.

Angleščina se po zakonu z začetkom šolskega leta 2016/2017 v OŠ uvaja v prvem razredu. Naslednje leto tudi v drugem in tretjem razredu tako, da bo sam težko nadaljeval s tem krožkom oz. interesno dejavnostjo.

Notranje podjetniška ideja znotraj javnega zavoda v tem primeru bi bila, da se te angleške urice razvijajo s pomočjo posnemanja različnih dialogov, video igrice za otroke. Izdelajo lahko knjižico in izdelke, ki jih bodo ustvarili in plasirali na tržišče. Zaslužek je namenjen za Šolski sklad in nakup opreme. Projekt lahko na šoli realiziramo z dobro organizacijo in v sodelovanju in s podporo vodstva in MIZŠ. V notranje podjetniški krožek je potrebno vključiti oz. pridobiti sponzorje za uspešnejšo izvedbo projekta.

Tabela 13: Notranje podjetniški model - ID Angleške urice

	Angleške urice znotraj javnega zavoda OŠ Hinka Smrekarja
1.	Oblikovanje ideje
2.	Pogovor z ravnateljico in ostalim članom vodstva
3.	Pogovor z MIZŠ
4.	Predstavitve ideje za ID Angleške urice
5.	Podrobno opiše namen, cilje in dejavnosti, ter način izvedbe projekta
6.	Izbor kadra, ki bo pomagal za uresničitve dokončne ideje
7.	Izobraževanje zaposlenih za uresničitve ideje
8.	Iskanje sponzorjev (MIZŠ, Občina, Sindikat, Združenja za šport, starši)
9.	Zbiranje prijav za predstavitev projekta (OŠ, SŠ, FŠ, Zasebne ustanove za šport ipd.)
10.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci na OŠ
11.	MODEL: posnemanje dialogov, pogovorov, snemanje video, igrice
12.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci po celi Sloveniji
13.	Načrt za prodajo modela s pomočjo CD-ja ali USB
14.	Dogovor z MK ali DZS
15.	Analiza vtisov in predstavitev profita
16.	Profit gre v šolski sklad

Deseti anketiranec je odgovore napisal ročno, saj se je iz dolgoletnih izkušenj naučil, da vsako stvar vedno napiše ročno.

Za lažje analiziranje njegovih odgovorov sem ga osebno tudi vnesel računalniško in priložil v nadaljevanju.

Deseti anketiranec na šoli izvaja ritmično telovadbo. Namen te interesne dejavnosti je razvijanje gibalno-ritmično-plesnega izražanja s trakom za ritmično gimnastiko ob različnih zvrsteh glasbe. Poleg tega je cilj, da učenci razvijejo gibalno ritmično plesno izražanje s trakom za gimnastiko ob različnih zvrsteh glasbe, posamezno, v dvojicah in skupinah, razvijajo kreativnost in pozitivna čustva ter sposobnost učenja lažjih koreografij s trakom.

Anketiranec je na vprašanje, kakšne misli ga navdajo, ko prvič sliši za podjetniško izobraževanje, odgovoril, da je najprej pomislil na uspešnost nekega podjetja oz. v smislu, da podjetje posluje pozitivno, brez izgube. Na podoben način dojame podjetništvo, in sicer, da podjetje ne sme imeti izgube, ki lahko oškoduje delavca, temveč mora imeti dobiček, ki ga razdeli med zaposlene oz. ga del nameni za njihovo izobraževanje, inovativno tehnologijo, opreme, stroje itd.

V sklopu podjetniškega izobraževanja mora biti vključena kreativnost in odlična socialna klima v javnem zavodu oz. v podjetju. Ritmična telovadba pripelje tudi do izboljšave vzgojno-izobraževalnega procesa, saj se otroci razgibajo in tako boljše razvijajo. Glede na odgovore, ki sem jih prejel s strani desetega anketiranca, lahko rečem, da je anketiranec zelo podrobno, sicer malo po svoje, odgovoril na vprašanja. Njegovi odgovori imajo veliko skupnega s podjetništvom, največ pa seveda njegova interesna dejavnost.

Pri tej dejavnosti vidim izboljšanje športnega vsakdana, nekaj novega, kar se v Sloveniji ni razvilo na široko in se v prihodnosti bo. Vidim ustvarjalnost, podjetnost in inovativnost, kar so ključni temelji notranjega podjetništva.

S to dejavnostjo bi lahko Slovenija pripomogla k razvoju bodočih športnic, ki bi lahko z izobraževanjem in tekmovanjem veliko pridobile in dosegle uspehe, tako na državnem kot tudi na mednarodnem nivoju. Anketiranec bi lahko z vodstvom šole, MIZŠ in drugimi športnimi organizacijami, svoj projekt realiziral na šoli, zunaj nje, na celotnem območju države in na mednarodni ravni. V tem projektu bo šola edini sponzor, ki razvija znotraj podjetniško dejavnost in bo ponosno stala za uspehom vseh, ki se na tem področju izobražujejo.

Tabela 14: Notranje podjetniški model - ID Ritmična telovadba

	Ritmična telovadba znotraj javnega zavoda OŠ Hinka Smrekarja
1.	Oblikovanje ideje
2.	Pogovor z ravnateljico in ostalim članom vodstva
3.	Pogovor z MIZŠ
4.	Predstavitev ideje za ID Ritmična telovadba
5.	Podrobno opiše namen, cilje in dejavnosti ter način izvedbe projekta
6.	Izbor kadra, ki bo pomagal za uresničitve dokončne ideje
7.	Izobraževanje zaposlenih za uresničitve ideje
8.	Iskanje sponzorjev (MIZŠ, Občina, Sindikat, Združenja za šport, starši)

9.	Zbiranje prijav za predstavitev projekta (OŠ, SŠ, FŠ, Zasebne ustanove za šport ipd.)
10.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci na OŠ
11.	MODEL: posnemanje dialogov, pogovorov, snemanje video, igrice
12.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci po celi Sloveniji
13.	Načrt za prodajo modela s pomočjo CD-ja ali USB
14.	Dogovor z MK ali DZS
15.	Analiza vtisov in predstavitev profita
16.	Profit gre v šolski sklad

Zadnji vprašalnik sem prejel od enajstega anketiranca. Anketiranec preko turističnega krožka pokaže družboslovnost na šoli, saj omogoča spoznavanje turizma. Njegov cilj je spoznavati turistične pokrajine, turistične poklice, urejanje v iskanju rešitev spoznavanje ozadja turizma, razmišljanje o trajnostnem turizmu in še mnogo več. Ta krožek izvaja na šoli, z namenom, da bi spoznali turizem na široko in iskali rešitev za njegovo urejanje.

Njegov glavni cilj je, da se vsako leto priključijo in sodelujejo na festivalu Turizem pomaga lastna glava. Omenil je, da se mu zdi vprašalnik zelo direkten in zelo zahteven, vprašanja pa preveč zakomplicirana. Na vprašanja je odgovarjal bolj strnjeno, vendar z zanimanjem in bolje kot ostali učitelji.

Glede podjetniškega izobraževanja na šoli pravi, da zanj predstavlja izobraževanje, ki je vezano na bodočo zaposlitev. Lahko rečemo, da ima mogoče prav, vendar, namen OŠ izobraževanja o podjetništvu oz. realizacijo mojega cilja, o tem ne pove nič.

Posebno pozornost je namenil drugemu vprašanju in zapisal, da podjetniško izobraževanje dojema kot trženje svoje dejavnosti. Moram reči, da je pri tem vprašanju zelo blizu mojemu odgovoru in da je res podjetniško izobraževanje na nek način tudi spoznavanje podjetništva, s tem pa tudi trženje naše ideje. Pohvalno, zadel je njegovo bistvo.

Pri krožku mu je všeč, da so otroci v celoti zaposleni in se urijo v pisanju projektne naloge, izdelovanju intervjuva ter iščejo ideje in nastopajo.

Glede tega, ali je že slišal za podjetništvo v šolah in kaj meni o tem pravi, da je vzgoja za podjetništvo dobra in da ni dobro, če želi, da je šola pridobitna dejavnost. Na to vprašanje ni dal natančnega odgovora vendar lahko rečem, da je v naslednjem vprašanju odgovoril, da njegov

krožek oz. ID predstavlja možno idejo za realizacijo projekta na področju turizma znotraj javnega zavoda in s tem spodbuja uresničitev zamisli.

Zadnji anketiranec je pri odgovorih bil zelo izviren in odlično odgovarjal na vprašanja, ki so bila namenjena podjetništvu na šolah. Zapisal je, da je njegova dejavnost ideja za promocijo šole.

Šola na ta način pridobi prepoznavnost in na nek način tudi uspeh. Poleg vsega lahko rečem, da je anketiranec dal zelo pozitivne odgovore saj, kot pravi, pri njegovi ID gledamo vse na široko, učenci spoznavajo, širijo in razvijajo znanja, ki so zelo pomembna za današnji čas. S tem tudi spoznavajo preteklost, ki predstavlja pomemben temelj za razvoj prihodnosti.

Kljub temu zadnji anketiranec noče, da bi se njegova ideja širila naprej, pravi, da je njegova ID povezana s Turistično vzgojo, ki obstaja že na šoli.

Moje mnenje je, da se mora ta ID, čim hitreje razviti na šoli, saj lahko samo tako šola postane prepoznavna in uspešna. Pri njegovi ID predlagam, da pri izvajanju dejavnosti oz. raziskavi, ter obiskovanju turističnih ciljev, poskuša snemati avdio-video in nato izdati DVD, CD ali USB ključek, na katerem bodo učenci pod vodstvo mentorja uresničili ideje in raziskave, ki so jih naredili. S tem bodo staršem in učencem iz celotne Slovenije pomagali pridobivati novo znanje in spoznavati turizem v naši državi ali pa države iz celega sveta.

Tabela 15: Notranje podjetniški model - ID Turistični krožek

Turistični krožek znotraj javnega zavoda OŠ Hinka Smrekarja	
1.	Oblikovanje ideje
2.	Pogovor z ravnateljico in ostalim članom vodstva
3.	Pogovor z MIZŠ
4.	Predstavitev ideje za ID Turistični krožek
5.	Podrobno opiše namen, cilje in dejavnosti ter način izvedbe projekta
6.	Izbor kadra, ki bo pomagal k uresnitvi dokončne ideje
7.	Izobraževanje zaposlenih za uresnitve ideje
8.	Iskanje sponzorjev (MIZŠ, Občina, Sindikat, Združenja za šport, starši)
9.	Zbiranje prijav za predstavitev projekta (OŠ, SŠ, FŠ, Zasebne ustanove za šport ipd.)
10.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci na OŠ

11.	MODEL: posnemanje dialogov, pogovorov, snemanje video, igrice, turizem na kmetiji, turizem v mestu, turistični vodiči, receptorji itd.
12.	Oblikovano idejo realiziramo z učenci po celi Sloveniji
13.	Načrt za prodajo modela s pomočjo CD-ja ali USB
14.	Dogovor z MK ali DZS
15.	Analiza vtisov in predstavitev profita
16.	Profit gre v šolski sklad

Vir: Lastni

Povzamem lahko, da naj bi v anketi sodelovali vsi učitelji, ki izvajajo interesno dejavnost. Vseh učiteljev, ki izvajajo to interesno dejavnost na šoli, je 31. Nazaj sem prejel samo 11 izpolnjenih vprašalnikov, kar je na meji minimalnega.

Tabela 16: Tabelaren prikaz sodelujočih v anketi

	Št. učiteljev	%
Poslane ankete	31	100,00
Dobljene ankete	11	35,49

Iz tabele in priloge na koncu magistrskega dela je razvidno, da sem za raziskavo uporabil anketni vprašalnik, ki sem ga poslal vsem zaposlenim na OŠ Hinka Smrekarja. Anketni vprašalnik sem razdelil na tri dele.

V raziskavi sem pričakoval sodelovanje vseh učiteljev, ki izvajajo vsaj eno od zgoraj omenjenih dejavnosti in to je 31 učiteljev, kar predstavlja 100-odstotni delež pripravljenosti na anketno sodelovanje. Kot je razvidno iz priloge in tabele sem nazaj dobil 11 vprašalnikov, kar pomeni, da je v raziskavi sodelovalo pribl. 35 % anketirancev. Na podlagi teh rezultatov lahko trdim, da se k sodelovanju ni vključila niti polovica anketirancev.

Vprašalnike sem v zgornjem delu magistrskega dela podrobno tudi analiziral s pomočjo kritične refleksije, ki mi je pomagala razumeti vsa učiteljeva stališča in na podlagi tega za vsako dejavnost predstaviti model, ki bi ga lahko v prihodnosti s pomočjo ustvarjalnosti, podjetnosti in inovativnosti uresničili znotraj javnega zavoda OŠ Hinka Smrekarja.

Vsak vprašalnik je veljaven sam zase in uspešno izpolnjen, vendar lahko rečem, da učitelji, ki izvajajo le interesne dejavnosti na OŠ Hinka Smrekarja, potrebujejo izobraževanje na področju podjetništva, saj menim, da bo to ključni izziv v prihodnosti izobraževanja.

Pojma podjetništvo oz. notranje podjetništvo predstavljata področje, ki je iz ekonomskega vidika zelo kompleksno in nima ničesar podobnega s pedagogiko, zato menim, da je samo vprašanje za ljudi, ki se s tem ne ukvarjajo zelo nekompatibilno. Sodelujoči v anketi niso mogli natančno odgovoriti na ta vprašanja, ker jim ta tema ni blizu.

Večina učiteljev, ki je izpolnila vprašalnik, se je strinjala, da podjetništvo ni primerno za vključitev v vzgojno-izobraževalni sistem, saj se bo s tem spremenil celotni izobraževalni sistem, kar ni cilj OŠ izobraževanja.

Učitelji so napisali, da zelo malo vedo o teh stvareh in da niso o tem obveščeni, kar se mi zdi nekorektno in neuspešno za tako izobražene ljudi, ki morajo vedeti vse in morajo svoje uspehe realizirati in pokazati tudi učencem. Njihovo znanje mora biti na visokem nivoju, kajti učitelji morajo biti vsestranski, ustvarjalni, podjetni in inovativni. Samo na takšen način lahko učencem pomagamo realizirati njihove ideje in cilje ter da tako sami dosežejo uspehe, ki jim lahko pomagajo uresničiti podjetniško idejo znotraj javnega zavoda.

Prvi anketiranec je napisal, da je podjetniško izobraževanje vezano za bodočo zaposlitev in da podjetništvo dojema kot trženje svoje dejavnosti. Pravi, da je dobro imeti podjetništvo na šoli, vendar ne kot dejavnost, s katero bi se ustvarjal dobiček. Menim, da nima prav. Na šoli bi lahko izvajali tudi storitvene dejavnosti, s katerimi bi lahko OŠ imela neko korist in ta denar bi bil namenjen nekomu drugemu. Ne glede nato, koliko ga bo šola zaslužila, ga bo ravnateljica znala pravilno uporabiti v namen zaboljšavo vzgojno-izobraževalnega dela.

Drugi anketiranec v podjetniškem izobraževanju vidi neko dejavnost, »iz katere se bomo mogoče v prihodnosti najedli kruha«, kar predstavlja zelo nekorekten odgovor. Podjetniško izobraževanje dojema kot priložnost za učenje in unovčevanje naših sposobnosti in vrlin. S tem se strinjam le deloma. Glede na to, da predava angleščino tudi sam pravi, da so jeziki okno sveta in da se v prihodnosti vse to razvija in vključuje v vzgojno-izobraževalni sistem. Menim, da drugi anketiranec nima dovolj znanja iz podjetništva in da nujno potrebuje izobraževanje iz tega segmenta.

Tretji anketiranec prizna, da nima podjetniške izkušnje in na vsa vprašanja odgovori zgolj površno z odgovori, da, ne, itd. Sam pove, da se prepusti toku dogajanj in da si želi nekaj novega ter da je pripravljena sprejeti vse, kar se bo pojavilo v OŠ.

Četrty anketiranec pove, da je podjetniško izobraževanje poučevanje podjetništva, zato menim, da ima nekaj znanja iz podjetništva, čeprav ni poglobljeno. Meni, da podjetniško izobraževanje predstavlja usmerjanje posameznika na različna področja podjetništva in k učenju uporabnih veščin. Glede nato, da ima zelo zanimivo ID, ki jo izvaja na šoli, je zapisal, da v ID vidi podjetniško idejo in da zdaj o tem ni razmišljal. K razmišljanju so ga spodbudila moji predlogi, da bi idejo uresničil. Upam, da jo bo.

Peti anketiranec pravi, da ga njegova ID ne asociira na podjetništvo in da ne zna natančno razložiti in odgovoriti na vprašanja. Glede vprašanja ali se podjetništvo razvija v OŠ pravi, da tega pravzaprav ne razume. Pove, da njegova ideja ni, da se ID preoblikuje v storitveno dejavnost za služenje. Menim, da se anketiranec moti in da je slabo podjetniško podkovan.

Šesti anketiranec pravi, da je podjetništvo še ena možnost za služenje denarja in da ne more odgovoriti na naslednje vprašanje, ker ne pozna odgovora. Pravi, da je možno, da se vse ID vključijo v vzgojno-izobraževalni sistem in da v tem trenutku o tem ne razmišlja.

Sedmi anketiranec pravi, da ima do tega področja zelo odklonilni pristop in, da noče, da se ta razvoj razširi naprej v OŠ.

Osmi anketiranec pravi, da je potrebno, da izkušeni na tem področju predstavi znanje ostalim in da je podjetniško izobraževanje posredovanje izkušenj, pri katerem poučujejo praktiki. Za ID, ki jo predstavlja na šoli pravi, da je zelo zanimiva in da je lahko uresničljiva, ter da je prava izbira za širjenje posla znotraj javnega zavoda, vendar pravi, da se že ta ideja razvija in širi na več šol po državi.

Deveti anketiranec je vsa vprašanja odgovoril negotovo, saj ne pozna tega področja, zato tudi ne pokaže zanimanja za realizacijo njegove ID kot notranje podjetniške ideje.

Deseti anketiranec je najboljšo odgovoril na vse odgovore in vidi se, da ima izkušnje, ki mu bodo v prihodnosti pomagale razumeti izzive, ki nas čakajo in se bodo realizirali v šolstvu. Anketiranec ima delno znanje na področju podjetništva in ve, o čem se govori. Njegovo znanje in povezanost s podjetništvom lahko v prihodnosti pomaga pri realizaciji notranje podjetniške ideje.

Zadnji anketiranec je z veliko pozornostjo uspešno odgovoril na vprašanja, vendar se čuti ne poglobljenega znanja iz podjetništva. Glede nato, da v svoji ID ne vidi notranje podjetniške ideje lahko rečemo, da je ni pripravljen realizirati kot notranje podjetniške ideje.

Povzamem lahko, da kljub manjšemu odzivu na anketni vprašalnik, lahko z gotovostjo trdimo, da vsi zaposleni niso izobraženi na tem področju. Za anketirance, ki so se vključili v anketo,

lahko rečemo, da imajo osnovno znanje, ki pa ni zadovoljivo, da bi bili pripravljene za izvedbo ID kot notranje podjetniške ideje znotraj javnega zavoda.

V anketi je sodelovalo šest moških in pet žensk, kar pomeni, da je procentualno število anketirancev zelo blizu in lahko na podlagi podatkov zaključimo, da ne moremo delati razlike glede na uspešnost med moškimi in ženskami, saj so vsi odgovorili podobno.

Menim, da so učitelji, sodelujoči v anketi, zelo malo slišali o tem, kaj je podjetniško izobraževanje oz. notranje podjetniška ideja, saj je ta del dokaj neraziskan in ga naši anketiranci dovolj ne poznajo.

Menim, da je potrebno izvesti nekaj predavanj, seminarjev in konferenc na sedežu podjetja OŠ Hinka Smrekarja, ker bomo predstavili sistem za realizacije ID v projekt, iz katerega bo šola razširila spekter dejavnosti, ki jih bo izvajala na sedežu šole s pomočjo zaposlenih, občine, MIZŠ in sponzorjev, ki bodo pripravljene realizirati ideje, ki jih bodo zaposleni predstavili in oblikovali na seminarjev.

Verjamem, da bodo predavanja o podjetništvu in podjetniškem izobraževanju ter notranjem podjetništvu in notranje podjetniških dejavnosti znotraj javnega zavoda poskrbela, da se njihova ID razvije v notranje podjetniške dejavnost, ki jo bomo v prihodnosti tudi razvili po načrtih in korakih, ki sem jih obravnaval v magistrskem delu.

V primeru, da bi bili učitelji zato spretni in kreativni in da pritegnejo učenčevu pozornost, bodo tudi uspešno znali predstaviti svoje namene, cilje in ideje. Vodstvo šole mora poskrbeti, da idejo predstavi občini in na tak način pridobi ustrezno zakonsko podlago in dogovor, s katerim bo na podlagi koncesije, ali dodatne izobraževalne dejavnosti, ki jih bo v registru vpisala kot gospodarska javna ustanova, uspešno realizirala. V kolikor občina ne bo pripravljena na odobravanje izvedbe projekta obstajajo tudi druge možnosti za realizacijo teh dejavnosti znotraj javnega zavoda in ena od teh mojih idej je zasebni popoldanski s. p. (samostojni podjetnik), s katero bo javnemu uslužbencu omogočena dodatna zaposlitev in uspešna realizacija ID na osnovni šoli. Moja druga, podobna ideja bi bila, da ko občina dobi idejo in jo sprejme, dobi poverjenika v javnem zavodu, s katerim bo ustanovil agencijo za izvajanje dodatne dejavnosti na podlagi koncesije.

Vse interesne dejavnosti lahko uresničimo in v notranjosti javnega zavoda realiziramo na visokem nivoju kot notranje podjetniške dejavnosti, če se bomo le držali navodil in pravil, ter postopka, ki ga v nadaljevanju tudi tabelarno predstavim.

V nadaljevanju predstavljam tudi teme, primerne za izobraževanje učiteljev preko seminarjev, predstavitev, predavanj, konference, sej ipd.:

Tabela 17: Postopek izobraževanje učiteljev

1.	Tema: Podjetniško izobraževanje (predstavitve, predavanja, seminarji, konferenca, seje)
2.	Tema izobraževanja: Podjetništvo (zgodovina, pojem, raziskave)
3.	Tema izobraževanja: Notranje podjetništvo (zgodovina, pojem, raziskave)
4.	Tema izobraževanje: Predstavitve in izboljšanje interesnih dejavnosti
5.	Tema izobraževanja: Raziskovanje, predstavitve in realizacijo notranje podjetniških idej

Vir: Lastni

Zaradi prezasedenosti se ostali učitelji niso mogli vključiti v raziskavo, zato menim, da obstajajo različne okolnosti, da niso pristopili k reševanju anketnega vprašalnika.

5.9 Oblikovanje modela za izvajanje Notranje podjetniške dejavnosti na OŠ Hinka Smrekarja – »UPI-ID«

Pri oblikovanju modela so me vodila raziskovalna vprašanja, zastavljena na začetku. Za oblikovanje modela izvajanja notranje podjetniške dejavnosti na OŠ Hinka Smrekarja sem oblikoval nekaj korakov skozi katere mora potekati pravilna organizacijo in realizacija UPI – ID.

Ko se neka ideja pojavi mora biti tudi realizirana, zato je nujno potrebno, da zaposleni svojo idejo predstavijo vodstvu in predlagajo njeno realizacijo, nato naredijo tudi načrt, s katerim bo izvedena realizacija.

Vodstvo se mora za vsako zadevo konzultirati z Ministrstvom za izobraževanje, znanosti in šport in Občino, ki je ustanovitelj javnega zavoda.

Namen vsakega posameznega modela je, da otroke postopno navajamo k podjetnosti v smislu naklonjenosti do dela in pridnosti, lepega vedenja in uspešne predstavitve svojih idej znotraj šole s pomočjo učiteljev. Učenci oz. otroci se morajo počutiti bolj domače, uspešno ter bolj sproščeno in uporabno. Sam model bo učiteljem pustil pečat, ki bo zapisan v njihovem delu in nadgradnji njihove izobrazbe. Šoli bo omogočil večjo prepoznavnost in uspešnost.

Vodstvo, učitelji in učenci bodo lahko uresničili vse interesne dejavnosti v sklopu notranjega podjetništva in iz tega dobili občutek uspešnosti, pomembnosti in dobronamernosti, predvsem pa odlično timsko skladnost. Vsi se bodo naučili pozitivnega druženja med seboj, spoznali drug drugega, si izmenjali generacijske izkušnje, znanja in veščine. OŠ oz. vodstvo bo moralo v

prihodnosti slediti trendu podjetništva v svetovnem merilu. Zgledovati se mora po notranje podjetniškem izobraževanju Finske in Švedske.

Učitelji morajo svoj trend oblikovati na visokem nivoju, kar pomeni, da morajo cilje in namen pravilno zastaviti in enaka obzorja širiti več let z dopolnitvami in nadgradnjami. Predvsem morajo biti fleksibilni in zelo motivirani ter prilagodljivi vsakemu in vsemu. Znati morajo razvijati projekt in ga mrežiti po celotni Sloveniji, mogoče tudi izven meja.

Interesne dejavnosti so dobro zasnovane in pedagoško tudi usmerjene. Iz njih lahko nastane celokupni model oz. projekt, ki ga bo šola kot znotraj podjetniško inovativnost z ustvarjalnostjo, inovativnostjo ter kreativnostjo učiteljev in učencev lahko razvijala na zelo enostaven način.

Edini projekt, ki ga lahko vsi učitelji oz. anketiranci, s pomočjo vodstva, Občine, MIZŠ, vključili v notranje strukture javnega zavoda OŠ Hinka Smrekarja je model: UPI-ID.

Projekt bo potekal tako:

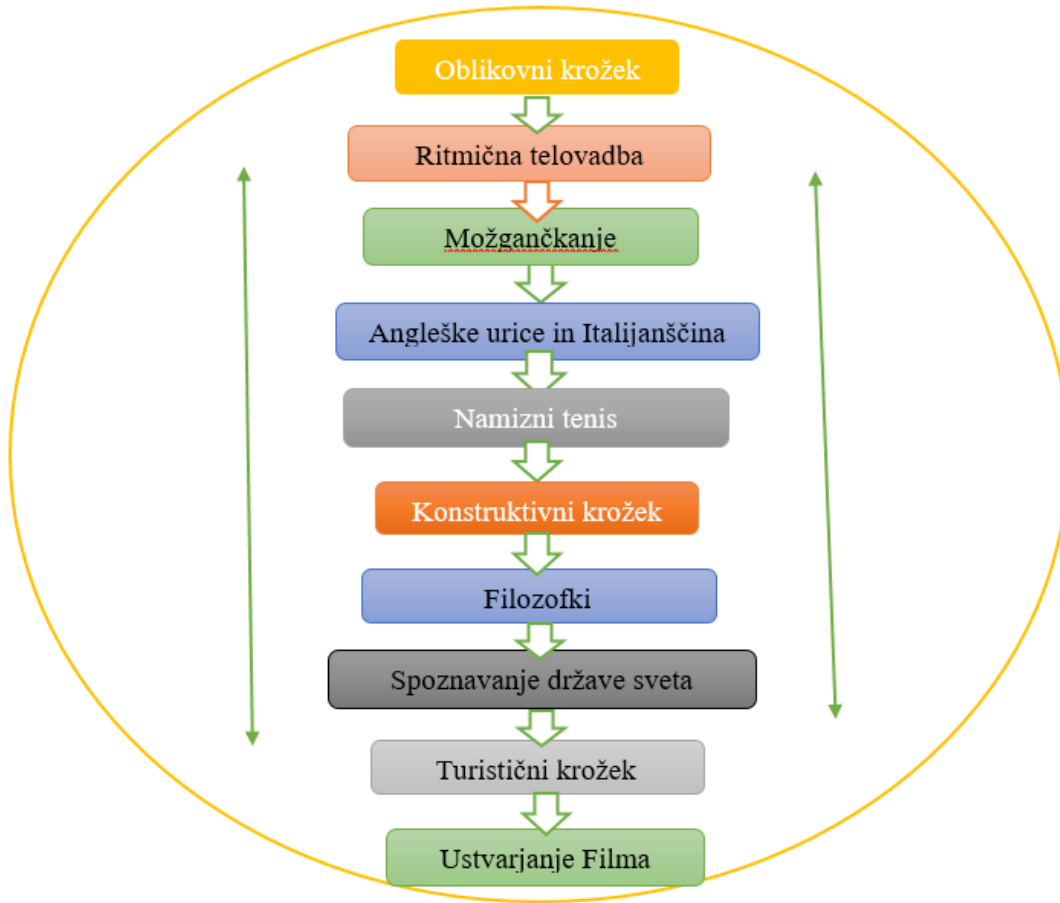
- Prvi je oblikovni krožek, kjer se učenci spoznajo grafomotorične vaje in se naučijo osnov risanja, barv, iger z barvami in ustvarjanja, kreativnost in inovativnosti.
- Drugi krožek bi bila ritmična telovadba za vse učence, ki se bodo vključili v končni notranje podjetniški model, kjer v sklopu različne glasbe zapešejo in izvajajo gimnastične ter drugačne vaje, ki jim bodo pomagale pri krepitvi fizične moči.
- Tretji krožek, ki bi ga vključili, je Možgančkanje, kjer se učenci naučijo marsikaj zanimivega in uporabljajo zanimivosti, ter razvijajo svoj miselni razvoj.
- Četrty krožek, ki ga bomo vključili v model, je Pravljični krožek, kjer se učenci učijo branja, poslušanja, vadijo pisanje in uporabljajo svoje možgančke, da se lahko pisno in ustno izražajo in s tem tudi pokažejo svoj talent.
- Peti krožek bi bil namizni tenis, ki bi učencem pomagal, da vmes rekreirajo in razgibajo svoje telo in krepijo koncentracijo.
- Šesti krožek, ki ga bomo vključili, so Angleške urice in Italijanščina. Otrokom bosta omogočila učenje jezikov in med tem tudi kreativnost oz. ustvarjalnost in inovativnost v notranjosti javnega zavoda.
- Sedmi krožek bo Konstruktivni krožek, ker se učenci vključijo v raziskovanje gospodarstva in iščejo prototipe ter razvijajo ročne in miselne spretnosti.
- Osmi krožek bo Filozofki, kjer se bodo učenci spoznali med seboj, spoznali bodo okolico, svoje izkušnje in pomen medgeneracijske pomoči.
- Deveti krožek, ki bo vključen v tem modelu, je Spoznavanje države sveta, kjer se bodo učitelji in učenci s pomočjo turističnih agencij vključili kot vodiči, ki spoznavajo svet. Deseti krožek bo zelo tesno povezan z devetim, saj je spoznavanje držav sveta povezano tudi s

kulturo, religijo in načinom življenja v tej državi. Naši intelektualci oz. učenci bodo s pomočjo videa, ki ga bodo snemali ali pa z ustno predstavitvijo te zadeve, predavali pred svojimi starši ali v širši okolici.

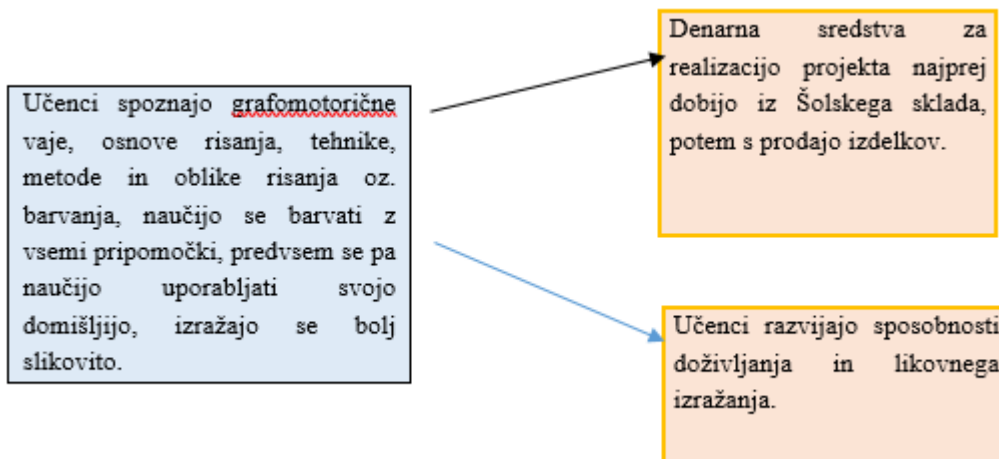
- Enajsti krožek, ki je najbolj pomemben in brez njega ne bi bilo izvedeno nič od zgoraj navedenega, je Ustvarjanje filma. Ta krožek bo pomagal učiteljem in učencem, da ideje posnamejo, ustvarijo, montirajo, ter na tak način razvijejo ustvarjalnost, podjetnost in inovativnost.

Na podlagi krožkov iz različnih področij lahko sestavimo en sam model UPI–ID, ki javnemu zavodu OŠ Hinka Smrekarja omogoča prepoznavnost, uspešnost in konservativnost s kompetentnimi ustvarjalnimi, podjetnimi in inovativnimi idejami do uspeha.

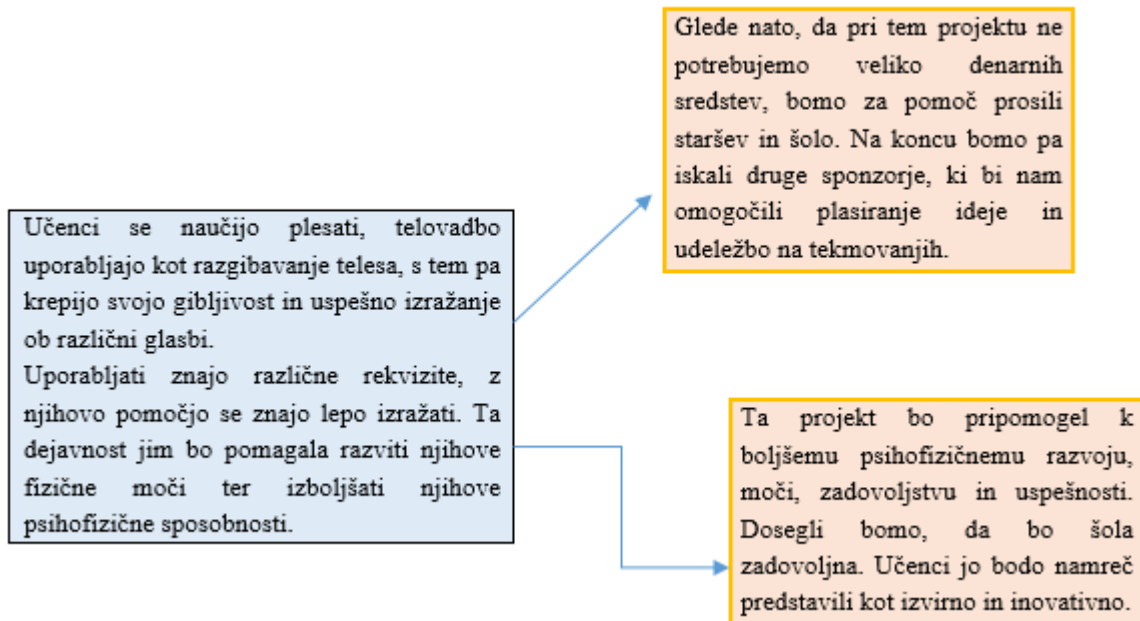
Slika 3: Model UPI-ID

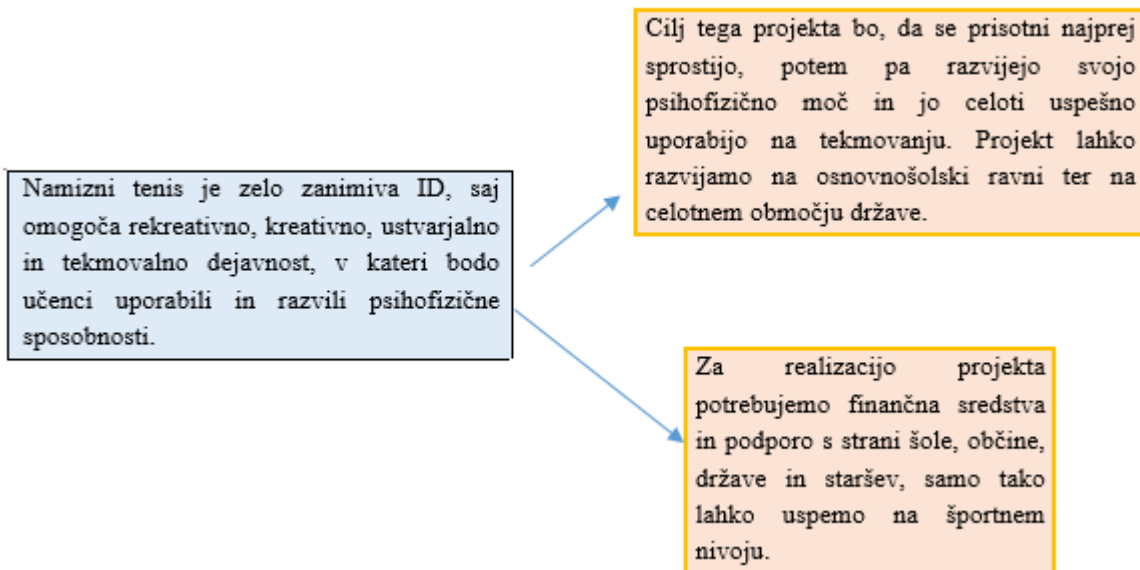
Slika 4: Oblikovni krožek

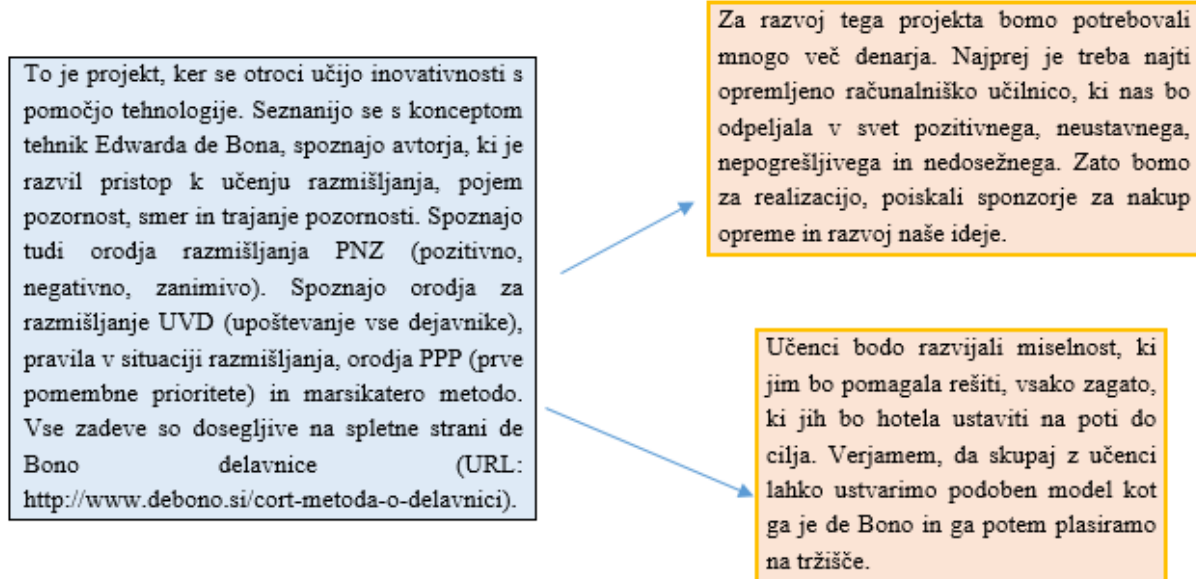
Slika 5: Ritmična telovadba

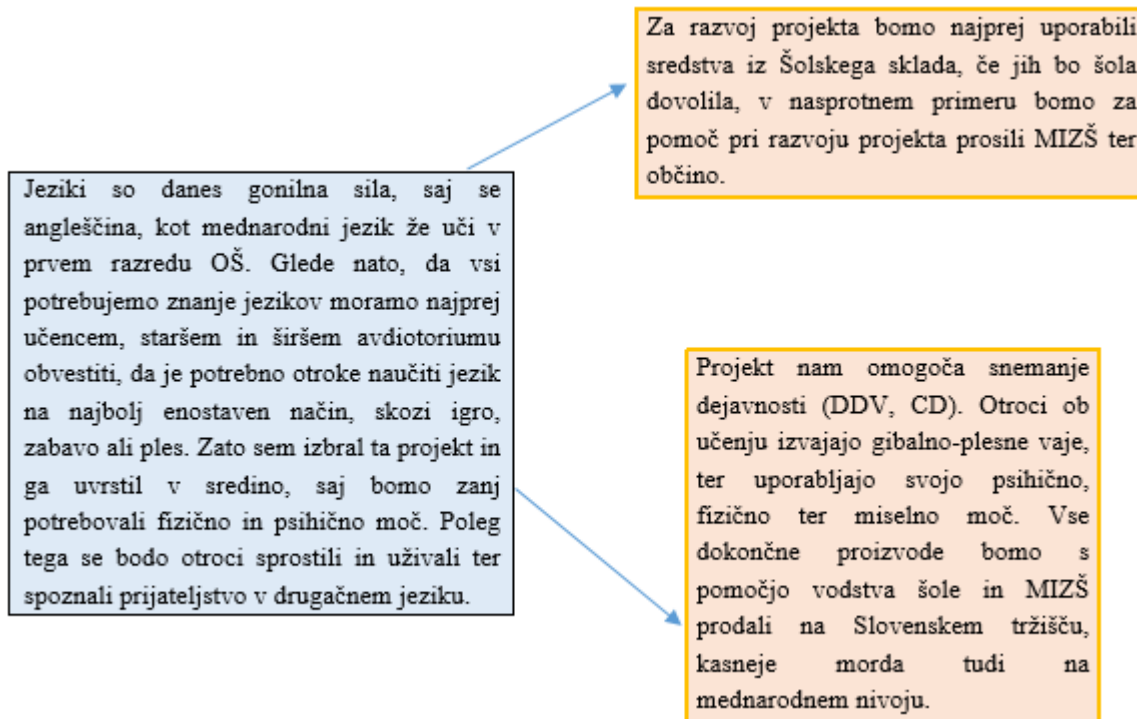
Slika 6: Namizni tenis

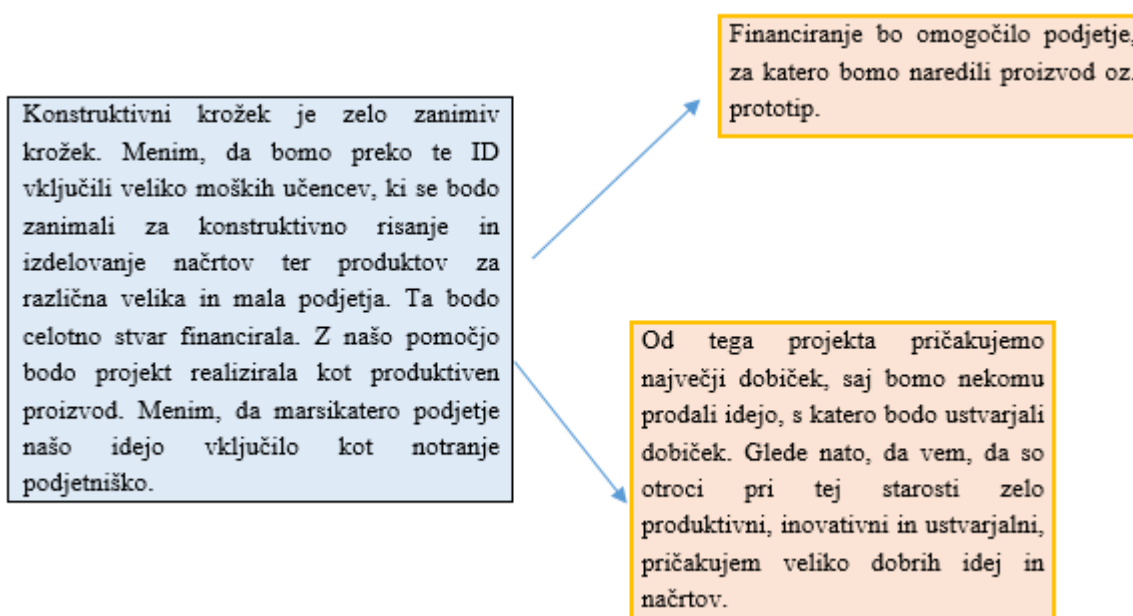
Slika 7: Možgančkanje

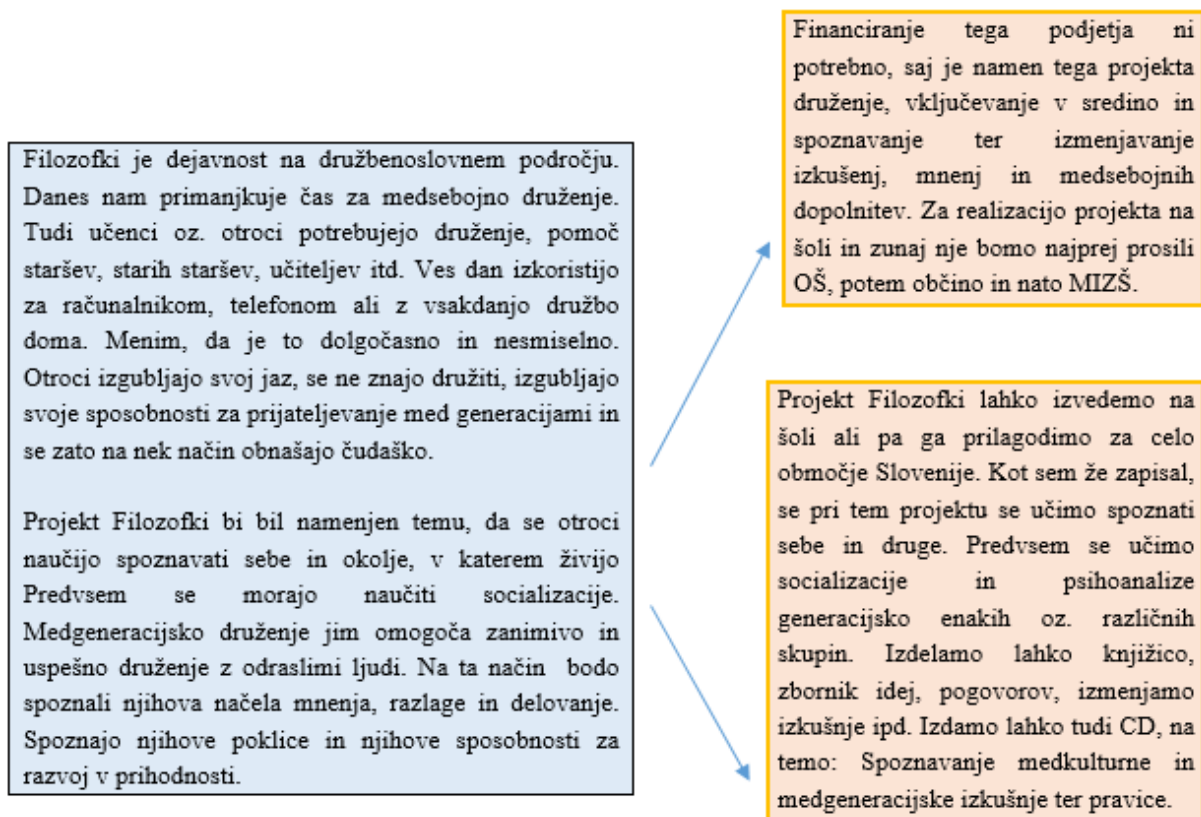
Slika 8: Angleške urice in Italijanščina

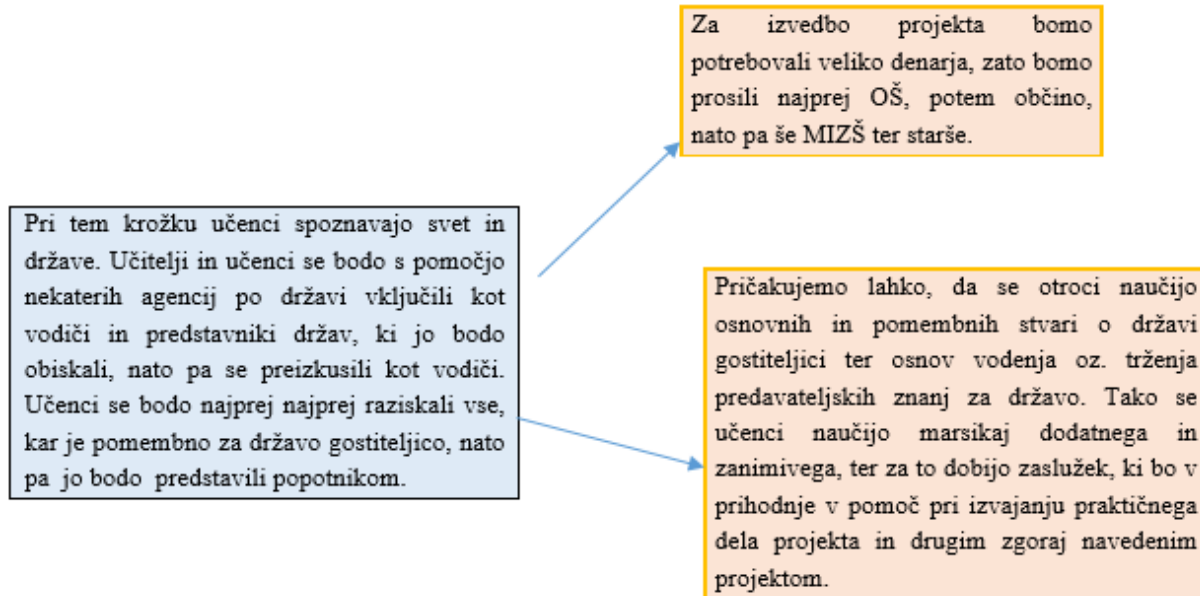
Slika 9: Konstruktivni krožek

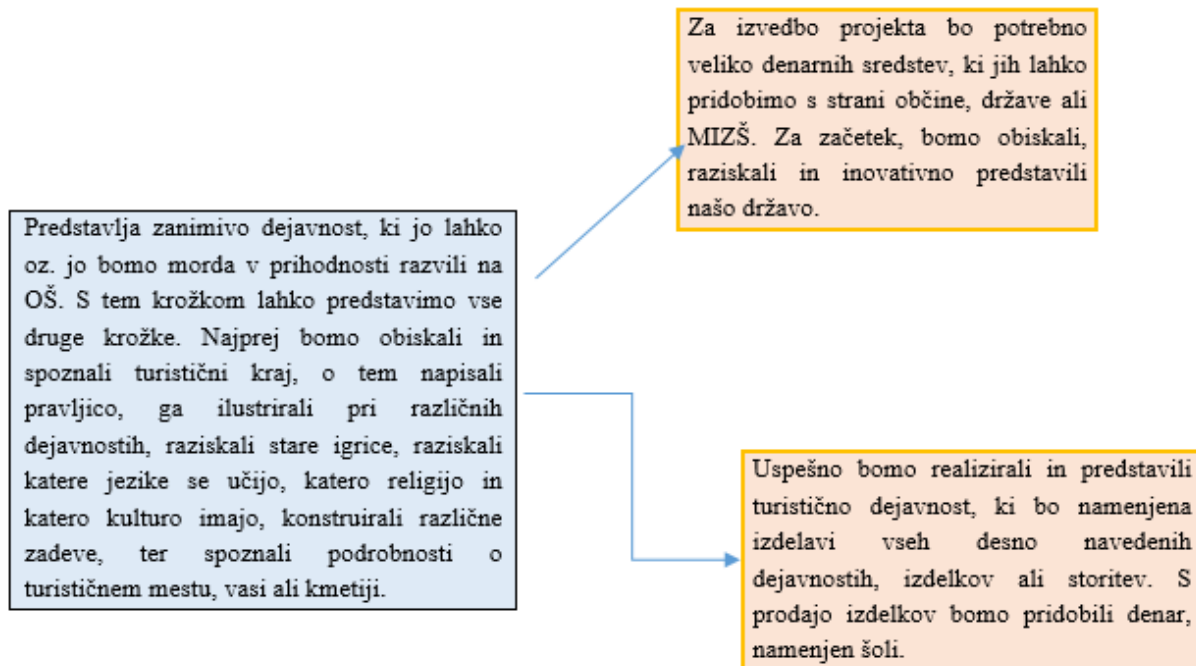
Slika 10: Filozofki

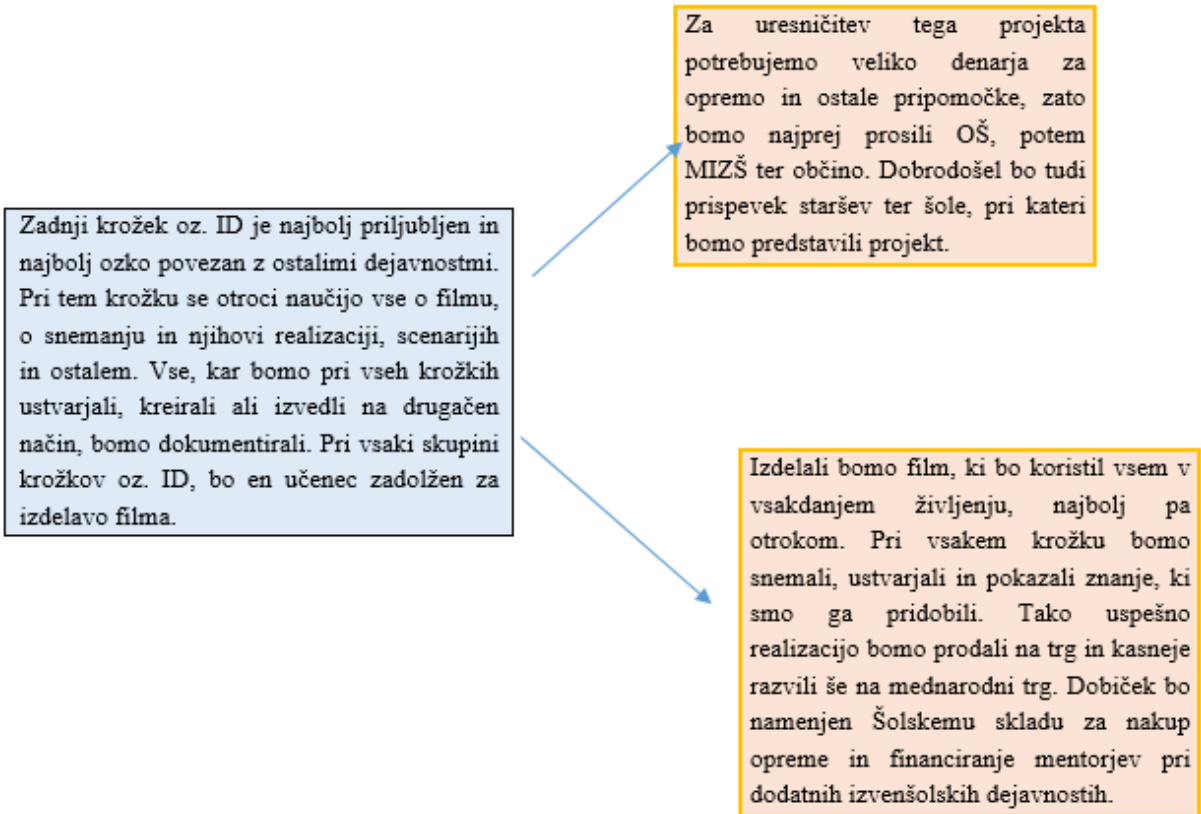
Slika 11: Spoznavanje države sveta

Slika 12: Turistični krožek

Slika 13: Ustvarjanje filma

SKLEP

V uvodu sem na kratko opisal, kaj je bistvo magistrskega dela in kaj sem hotel pridobiti z znanstveno raziskavo, ki sem jo izvedel. V drugem poglavju sem podrobneje predstavil pojem podjetništva in opisal zgodovinski razvoj in začetek podjetništva v svetu, potem pa še v RS. V naslednjem poglavju sem opisal notranje podjetništvo in pojem notranje podjetništvo ter njegov razvoj po celem svetu in v Sloveniji.

Za obravnavo problematike sem uporabil metodo analize utemeljene teorije, v praktičnem delu pa sem izvedel pisni intervju z odgovorno osebo javnega zavoda OŠ Hinka Smrekarja z vprašalnikom za zaposlene.

Kvalitativne podatke sem analiziral kot pomemben kontekst obravnavane problematike. Pri analiziranju notranjega podjetništva v osnovnih šolah sem uporabil tudi kritično refleksijo, ki mi je omogočila lažjo raziskavo delovanja zaposlenih. Za vsako stvar sem se opiral na čim več različnih virov, da bi s tem izločil subjektivnost in prostranost.

Z intervjuji oz. vprašalniki, ki sem jih naredil, sem predstavil trenutno delovanje zaposlenih v osnovnih šolah ter njihova mnenja in zadovoljstvo ter njihovo uspešnost. Z obravnavo študijo primera, pri katerem sem uporabil tudi deskriptivno metodo, sem predstavil celotno ravnateljstvo delovanje in na splošno delovanje celotnega sistema osnovne šole. Vse raziskave in ugotovljene podatke bom tudi predstavil osnovni šoli, na kateri sem izvedel raziskavo.

Kot osrednje vprašanje magistrskega dela sem dal produktom, ki bodo izboljšali osnovnošolski sistem in to so seveda kot prvo, ustvarjalnost, podjetnost in inovativnost v učnem načrtu osnovne šole ter sodobno učno okolje, ki bo omogočilo uspešnost v vzgojno-izobraževalnem procesu OŠ Hinka Smrekarja.

Za izvedbo raziskave sem hotel zaposlenim v podjetju OŠ Hinka Smrekarja vzbuditi pomislek o tem, ali na njihovi šoli obstaja podjetništvo in ali so dejavnosti, ki jih izvajajo tudi del notranjega podjetništva, ki se v tem času na nekaterih osnovnih šolah po državi že razvija. Poleg tega sem hotel izvedeti, čemu je njihova interesna dejavnost namenjena in kakšen je njihov cilj, ter ali so pripravljeni na izboljševanje in uresničevanje njihove ideje znotraj javnega zavoda kot notranje podjetniške ideje ali pa izven šolske realizacije oz. uresničitve ideje.

Raziskovalna metoda za zbiranje podatkov mi je pomagala intervjuvati odgovorno osebo javnega zavoda. Pri intervjuvanju odgovorne osebe se je kot prvo zahvalila za intervju in za lepe besede ter za interes, ki sem ga namenil za izvajanje študijo primera za magistrsko delo na OŠ Hinka Smrekarja.

Menim, da je bil pristop do odgovorne vodje, ki vodi javni zavod OŠ Hinka Smrekarja, zelo pozitiven in lepo podjetniško naravnani, saj sem kot sestavljavec intervjuja najboljše vedel, kaj hočem izvedeti in pridobiti za znanstveno raziskavo.

Sklepam, da so vprašanja bila zastavljena po znanstveni poti, da bi lahko dobil natančne in podkrepjene odgovore s pozitivnim oz. negativnim učinkom, ki bodo istočasno pomagali pri spodbujanju same narave notranjega podjetništva znotraj javnega sektorja.

Sklepam, da je vsak pozitiven odgovor s strani odgovorne osebe pripeljal do končne analize, ki je pokazala, da se na OŠ Hinka Smrekarja izvajajo ID, ki v trenutni situaciji ne predstavljajo notranje podjetniške dejavnosti, vendar interesna dejavnost, ki je brezplačna in organizirana na podlagi zakonodaje, ki jih MIZŠ predpisuje.

Sklepam, da me je znanje odgovorne osebe OŠ o podjetništvu pripeljalo do tega, da lahko mislim, da je pripravljena tvegati in s tveganjem uresničiti tudi nemogoče, ter na šoli omogoči pogoje za pozitivno socialno klimo, ki se bo širila skozi notranje podjetniške dejavnosti, ki bodo izziv prihodnosti in celotnemu vzgojno-izobraževalnemu sistemu.

Na podlagi rezultatov, dobljenih s strani anketnega vprašalnika, sklepam, da učitelji niso pripravljeni na razvoj njihovih idej, kljub temu da sem z anketnim vprašalnikom hotel izvedeti več o tem, koliko je njihova ID zanimiva in perspektivna za izvajanje nekaj novega na OŠ in s tem tudi izboljševanje popoldanske aktivnosti z večjo zagnanostjo in ustvarjalnostjo.

Sklepam tudi, da so vsi učitelji zelo primerni in pozorni ter kreativni za razvoj ustvarjalno, podjetnih in inovativnih idej v vzgojno izobraževalnem javnem zavodu OŠ Hinka Smrekarja, ki se lahko razvijejo tako znotraj javnega zavoda kot tudi zunaj.

Vse inovativne ideje oz. model, ki sem ga za vsako interesno dejavnost predstavil v analizi podatkov, lahko postane uspešen model, ki se bo razvil v zavodu in zunaj zavoda kot celokupni produkt dejavnosti. Trdim, da je vsaka dobra organizacija s strani vodstva in s strani učitelja zelo pomembna za razvoj le kakršnekoli ideje in da se lahko iz ideje uresniči nov model, ki bo tako uspešen kot tudi inovativen.

Če povzamem vsako dobro ravnanje znotraj javnega zavoda, se morajo vodstvo in učitelji najprej organizacijsko izboljšati na višjem nivoju in ga nato staršem in učencem predstaviti. Za vsako novo idejo je s strani vodstva potrebno, da učiteljem in učencem zagotovimo primerno učno okolje in učno socialno klimo na šoli v času izvajanja posebne interesne dejavnosti.

Iz raziskanega lahko sklepam, da je v javnem zavodu OŠ Hinka Smrekarja treba izvesti podrobno izobraževanje o podjetništvu in notranjem podjetništvu, ki bo zaposlenim omogočilo

boljše razumevanje nejasnih pojmov, ki lahko pripeljejo do izboljševanja učno vzgojno-izobraževalnega sistema šole.

Nujno potrebno je tudi zaposlene izobraževati na temo izboljševanje učnega procesa in učnem okolju s pomočjo inovativnih interesnih dejavnosti, ki jih že več let izvajajo.

Trdim, da se bodo zaposleni boljše izobrazili, pričakujem tudi drugačen odziv, drugačna mnenja do razvoja notranjega podjetništva na njihovi šoli.

Ko bo izobraževanje končano, bodo tudi učitelji seznanjeni z izzivi, ki jih bo podjetništvo pripeljalo v prihodnost in tako javnemu zavodu pomagalo uresničiti oz. najprej čutiti podjetniško celino, iz katere se bodo razvijali različni notranji projekti izobraževanja za učence na vsako razvojno stopnjo posebej. Kljub temu da na začetku ne pričakujemo nobenega donosa oz. profita, bodo morali biti naklonjeni temu, da se mora ideja uresničiti na čim širšem območju države.

Učitelji, ki se bodo izobraževali na to temo, morajo svoja znanja preko seminarjev, predavanj, konference razširiti po celotnem območju države. Na začetku pričakujemo, da bo šola s tem tržila. Denar bodo namenili za nadaljnje izobraževanje zaposlenih. Ko bodo vodstvo in učitelji vključili večino OŠ na celotnem območju države, se bo začel izvajati poseben notranje podjetniški model.

Za razvoj in izvajanje projekta bodo vodstvo in učitelji morali posamezne modele in ideje predstaviti staršem na roditeljskem sestanku in počakati, da se starši odločijo o tem, ali je posamezen model v resnici primeren za njihove otroke in kaj bodo v prihodnosti imeli od tega.

Učitelji morajo čim bolj podrobno predstaviti ideje in seveda ponuditi najnižjo ceno, ki bo sprejemljiva za vse družine. Šibkejše družine naj bi financirali iz šolskega sklada oz. iz denarja, ki ga bodo pridobili iz seminarjev, ki jih bodo vodili po celotni državi. Učitelji potem staršem ponudijo prijavnice, ki jih izpolnjene v roku osmih dneh dobijo nazaj. Nato učitelji za svojo notranjo podjetniško dejavnost v tem primeru ID pripravijo celoviti letni delovni načrt, ki ga pošljejo vodstvu v podroben pogled.

LITERATURA IN VIRI

1. Abraham, R. (1997). The relationship of vertical and horizontal individualism and collectivism to intrapreneurship and organizational commitment. *Leadership & Organization Development Journal*, 179–186.
2. Abubakar, Y.A. M. J., Sagagi, M. (2011). "Knowledge creation and human capital for development: the role of graduate entrepreneurship", *Education + Training*, Vol. 53 Iss 5 pp., 462–479.
3. Alistair, S. L., & Anderson J. R. (1999). "Entrepreneurship education within the enterprise culture", *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, Vol. 5 Iss 3 pp., 110–125.
4. Antončič, B., Hisrich, R. (2001). Intrapreneurship: construct refinement and cross-cultural validation. *J. bus. Venturing*. September 2001, vol. 16, no. 5, str. 495–527.
5. Antončič, B., Hisrich R. (2000). An empirical investigation of impacts of corporate entrepreneurship-related contingencies on organization wealth creation. Ljubljana: ekonomska fakulteta, Cleveland (O. H.): Case western reserve university.
6. Antončič, B., Hisrich D. R., (2003). "Clarifying the intrapreneurship concept", *Journal of Small Business and Enterprise Development*, Vol. 10 Iss 1 pp., 7–24.
7. Antončič, B., Hisrich, R. D., Petrin, T., Vahčič, A. (2002). *Podjetništvo*. Ljubljana: GV založba.
8. Antončič, B. (2002). *Notranje podjetništvo: prenova konstrukta in razvoj integrativnega modela = (Intrapreneurship: construct refinement and an integrative model development, s slovenskim predgovorom)*. Koper: Društvo za akademske in aplikativne raziskave.
9. Antončič, B. Hisrich, R. (2003). Clarifying the intrapreneurship concept. *MCB UP Limited, Journal of Small Business and Enterprise Development*, Bradford, 10 (2003), 1, str. 7–21.
10. Antončič, B. (2002). *Rast in razvoj podjetja: primeri iz podjetništva*. Koper: Društvo za akademske in aplikativne raziskave.
11. Antončič, B. (2007). *Primeri iz podjetništva: ustanovitev, zagon in rast podjetja*. Koper: Društvo za akademske in aplikativne raziskave.
12. Antončič, B., Ruzzier, M., Bratkovič, T. (2007). *Podjetniške mreže in rast = The personal resource-acquisition network of the entrepreneur and small firm growth*. Koper: Društvo za akademske in aplikativne raziskave.
13. Antončič, B., Ruzzier, M., Bratkovič, T. (2007). *Ustanavljanje, rast in razvoj podjetja: primeri iz podjetništva*. Koper: Društvo za akademske in aplikativne raziskave.
14. Antončič, B., Ruzzier, M., Bratkovič, T. (2008). *Problematika rasti podjetja: primeri iz podjetništva*. Koper: Društvo za akademske in aplikativne raziskave.
15. Antončič, B., Bratkovič, T., Singh, G., Denoble, A. F. (2015). The big five personality-entrepreneurship relationship: evidence from Slovenia. *Journal of small business management*, vol. 53, Iss. 3, str. 819–841.

16. Antončič, B., (2007). "Intrapreneurship: a comparative structural equation modeling study", *Industrial Management & Data Systems*, Vol. 107 Iss 3 pp., 309–325
17. Antončič, B., (2008). *Rdečica neba: (n. pesmi)*. Koper: Društvo za akademske in aplikativne raziskave.
18. Antončič, B., Zorn, O. (2004). The mediating role of corporate entrepreneurship in the organizational support-performance relationship: an empirical examination. *Manag. glob. transit.*, vol, 2, no.1, str. 5–14.
19. Auer, J., Antončič, B. (2011). Employee satisfaction, intrapreneurship and firm growth: a model. *Industrial management + data systems*, vol. 111, no. 4, 589-607. <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=02635577&volume=111&issue=4&articleid=1921758&show=html>
20. Auer, J., Antončič, B., (2009). *Zadovoljstvo zaposlenih, notranje podjetništvo in rast podjetja*. Koper: Društvo za akademske in aplikativne raziskave, 2009.
21. Auer, J., Antončič, B., (2010). *Nagrajevanje zaposlenih, notranje podjetništvo in rast storitvenih podjetij*. Koper: Univerza na Primorskem.
22. Augustino, F., J., Rodrigues, R., Caldeirinha R. V., (2012). "The effect of intrapreneurship on corporate performance", *Management Decision*, Vol. 50 Iss 10 pp., 1717–1738.
23. Bizjak, F. & Petrin, T. (1996). *Uspešno vodenje podjetja*. Ljubljana *Gospodarski vestnik*, str. 314.
24. Bouchard, V., Basso, O., (2011). "Exploring the links between entrepreneurial orientation and intrapreneurship in SMEs", *Journal of Small Business and Enterprise Development*, Vol. 18 Iss 2 pp., 219–231.
25. Bratkovič, T., Antončič, B., Ruzzier, M. (2009). *Osebne mreže podjetnikov = Social network analysis of slovenian entrepreneurs' personal networks*. Koper: Društvo za akademske in aplikativne raziskave.
26. Brunaker, S., Kurvinen, J. (2006). "Intrapreneurship, local initiatives in organizational change processes", *Leadership & Organization Development Journal*, Vol. 27 Iss 2 pp., 118 – 132.
27. Bygrave, W. (1994). *The Portable MBA in Entrepreneurship*. New York: John Wiley & Sons, str. 510.
28. Callahan, L. J. M. C. (2009). "Fostering organizational performance", *Journal of European Industrial Training*, Vol. 33 Iss 5 pp., 388–400.
29. Cankar, F., & Deutsch, T. (2015). *Mladi, šola in izzivi prihodnosti: razvoj ustvarjalnosti in inovativnosti kot sestavin podjetniške naravnosti in spretnosti v osnovni šoli*. Ljubljana. Zavod RS za šolstvo.
30. Chigunta, F. (2002). *Youth Entrepreneurship: Meeting the Key Policy Challenges*. Youth Employment Summit.
31. Erzetič, H., (2014). *Doktorska disertacija. Vpliv izobraževanja in usposabljanja na podjetnikovo uspešnost*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani. Ekonomska fakulteta.

32. Fayolle, A. & Gailly, B. (2008). "The impact of entrepreneurship education on entrepreneurial attitudes and intention: hysteresis and persistence". *Journal of Small Business Management*.
33. Felicio, A., J., Rodrigues, R., Caldeirinha, R. V. (2012). The effect of intrapreneurship on corporate performance. *Management Decision*, Vol. 50 ISS 10 pp., 1717–1738.
34. Fillion, L. (1994). Ten steps to entrepreneurial teaching. *Journal of Small Business and Entrepreneurship*.
35. Gasse, Y. (1985). A strategy for the promotion and identification of potential entrepreneurs at the secondary school level. Paper presented at the *Frontiers of Entrepreneurship Research*, Babson College, Wellesley, MA.
36. Davies, B., Ellison, L., (1998). "Futures and strategic perspectives in school planning", *International Journal of Educational Management*, Vol. 12 Iss 3 pp., 133–143.
37. Doring, T. & Blume, L. (2013). Differences in Regional Economic Prosperity: Do State Policies Matter? – An Empirical Investigation of Data from the German States. *Mednarodna revija za javno upravo*, letnik XI, št. 1/1013.
38. Drucker, P. F. (1992), *Inovacije I poduzetništvo*. Zagreb: Globus.
39. Gibb, A. (2006). *Entrepreneurship/enterprise education in schools and colleges: Are we really building the onion or peeling it away?* National Council for Graduate Entrepreneurship. Working Paper.
40. Glas, M. & Pšenčny, V. (2000). *Podjetništvo – izziv 21. Stoletje*. Ljubljana: Gea College PIC.
41. Gomezelj, O., Biloslavo, D., R., Trnavčevič, A. *Management znanja v visokošolskih zavodih*. Koper: Fakulteta za management.
42. Gorman, G., Hanlon, D., & King, W. (1997). Some research perspectives on entrepreneurial education, enterprise education, and education for small business management: A ten year review. *International Small Business Journal*, 15 (3), 56–77.
43. Haase, H., Franco, M., Felix, M. (2014). Organisational learning and intrapreneurship: evidence of interrelated concepts. *Leadership & Organization Development Journal*, Vol. 36 Iss: 8, pp. 906–926.
44. Heilbrunn, S. (2008). *Advancing Entrepreneurship in An Elementary School: A Case Study*. *International Education Studies*. A former version of the paper has been presented at ISBE Conference, Belfast 4–7. November, 2008.
45. Hermann, F., Korunka, C., Manfred L. J. M., (2005). "Entrepreneurial orientation and education in Austrian secondary schools", *Journal of Small Business and Enterprise Development*, Vol. 12 Iss 2 pp. 259–273.
46. Hytti, U. et al. (2002). *State-of-art of enterprise education in Europe, result from the Entredu Project*. Small Business Institute Turku School of economics and Business Administration, Finland, str. 60.
47. Nordstrom, K. A., Ridderstrale, J. (2001). *Ta noti posel (Funky Business)*. Ljubljana: Založba GV.

48. Johnson, D., (2001). "What is innovation and entrepreneurship? Lessons for larger organisations", *Industrial and Commercial Training*, Vol. 33 Iss 4 pp. 135–140.
49. Kampuš, T. V. (1996). Uresničevanje inovativnih poslovnih idej v okviru notranjega podjetništva. *Organizacija*, Kranj, 29, (3), str. 152–161.
50. Kearney, C., Hisrich, R. D., Antončič, B. (2013). The mediating role of corporate entrepreneurship for external environment effects on performance. *Journal of business economics and management*, vol.14, suppl. 1, str. S328-S357.
51. Kocjančič, J and Bojnec, Š. (2013). *Intrapreneurship, Competition and Company Efficiency*. Koper: Univerza na Primorskem.
52. Levičar, S. (2004). *Oblike notranjega podjetništva*. Diplomsko delo. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, str. 49.
53. Listerri, J. J., Kantis, H., Angelelli, P., & Tejerina, L. (2006). Is youth entrepreneurship a necessity or an opportunity? A first exploration of household and new enterprise surveys in Latin America sustainable. *Development Department Technical Papers Series*. Washington, D. C: Inter-American Development Bank.
54. Likar, B., Cankar, F., Zupan, B. (2015). Education Model for Promoting Creativity and Innovation in Primary Schools. *Systems Research and Behavioral Science*, Syst. Res. 32. 205–213.
55. Lipičnik, B. (1998). *Ravnanje z ljudmi pri delu*. Ljubljana. *Gospodarski vesnik*.
56. Machan, T., (1999). "Entrepreneurship and ethics", *International Journal of Social Economics*, Vol. 26 Iss 5 pp. 596–609.
57. Malekmohamadi, A. K. I. M., Daryani, A., Rezvanfar, A., (2011). "A conceptual model of intrapreneurship in the Iranian agricultural extension organization", *Journal of European Industrial Training*, Vol. 35 Iss 7 pp. 632–657.
58. Monnavarian, A., Ashena, M., (2009). "Intrapreneurship: the role of social capital – empirical evidence and proposal of a new model of intrapreneurship and its relationship with social capital", *Business Strategy Series*, Vol. 10 Iss 6 pp. 383–399.
59. Možina, S., Kavčič, B., Tavčar, I. M., Pučko D., Ivanko, Š. (1994). *Management*. Radovljica: Didaktika.
60. Mwasalwiba, E.S. (2010). "Entrepreneurship education: a review of its objectives, teaching methods, and impact indicators", *Education+Training*, Vol. 52 No. 1, pp. 20–47.
61. Petrič, M. (2005). *Notranje podjetništvo in projektni management v slovenskih gradbenih podjetjih*. Magistrsko delo. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
62. Pinchot, G. (1985). *Intrapreneuring*. New Yourk: Harper & Row Publichers, 1985.
63. Pinchot, G., Pellman, R. (1999). *Intrapreneuring in Action. A Handbook for Bussiness Innovation*. San Francisko: Berrett – Koehler Publishers.
64. Piskar, F. (2006). *Učinki standarda kakovosti ISO: od managementa kakovosti do poslovnega modela*. Koper: Fakulteta za management.

65. Pučko, D. (1994). *Strateško poslovanje in planiranje v podjetju*. Ljubljana: Didaktika, 1993.
66. Rus, V., Jerovšek, J. (1989). *Inovativno podjetje*. Ljubljana. *Gospodarski vesnik*.
67. Setnikar, Cankar S. & Petkovšek, V. (2013). Slovenia s national competitiveness during the economic crisis and the role of public finance. In *Reionalisation and Inter-regional Cooperation*. Belgrade. NISPAcee.
68. Short, L., Dunn, P. (2002). *The Search for a Theory of Entrepreneurship*. Članek predstavljen na 2002 Association for Small Business and Entrepreneurship Annual Conference, Saint Louis.
69. Stevenson, H. H., Gumpert, E. D. (1985). *The Heart of Entrepreneurship*. Harvard Business Review.
70. Sanchez, B. V. & Sahuquillo, A. C. (2016). The development of entrepreneurship at school: the Spanish experience. *Education + Training*. Vol. 58 No. 7/8, 2016, pp. 783–796. Emerald Group Publishing Limited
71. Tavčar, M. I. (2009). *Management in organizacija. Sinteza konceptov organizacije kot instrumenta in kot skupnosti interesov*. Koper: Fakulteta za management.
72. Tavčar, M. I. (2008). *Management in organizacija. Celostno snovanje politike organizacije*. Koper: Fakulteta za management.
73. Tajnikar, M. (1992). Notranje podjetništvo – način prestrukturiranja naših podjetij. *Slovenska ekonomska revija*. Ljubljana, 43, (6), str. 628–634.
74. Tajnikar, M. (2000). *Tvegano poslovanje – knjiga o gazelah in rastočih poslih (2. izdaja)*. Ljubljana: Gea College.
75. Trope, S. (2002). *Notranje podjetniški procesi v inovativni organizaciji – Primer Mercator. Specialistično delo*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
76. Ruzzier, M, Antončič, B., Hisrich, R. D. (2007). The internationalization of SMEs : developing and testing a multi-dimensional measure on Slovenian firms. *Entrepreneurship and regional development*, no. 2, vol. 19, str. 161–183.
77. Ruzzier, M., Antončič, B., Bratkovič, T., Hisrich, R. D. (2008). *Podjetništvo*. Koper: Društvo za akademske in aplikativne raziskave.
78. Štubelj, I. (2007). *Notranje podjetništvo v slovenskih izvajalcih prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja*. Magistrsko delo. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
79. Vasev, I. (2000). *Notranje podjetništvo na primeru podjetja Birostroj Computers d.d. Maribor*. Diplomsko delo: Ljubljana: Ekonomska fakulteta, Ljubljana.
80. Vidič, F., et al., (2008). *Podjetništvo*. Ljubljana: GEA College – Center višjih šol.
81. Woodier-Harris, D., R., N., (2012). "International entrepreneurship education", *Education + Training*, Vol. 54 Iss 8/9 pp. 639–656.
82. Young, J. E., & Sexton, D. L. (1997). Entrepreneurial Learning: A Conceptual Framework, *Journal of Enterprising Culture*, 5(3), str. 223-248.

83. Ministrstvo za izobraževanje znanost in šport. Najdeno 1. oktobra 2016 na spletni strani http://www.mizs.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/veljavni_predpisi_s_podrocja_izobrazevanja/
84. OŠ Hinka Smrekarja. Najdeno 1. oktobra 2016 na spletni strani <http://www.o-hsmrekar.lj.edus.si/ijz/>
85. Sindikat vzgoje in izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije. Najdeno 1. oktobra 2016 na spletni strani <http://www.sviz.si/>
86. Zakon o vrtcih (Uradni list RS št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 25/08, 98/09 – ZIUZGK, 36/10, 62/10 – ZUPJS, 94/10 – ZIU, 40/12 – ZUJF in 14/15 – ZUJFO)
87. Zakon o osnovni šoli. Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-K.
88. Zakon o gimnazijah (Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo)
89. Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju (ZPSI-1)
90. Zakon o višjem strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 86/04 in 100/13)
91. Zakon o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14)
92. Pravilnik o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole. Najdeno 1. oktobra 2016 na spletni strani <https://www.uradni-list.si/1/content?id=118225>
93. ZAKON o zavodih. Najdeno 1. oktobra 2016 na spletni strani <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO10>
94. MNENJE O JAVNOFINANČNEM VPRAŠANJU. Najdeno 1. oktobra 2016 na spletni strani [http://www.rsrs.si/rsrs/rsrs.nsf/V/KDC630F12458FE0A4C1257F220050EF90/\\$file/Mnenje%20o%20JFV_Kapitalske-nalozbe-javnih-podjetij.pdf](http://www.rsrs.si/rsrs/rsrs.nsf/V/KDC630F12458FE0A4C1257F220050EF90/$file/Mnenje%20o%20JFV_Kapitalske-nalozbe-javnih-podjetij.pdf)
95. ZAKON O NEGOSPODARSKIH JAVNIH SLUŽBAH. Najdeno 1. oktobra 2016 na spletni strani http://www.iusinfo.si/download/razno/Zakon_o_negosp.javnih_sluzbah_-_020810.pdf

PRILOGE

KAZALO PRILOG

PRILOGA 1: Pisni intervju odgovorne osebe OŠ Hinka Smrekarja.....	1
PRILOGA 2: Izpolnjen vprašalnik za ID Namizni tenis.....	5
PRILOGA 3: Izpolnjen vprašalnik za ID Italijanščina in Možgančkanje.....	7
PRILOGA 4: Izpolnjen vprašalnik za ID Oblikovni krožek.....	8
PRILOGA 5: Izpolnjen vprašalnik za ID Pravljčni krožek.....	9
PRILOGA 6: Izpolnjen vprašalnik za ID Filozofki.....	10
PRILOGA 7: Izpolnjen vprašalnik ID Konstruktorski krožek.....	12
PRILOGA 8: Izpolnjen vprašalnik za ID Ustvarjanje filma.....	14
PRILOGA 9: Interesno dejavnost Spoznavamo države sveta.....	15
PRILOGA 10: Interesna dejavnost Angleške urice.....	16
PRILOGA 11: Interesna dejavnost Ritmična telovadba.....	17
PRILOGA 12: Interesna dejavnost Turistični krožek.....	19
PRILOGA 13: Pisni intervju - prazni obrazec.....	20
PRILOGA 14: Anketni vprašalnik - prazni obrazec.....	24

PRILOGA 1: Pisni intervju odgovorne osebe OŠ Hinka Smrekarja

PISNI INTERVJU Z ODGOVORNO OSEBO OŠ HINKA SMREKARJA

V življenju človek srečuje ljudi, ki nas s svojim delom navdušujejo in prepričajo, da vemo, kaj delajo. Skratka prepričujejo nas, da vemo, da vsak človek v sebi skriva ogromno potencialov, ki jih je treba odkriti, jim prisluhniti in slediti. Med ljudmi, ki sem jih spoznal, je malo takih, ki so me res navdušili, vendar obstajajo tudi taki, ki so me s svojim poslanstvom navdušili in mi s kratkim pogovorom pomagali spoznati, da so to pravi ljudje za posel. Med te ljudi spada tudi odgovorna oseba javnega zavoda OŠ Hinka Smrekarja. Odgovorna oseba je vedno pripravljena na sodelovanje, rada opravlja svoje delo, prav tako je vedno pripravljena sprejemati nove ideje in priložnosti, zato tako zaposlene in učence spodbuja k novemu »jutri«.

Izvedla sva pisni intervju z nekaj kratkimi vprašanji, na katera je tudi nazorno odgovorila.

V nadaljevanju sledi vprašalnik z odgovori.

1. Prosil bi vas, da se na kratko predstavite, opišete svoje izobraževanje in delo.

Sem odgovorna oseba za upravljanje z javnim zavodom OŠ Hinka Smrekarja v Ljubljani, in sicer sem sedma po vrsti od ravnateljev, ki so bili zaposleni od ustanovitve šole.

Poleg tega, da na šoli delam kot ravnateljica po potrebi poučujem tudi matematiko. Sem oseba, ki ima rada svoje delo. Zelo rada sodelujem z vsemi zaposlenimi na šoli in jih tako spodbujam k doseganju in realizaciji zastavljenih ciljev. Zelo rada priskočim na pomoč, če je potrebna za izvedbo učnega procesa ali kakršnega koli dela na šoli, ki je v pedagoškem in vodstvenem segmentu.

2. Ali lahko na kratko opišete, kaj vam predstavlja podjetništvo?

Natančnega poimenovanja podjetništva ne morem definirati, saj to področje ni moj segment delovanja. Podjetništvo v javnem sektorju, tj. v javnem zavodu ni to pravo podjetništvo, iz katerega bi imeli nekakšen dobiček, s katerim bi profitirali ipd. Zame podjetništvo predstavlja ustvarjanje nečesa novega oz. tveganje, v tem smislu, da, bo posameznik, ki želi uresničiti nek cilj, za katerega meni, da je dober, uporabil svojo moč, s čimer bo tvegala, da ga lahko dokončno uresniči. Zagotovo pa ne moremo primerjati podjetništva, ki je namenjeno javnemu sektorju, ter podjetništva v smislu vodenja in upravljanja zavoda. Prav zagotovo mora biti vodja, podjetnik ali kogarkoli, ki upravlja podjetje oz. javni zavod zelo potrpežljiv ter pogumen, kajti tako lahko doseže zastavljene cilje.

3. Ali se na šoli počutite kot podjetnica? Zakaj da oz. ne?

Na to vprašanje lahko pogumno pritrdim. Na nek način se počutim kot podjetnica. Delo ravnateljice na šoli ni enostavno. Vanj je treba vključiti predvsem sebe, saj upravljanje šole ter kolektiva in delo z ostalimi zaposleni, zahteva usmerjanje in spodbujanje. Potrebno jih je znati motivirati za delo, kar sploh ni lahko in kar me pravzaprav izčrpa. Vedno moram širiti pozitivno energijo, da bi lahko vse poslovanje potekalo nemoteno in v okviru delovanja javnega zavoda. Menim, da tudi ravnateljevo delo predstavlja nekakšen del podjetništva, in sicer zaradi tega, ker moram tudi večkrat tvegati, da uspem narediti in uresničiti cilje, ki jih postavlja MIZŠ. Sodelovanje z vsemi učitelji je zelo kompliciran posel, saj ima vsak svoje mnenje in predloge, ki bi jih lahko uresničil, moja naloga pa je, da učitelje usmerim k pravi poti, seveda s pomočjo MIZŠ in pomočnika na šoli.

4. Kaj je vas pripeljalo do tega, da se vključite v podjetniške vode, kajti tudi poslovanje na šolah je ene vrste podjetništvo, ki ima zelo širok pomen?

Pravzaprav me je delo ravnateljice šole že od nekdaj zanimalo in veselilo. Delo z ljudmi in upravljanje je zame zelo zanimiv posel. Zaradi tega sem aplicirala in bila s strani Občine Ljubljana izvoljena. Glede nato, da sem si zelo želela postati ravnateljica OŠ Hinka Smrekarja, sem morala veliko tvegati, toda optimizem in pripravljenost na to delo sta mi zagotovila uresničitev tega cilja.

5. Ali ste do sedaj slišali za podjetništvo v vzgojno-izobraževalnem sistemu?

Za vzgojno-izobraževalni sistem sem že slišala, saj se izučuje povsod. Na srednji šoli, na vseh poklicnih šolah po celi državi. Menim, da je ta segment zelo širok, zato lahko rečem, da je podjetništvo v vzgojno-izobraževalni sistem vključeno že od nekdaj in sestavlja več vrst podjetniške vzgoje oz. izobraževanja.

6. Ali obstaja podjetništvo tudi v vzgojno-izobraževalnem sistemu OŠ?

Na to vprašanje bom odgovorila tako: povsod obstaja podjetništvo. Zakaj? Zato, ker je tudi v javnih zavodih vedno prisotno ravnateljevo vodenje, upravljanje, spodbujanje in usmerjanje enako vredno in pomembno kot kjerkoli v privatnem sektorju. Se pravi vodja je tisti, ki upravlja, kot vemo v mojem primeru, sem jaz in sem enakovredna drugim. Moje delo je vodstveno, saj upravljam javni zavod. Zato lahko rečem, da povsod, kjer posameznik vodi, upravlja, usmerja, ter pomaga in upravlja z denarjem lahko rečem, da je podjetnik in da iz tega izhaja tudi sama beseda poslovanje oz. podjetništvo.

7. V zadnjem času se pogosto uporablja termin notranje podjetništvo. Ali veste, kaj to pomeni?

Seveda sem slišala, že beseda pove, da se to podjetništvo dogaja znotraj neke organizacije. Mislim, da imam prav.

Notranje podjetništvo zame predstavlja ustvarjanje novih podjetij znotraj obstoječih, oz. podjetništvo, ki se razvija v velikih podjetjih, kar pomeni, da so podjetja, ki so ustvarjena v obstoječih podjetjih tesno povezana z uvajanjem novih poslov. Menim, pa da je pri notranjem podjetništvu najbolj pomembno to, da morajo zaposleni realizirati svoje ideje oz. zamisli in s tem tudi uspešno spremenijo profitnost podjetja.

8. Ali za vas ID predstavljajo notranje podjetništvo?

ID zame na nek način predstavljajo del notranjega podjetništva, ker se te dejavnosti realizirajo znotraj našega zavoda in predstavljajo ustvarjanje nove ideje, ki so uporabne za učitelje kot za učence. S tem se tudi popestri delo učiteljev v oddelku podaljšanega bivanja. Tako se učitelji in tudi učenci počutijo bolj samozavestni, uporabni in tudi uspešni.

9. Kaj pravzaprav za vas predstavlja notranje podjetništvo?

Termin notranje podjetništvo ima zame enak pomen, kot podjetništvo. Vendar sama beseda pomeni, da se to podjetništvo dogaja znotraj obstoječe organizacije. Menim, da tako kot podjetništvo tudi notranje podjetništvo mora imeti pozitiven vpliv na rast in dobiček podjetja. Menim, da mora biti notranji podjetnik inovativna in ustvarjalna oseba, ki bo svoje ideje spremenila v donosno realnost podjetja, v katerem je zaposlen oz. mora biti podoben podjetniku le, da potrebuje več sposobnosti za napredovanje v podjetju.

Na naši šoli imamo veliko interesnih dejavnosti, ki zame predstavljajo nove ideje, nove izbire za vse otroke, naši učenci, ki predstavljajo nekaj novega v javnem zavodu, s katerimi se sam učitelj počuti bolj uporaben in uspešen, s tem pa se poveča tudi učenčevo zadovoljstvo, kajti različne dejavnosti jim pomagajo izboljšati psihofizični in motorični razvoj, ki jim pomaga, da se razvijajo izven šolskih dejavnosti.

Menim, da so ti krožki nekaj inovativnega in OŠ dajo posebni pečat, saj so tudi starši zelo zadovoljni, ker njihovi otroci popoldne ne zgublajo časa za računalnikom in telefonom, ampak čas v celoti izrabijo zdravo in koristno.

10. Ali bi dovolili, da se iz ID razvije tudi podjetniška dejavnost, ki bo pripeljala uspeh same šole in zaposlenim?

Če bi bile ideje oz. zamisli pravzaprav uspešne bi z veseljem dovolila, da se iz ID razvije podjetniška dejavnost, saj bi to pripomoglo k uspehu, zgledu oz. prepoznavnosti naše šole.

11. Ali so izven šolske dejavnosti lahko izvedljive tudi znotraj vaše šole in ali bi lahko iz njih naredili projekt, ki ga bodo realizirali zaposleni?

Ja na naši šoli se v popoldanskem času izvaja veliko dodatnih interesnih dejavnosti, ki jih starši otrokom plačujejo. Pri tem vprašanju lahko odgovorim z ja, ker na naši šoli imamo zelo kvaliteten kolektiv, ki lahko vse te plačljive dejavnosti lahko izvajajo kot dodatne dejavnosti s strani šole. Za vse te zadeve lahko naredimo tudi povezavo z MIZŠ in v dogovor z njimi uresničimo projekt.

Na šoli sem zaposlen kratek čas, vendar sem v tem kratkem času stopil v stik z vsemi zaposlenimi in sem z vsemi že na nek način tudi prijatelj. Po vsakodnevnih kratkih pogovorih z zaposlenimi na šoli, menim, da vas imajo zaposleni radi in, da so zelo zadovoljni z vašim ravnateljevanjem in poslanstvom.

12. Zanima me ali ste tudi vi zadovoljni z idejami učiteljev, njihovimi cilji, njihovimi uspehi in obnašanjem do vas in do celotnega kolektiva?

Zelo lepo ste povedali, tudi sama sem istega mnenja vsi smo med seboj na nek način prijatelji, tudi poslovno povezani in vedno pripravljene na sodelovanje in proženje pomoči. Tako kot je celoten kolektiv zadovoljen z mano, sem tudi jaz na nek način hvaležna in tudi zadovoljna z njihovimi dosežki oz. z doseženimi cilji, ki so jih dosegli, ko so si jih zastavili.

Lahko potrdim, da med seboj uspešno sodelujejo, ter izvajajo svoje delo in prav tako se tudi obnašajo kot se njim spodobi in prav zato sem celotnemu kolektivu hvaležna in z njimi tudi zelo zadovoljna. Vedno si želim nekaj novega. Želim si, da me učitelji presenečajo z njihovimi inovativnimi in ustvarjalnimi idejami, kajti tako lahko skupaj uresničimo vse cilje in se pripravimo na boljšo prihodnost.

13. Ali bi kaj spremenili?

Kot sem že pri zgoraj navedenem vprašanju odgovorila, da sem s celotnim kolektivom zelo zadovoljna, vendar vedno lahko kaj novega dodamo, spremenimo, razširimo itd. Upam le, da bomo še naprej tako uspešno sodelovali in da bom z vsemi tako zadovoljna kot sem bila do sedaj in, da bomo naprej gradili medsebojno zaupanje, bomo bili med seboj povezani tako kot smo, ter na tak način bomo učencem, staršem in vsem ostalim, ki z nami delajo sodelujejo na šoli ponudili boljšo in uspešno ter inovativno socialno klimo. Rada bi pa, da se ta pozitivna socialna klima, ki vlada na naši šoli širi tudi zunaj nje.

14. Ali obstaja kakšen univerzalen nasvet za vse podjetnike v javnih zavodih?

Da bodo bili enkratni, ustvarjalni, inovativni, podjetni in da bodo vedno pripravljene na nov izziv v prihodnosti, ter da jih z veseljem sprejmejo, obdelajo in uresničijo.

15. Za konec bi Vas prosil, če nam lahko napišete, kakšna je vaša vizija poslovne prihodnosti in ali imate že začrtane načrte za prihodnost?

Veliko tega lahko napišem, vendar vizija zame ni samo, da jo napišemo, treba jo je potem uresničiti, zato lahko rečem, da lahko z optimizmom vse uresničimo, kljub temu da včasih tvegamo, moramo vse zadeve vzeti v roke in se pripraviti na boljše jutri. Vsak načrtovan projekt, vsak načrtovan cilj je v današnjem času premajhen, treba ga je razbremeniti a s tem tudi tvegati, boriti se, skratka dati vse iz sebe, da bi dosegel zeleno. Tako, da moja vizija je, da se učitelji na šoli počutijo vedno bolj uporabni, inovativni, na nek način podjetni in ustvarjalni, ter, da učencem ponudijo kvalitetno vzgojno izobraževalno delo, ki jim bo v prihodnosti pomagalo uresničiti njihove cilje.

16. Ali ste pripravljeni vpeljati v vašo šolo notranje podjetništvo? V vsakem primeru prosim za razlago, zakaj ne oz. zakaj da.

Pravzaprav bi o tem morala bolj natančno razmisliti, saj bi s tem veliko tvegala, na to pa nisem pripravljena, po drugi strani pa bi se lahko reklo, da vpeljava notranjega podjetništva na šoli ni moja odločitev, v ozadju je MIZŠ, pa tudi še veliko drugih, ki o tem odločajo, za vse se je treba zmeniti, pogovoriti in dogovoriti. Za vse je pa potrebno imeti pozitiven, kvaliteten kader, ki bo pomagal pri uresnitvi vseh inovativnih idej.

Spoštovana gospa ravnateljica, zahvaljujem se Vam za precej podroben intervju in prijazen odnos in potrpljenje. Želim Vam še veliko uspehov v prihodnosti.

PRILOGA 2: Izpolnjen vprašalnik za ID Namizni tenis

Javni zavod:	OŠ Hinka Smrekarja, Gorazdova ulica 16, 1000 Ljubljana
Ime in priimek:	
Področje:	Šport
Interesna dejavnost:	Namizni tenis
Oddelek:	6.– 9. razred
Namen ID:	Pridobivati in razvijati gibalne in koordinacijske sposobnosti, ki omogočajo uspešno igranje namiznega tenisa.
Cilji:	Skozi igro želimo pozitivno vplivati na odnos do športa. Razvijamo tudi socialne veščine ter izboljšujemo zdravstveni status.

Kratek opis:	<p>Učenci spoznajo namizni tenis in njegove značilnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - športne naprave in rekvizite, ki so potrebni za igranje namiznega tenisa, - izraze in pojme, ki so povezani z namiznoteniško igro, - osnove pravil, servis, štetje, - vlogo sodnikov, - organizacijo in sistem tekmovanj, - možnost tekmovalnega ukvarjanja z namiznim tenisom
Kakšne misli so vas navdale, ko ste prvič slišali za podjetniško izobraževanje?	Kako bi vi dojemali podjetniško izobraževanje?
Mislím, da so znanja tega področja zelo pomembna za vsakega posameznika.	Podjetniško izobraževanje mora spodbujati vsakega posameznika, da zazna potrebo po takšnem znanju in pridobiva ustrezne kompetence.
Ali menite, da dejavnost, ki jo izvajate v javnem zavodu vodi k izboljševanju vzgojno-izobraževalnega procesa. Zakaj?	Da. Naučimo se spoštovati pravila in delovati v skupinah
Ali ste slišali za podjetništvo v OŠ? Kaj mislite o tem? Ali obstaja?	Da. Potrebno. Da.
Kaj menite, ali vaša interesna dejavnost, ki je tudi vaša ideja, predstavlja ena od možnih idej za razvoj podjetništva na šoli?	Delno. V primeru prenosa pravil delovanja v športu na podjetništvo.
Ali je ID, ki jo izvajate tudi ideja, ki se razvija znotraj organizacije?	Delno.
Ali se vi počutite boljše, ker otrokom predstavite več, kot med poukom in jim pomagata, da se lažje znajdejo v vsakdanjem življenju?	Vodenje ID mi je v veliko veselje.
Ali si želite, da se vaša ID razvija na višjem nivoju (to pomeni na enem območju države ali celotne države)?	Vsaka izboljšava je dobrodošla.
Hvala za vaš čas in prijazen odgovor. Želim Vam uspešno realizacijo projekta.	

PRILOGA 3: Izpolnjen vprašalnik za ID Italijanščina in Možgančkanje

Javni zavod:	OŠ Hinka Smrekarja, Gorazdova ulica 16, 1000 Ljubljana
Ime in priimek:	
Področje:	Razrednik 4. c
Interesna dejavnost:	Italijanščina in Možgančkanje
Oddelek:	2. in 3; 4. in 5.
Namen ID:	Učenje jezika in spodbujanje kreativnosti
Cilji:	<ul style="list-style-type: none"> - naučiti se jezik, - naučiti se uporabljati orodja za spodbujanje kreativnosti
Kratek opis:	Učenje jezika, učenje uporabe orodij po metodi Cortl in Cort 4 (Edward de Bono)
Kakšne misli so vas navdale, ko ste prvič slišali za podjetniško izobraževanje?	Kako bi vi dojemali podjetniško izobraževanje?
Poučevanje podjetništva oz izvajanje krožka – ID na šoli.	Usmeritev posameznika na različna področja podjetništva in učenje uporabe veščin.
Ali menite, da dejavnost, ki jo izvajate v javnem zavodu vodi k boljšemu vzgojno-izobraževalnemu procesu? Zakaj?	Da. Učenje jezika – povezovanje z različnimi ostalimi predmeti, področji.
Ali ste slišali za podjetništvo v OŠ? Kaj mislite o tem? Ali obstaja?	Da, sem slišala in tudi preko Spirita želela kandidirati za izvajanje le tega.
Kaj menite, ali vaša interesna dejavnost, ki je tudi vaša ideja, predstavlja ena od možnih idej za razvoj podjetništva na šoli?	Da, absolutno. Možgančkanje.
Ali je ID, ki jo izvajate tudi ideja, ki se razvija znotraj organizacije?	Žal ne.
Ali se vi počutite boljše, ker otrokom predstavite več kot med poukom in jim pomagate, da se lažje znajdejo v vsakdanjem življenju?	Da.
Ali si želite, da se vaša ID razvija na višjem nivoju (to pomeni na enem območju države ali celotno državo)?	O tem še nisem razmišljala.

Hvala za vaš čas in prijazen odgovor. Želim Vam uspešno realizacijo projekta.

PRILOGA 4: Izpolnjen vprašalnik za ID Oblikovni krožek

Javni zavod:	OŠ Hinka Smrekarja, Gorazdova ulica 16, 1000 Ljubljana
Ime in priimek:	
Področje:	LIKOVNO PODROČJE
Interesna dejavnost:	OBLIKOVNI KROŽEK
Oddelek:	4. RAZRED
Namen ID:	Razviti kreativno likovno ustvarjanje.
Cilji:	<ul style="list-style-type: none">- razvijati likovno izražanje,- spodbujati osebno ustvarjalnost, domišljijo in kreativnost,- razvijati sposobnosti opazovanja in zaznavanja,- razvijati vizualno-motorično koordinacijo,- se učiti likovnih tehnik,- razvijajo spretnost uporabe risarskega in drugega orodja,- razvijati kritičen odnos do likovnega dela,- razvijati prostorsko orientacijo,- razvijati motorične spretnosti,- razvijati občutek za vztrajnost,- krepiti voljo do dela.
Kratek opis:	Pri interesni dejavnosti Oblikovni krožek bomo izdelovali izdelke iz odpadne embalaže in poskrbeli za ponovno uporabo odpadne embalaže.
Kakšne misli so vas navdale, ko ste prvič slišali za podjetniško izobraževanje?	Kako bi vi dojemali podjetniško izobraževanje?
Izobraževanje za bodoče podjetnike.	Če želiš postati podjetnik, je verjetno priporočljivo, da se ga udeležiš.
Ali menite, da dejavnost, ki jo izvajate v javnem zavodu vodi k boljšemu vzgojno-izobraževalnemu procesu? Zakaj?	Da. Učenci spoznavajo nove likovne tehnike, se urijo v motoričnih sposobnostih, nadgrajujejo svoje obstoječe znanje, razvijajo samostojnost, domišljijo in ustvarjalnost.
Ali ste slišali za podjetništvo v OŠ? Kaj mislite o tem? Ali obstaja?	Nisem slišala. Menim, da to ne sodi v šolski sistem. Verjetno obstaja. Bolj primerno za srednje šole.

Kaj menite, ali vaša interesna dejavnost, ki je tudi vaša ideja predstavlja ena od možnih idej za razvoj podjetništva na šoli?	Ne.
Ali je ID, ki jo izvajate tudi ideja, ki se razvija znotraj organizacije?	Ne.
Ali se vi počutite bolje, ker otrokom predstavite več kot med poukom in jim pomagata, da se lažje znajdejo v vsakdanjem življenju?	Da.
Ali si želite, da se vaša ID razvija na višjem nivoju (to pomeni na enem območju države ali celotno državo)?	Ne
Hvala za vaš čas in prijazen odgovor. Želim Vam uspešno realizacijo projekta.	

PRILOGA 5: Izpolnjen vprašalnik za ID Pravljični krožek

Javni zavod:	OŠ Hinka Smrekarja, Gorazdova ulica 16, 1000 Ljubljana
Ime in priimek:	
Področje:	Jezikovno področje
Interesna dejavnost:	Pravljični krožek
Oddelek:	2. razred
Namen ID:	Otrokom približati knjigo, navajati na pozorno poslušanje in bogatenje besednega zaklada.
Cilji:	<ul style="list-style-type: none"> - učenec ob poslušanju bogati in širi besedni zaklad ter razvija ustvarjalnost, - učenec razume zaporedje dogodkov, - učenec razume neznane besede in preproste slogovne prvine (ponavljanje), - pripoveduje, opisuje, si izmišlja ali napoveduje dogodke ter jih povezuje z likovnim ustvarjanjem, - učenec spozna temeljne pojme (oznake za literarne zvrsti: pesem, pravljica, igra) in značilnosti pravljic, pesmi in igre ipd.
Kratek opis:	Po uvodni motivaciji otrokom preberem izbrano pravljico. Nato se o njej pogovorimo, jo obnovimo in jim razložim morebitne nerazumljive besede.

	Po prebrani pravljici jo otroci ilustrirajo. Na koncu šol. leta dobijo KNJIGO ILUSTRACIJ.
Kakšne misli so vas navdale, ko ste prvič slišali za podjetniško izobraževanje?	Kako bi vi dojemali podjetniško izobraževanje?
Priznam, da sem tokrat prvič slišala za to in mi je to neznanka.	Menim, da je to v OŠ težko izvedljivo.
Ali menite, da dejavnost, ki jo izvajate v javnem zavodu vodi k boljšemu vzgojno-izobraževalnemu procesu? Zakaj?	Glede na to, da imam pravljčni krožek menim, da si otroci širijo obzorje in s tem pri njih vidim možnost izboljšanja vzg.-izobr. procesa (so bolj razgledani).
Ali ste slišali za podjetništvo v OŠ? Kaj mislite o tem? Ali obstaja?	Za podjetništvo v OŠ nisem slišala. Nimam razjasnenih misli o tem. Obstaja? Morda ...
Kaj menite, ali vaša interesna dejavnost, ki je tudi vaša ideja predstavlja ena od možnih idej za razvoj podjetništva na šoli?	Po razmisleku o tem bi rekla, da ja. Morda bi v to vključila otroke iz našega šolskega okoliša, se povezala s krajevno skupnostjo, povabila kakšnega pesnika ali pisatelja in tako razširila krog moje interesne dejavnosti.
Ali je ID, ki jo izvajate tudi ideja, ki se razvija znotraj organizacije?	Da. Znotraj organizacije poteka ID že od začetka devetletke.
Ali se vi počutite bolje, ker otrokom predstavite več kot med poukom in jim pomagata, da se lažje znajdejo v vsakdanjem življenju?	Rada berem otrokom in s tem vsako leto privabim veliko prvošolcev in drugošolcev. ID imam zjutraj, ko so otroci pripravljene in spočiti in zelo radi prihajajo. Občutek zame je nekaj enkratnega, saj otoke razveseljujem z vedno novimi, neznanimi pravljicami. Skratka, uživam.
Ali si želite, da se vaša ID razvija na višjem nivoju (to pomeni na enem območju države ali celotno državo)?	Želja vedno obstaja, kadar gre za otroke. Je pa res, da pravljice nudijo vse knjižnice v Ljubljani in imajo to zelo dobro organizirano, če so le starši odprti in dojemljivi za svoje otroke.
Hvala za vaš čas in prijazen odgovor. Želim Vam uspešno realizacijo projekta.	

PRILOGA 6: Izpolnjen vprašalnik za ID Filozofki

Javni zavod:	OŠ Hinka Smrekarja, Gorazdova ulica 16, 1000 Ljubljana
Ime in priimek:	
Področje:	DRUŽBOSLOVJE
Interesna dejavnost:	FILOZOFKI

Oddelek:	1., 2., 3. RAZRED – 1. TRIADA
Namen ID:	Spoznavajo in vedo, da so svoboda govora, razmišljanja in učenje primarna človekova pravica.
Cilji:	<p>Se učijo enakopravno spoštovati drug drugega in sprejemati različnosti in drugačnosti.</p> <p>Sodelujejo pri ustvarjanju učnega procesa.</p> <p>Aktivno sodelujejo v intelektualnem razvoju.</p> <p>Razvijajo samoizražanje in učinkovito komunikacijo z drugimi (kulturni dialog, interakcije, individualna iniciativa, strpnost v medsebojnih/medvrstniških odnosih).</p> <p>Spoznajo odgovornost za svoj osebnostni in intelektualni razvoj.</p> <p>Ustvarjajo in raziskujejo nova problemska področja in jih v okviru svojih zmožnosti utemeljujejo, pojasnjujejo, zagovarjajo.</p> <p>Znajo uporabljati znanje in vire znanja.</p> <p>Iščejo in postavljajo svoj položaj med drugimi.</p> <p>Razvijajo vlogo/veščino aktivnega pripovedovalca/retorika in aktivnega poslušalca.</p> <p>Razvijanje kritičnega mišljenja in pozitivne samopodobe.</p>
Kratek opis:	<p>Na urah filozofije za otroke poteka delo preko pogovora, dialoga, dela skupin, izdelave različnih izdelkov (npr. obešenke z mislimi otrok za Drevo življenja, oblikovanje tekstovnih podlag na določeno temo za plesno – gledališko predstavo, izdelava Ptice miru, Izdelava maske/lutke Alter ego ob pustnem času, izdelava knjižice Moč besede ob Svetovnem dnevu knjige, izvedba različnih poskusov z vodo ob Svetovnem dnevu vode, opis, zapis poskusov in postavitev razstave v obliki Vodne omare,...), ogleda in interpretacije različnih slikovnih podlag, ob poslušanju programske glasbe iščemo Zvočne barve, to je iskanje asociativnih povezav zvokov glasbil in primarnih in sekundarnih barv, obisk zunanjih institucij (npr. Filozofska fakulteta, KSEVT, Muzej iluzij,...), obisk zunanjih sodelavcev in izvedba učnih ur pod njihovim okriljem,...</p>

Kakšne misli so vas navdale, ko ste prvič slišali za podjetniško izobraževanje?	Kako bi vi dojemali podjetniško izobraževanje?
Ojoj, zelo odklonilne, ker tega področja življenja nimam najraje in je skregano z mojo življenjsko logiko in pedagoškim etosom, zato sem tudi vesela, da lahko delam v ustanovi, ki mi mogoča razvijati in izvajati nepodjetniške podvige, ki temeljijo na etiki, medsebojni pomoči, skrbi drug za drugega ne da bi za to pričakovali nagrado.	Če bi bilo možno, bi se mu izognila. Če to ne bi bilo mogoče, bi ga sprejela kot« nujno zlo« in ga korektno oddelala. Ne vem pa, če bi ideje in izsledke v svojem poklicu tudi realizirala.
Ali menite, da dejavnost, ki jo izvajate v javnem zavodu pripelje do izboljševanja v vzgojno-izobraževalnem procesu? Zakaj?	Menim, da, saj ko opazujem otroke, s pomočjo dela na Filozofskih, bolj odprto in kritično ter samokritično delujejo v učnem procesu in v medvrstniških odnosih. Pri izražanju svojih misli in idej ter mnenj so zelo transparentni in vedno bolj aktivno oblikujejo vsesplošno šolsko klimo.
Ali ste slišali za podjetništvo v OŠ? Kaj mislite o tem? Ali obstaja?	Za ta pojem sem že slišala, najbrž že v šolah obstaja, jaz pa bi se mu rada izognila.
Kaj menite, ali vaša interesna dejavnost, ki je tudi vaša ideja, predstavlja eno od možnih idej za razvoj podjetništva na šoli?	Mogoče pa. Recimo, da bi z ogledom razstave, predstave s prostovoljnimi prispevki zbirali denar za Šolski sklad.
Ali je ID, ki jo izvajate tudi ideja, ki se razvija znotraj organizacije?	No, tega pa res ne vem. Prej bi rekla da ne.
Ali se vi počutite bolje, ker otrokom predstaviti več, kot med poukom in jim pomagata, da se lažje znajdejo v vsakdanjem življenju?	Vsekakor, ob tem kar cvetim in žarim, saj je to ena zmed temeljnih poslanic mojega poklica. Predvsem pa mi je všeč, ker se tudi sama neprestano učim, saj me vsaka generacija otrok vedno nauči nekaj novega, predvsem na področju učnih strategij, njihovega dožemanja sveta in razmišljanja o vsem kar jih obdaja (očem vidno, pa tudi očem nevidno):
Ali si želite, da se vaša ID razvija na višjem nivoju (to pomeni na enem območju države ali celotno državo)?	Ne, sem kar zadovoljna s sedanjo geografsko dolžino in širino, saj je včasih še to območje preširno. Želim pa si, da bi moji varovanci presegli meje mojega delovanja.
Hvala za vaš čas in prijazen odgovor. Želim Vam uspešno realizacijo projekta.	

PRILOGA 7: Izpolnjen vprašalnik ID Konstruktorski krožek

Javni zavod:	OŠ Hinka Smrekarja, Gorazdova ulica 16, 1000 Ljubljana
Ime in priimek:	

Področje:	Proizvodno- tehnično
Interesna dejavnost:	Konstruktorski krožek
Oddelek:	6-9. razred
Namen ID:	nadgraditi učno snov pridobljeno pri rednem pouku TIT
Cilji:	razvijati sposobnosti konstruiranja, nadgraditi področje obdelave gradiv, načrtovanje lastnega modela in analiziranja zgrajenega, odpravljanje napak
Kratek opis:	gradnja naprav iz gradnikov konstrukcijskih zbirk, začetno učenje programiranja, konstruiranje in izdelava uporabnih izdelkov iz različnih materialov po lastni zamisli
Kakšne misli so vas navdale, ko ste prvič slišali za podjetniško izobraževanje?	Kako bi vi dojemali podjetniško izobraževanje?
Le kaj so pripravljene deliti tisti, ki že imajo izkušnje s podjetništvom s tistimi, ki nimajo pojma o podjetništvu.	Posredovanje izkušenj, poučujejo naj praktiki Teoretiki lahko filozofirajo.
Ali menite, da dejavnost, ki jo izvajate v javnem zavodu pripelje do izboljševanje vzgojno-izobraževalnemu procesu? Zakaj?	Vpišejo se učenci, ki si želijo več praktičnega dela. Ustvarjajo se drugačni odnosi med učencem in učiteljem- bolj pristni. Sodelujoči učenci si pomagajo pri delu z nasveti, izmenjujejo izkušnje, ki so jih že pridobili v šoli, doma ali na izvenšolskih dejavnostih. Interesna dejavnost je pot do lažje odločitve za nadalnje šolanje in poklicno pot posameznika.
Ali ste slišali za podjetništvo v OŠ? Kaj mislite o tem? Ali obstaja?	Mislím, da bi lahko marsikaj naredili, pa šolska zakonodaja prepoveduje prodajo izdelkov, pri podjetništvu pa se izdelek tudi proda. Sama teorija po podjetništvu pa se mi zdi nesmiselna.
Kaj menite, ali vaša interesna dejavnost, ki je tudi vaša ideja predstavlja ena od možnih idej za razvoj podjetništva na šoli?	Lahko tudi, če bi izdelovali kakšne izdelke.
Ali je ID, ki jo izvajate tudi ideja, ki se razvija znotraj organizacije?	Ne vem dobro, koliko je to pomembno za celotno šolo.
Ali se vi počutite bolje, ker otrokom predstaviti več, kot med poukom in jim pomagata da se lažje znajdejo v vsakdanjem življenju?	Seveda.

Ali si želite, da se vaša ID razvija na višjem nivoju (to pomeni na enem obočju države ali celotno državo)?	Mislím, da se ideja razvija po raznih šolah (OŠ in SŠ), kot dodatne dejavnosti izven šole, vsak malo po svoje. So pa tekmovanja iz posameznih segmentov ID na področnem in državnem nivoju.
Hvala za vaš čas in prijazen odgovor. Želim Vam uspešno realizacijo projekta.	

PRILOGA 8: Izpolnjen vprašalnik za ID Ustvarjanje filma

Javni zavod:	OŠ Hinka Smrekarja, Gorazdova ulica 16, 1000 Ljubljana
Ime in priimek:	
Področje:	Mediji
Interesna dejavnost:	Ustvarjanje filma
Oddelek:	3., 4. R
Namen ID:	Spoznavanje ozadja nastajanja filma, zabava
Cilji:	Kratek film, risanka
Kratek opis:	V krožku posnamemo kratek igreni film in s pomočjo fotografij naredimo kratek animirani film.
Kakšne misli so vas navdale, ko ste prvič slišali za podjetniško izobraževanje?	Kako bi vi dojemali podjetniško izobraževanje?
Moje delo me nikoli ni asociiralo z besedo podjetništvo zato o tem ne razmišljam.	/
Ali menite, da dejavnost, ki jo izvajate v javnem zavodu pripelje do izboljševanje vzgojno-izobraževalnemu procesu? Zakaj?	Vsaka dodatna stvar, ki jo otrok počne pripelje k temu.
Ali ste slišali za podjetništvo v OŠ? Kaj mislite o tem? Ali obstaja?	O tem ne razmišljam
Kaj menite, ali vaša interesna dejavnost, ki je tudi vaša ideja predstavlja ena od možnih idej za razvoj podjetništva na šoli?	Možno, lahko bi šli na kak natečaj ampak to ni moja ideja.
Ali je ID, ki jo izvajate tudi ideja, ki se razvija znotraj organizacije?	Ne vem
Ali se vi počutite boljše, ker otrokom predstaviti več, kot med poukom in jim pomagata, da se lažje znajdejo v vsakdanjem življenju?	Seveda

Ali si želite, da se vaša ID razvija na višjem nivoju (to pomeni na enem območju države ali celotno državo)?	Mogoče v prihodnje, trenutno pa ne
Hvala za vaš čas in prijazen odgovor. Želim Vam uspešno realizacijo projekta.	

PRILOGA 9: Interesno dejavnost Spoznavamo države sveta

Javni zavod:	OŠ Hinka Smrekarja, Gorazdova ulica 16, 1000 Ljubljana
Ime in priimek:	
Področje:	Geografija
Interesna dejavnost:	Spoznavamo države sveta
Oddelek:	4. in 5.
Namen ID:	Otrokom predstaviti svet
Cilji:	Poznavanje sveta in držav
Kratek opis:	Spoznali bodo posamezne države, njihove običaje, kulturo, navade, značilnosti, zanimivosti ...
Kakšne misli so vas navdale, ko ste prvič slišali za podjetniško izobraževanje?	Še ena možnost, kako se zasluži denar.
Kako bi vi dojemali podjetniško izobraževanje?	Ne morem odgovoriti, ker ne vem kaj točno je podjetniško izobraževanje.
Ali menite, da dejavnost, ki jo izvajate v javnem zavodu pripelje do izboljševanje vzgojno-izobraževalnemu procesu? Zakaj?	Verjamem, da, saj otrokom ponudi dodatne možnosti in nova znanja, ki jim jih v okviru rednega pouka ne moremo ponuditi.
Ali ste slišali za podjetništvo v OŠ? Kaj mislite o tem? Ali obstaja?	S tem nisem seznanjen
Kaj menite, ali vaša interesna dejavnost, ki je tudi vaša ideja predstavlja ena od možnih idej za razvoj podjetništva na šoli?	Da
Ali je ID, ki jo izvajate tudi ideja, ki se razvija znotraj organizacije?	Da
Ali se vi počutite bolje, ker otrokom predstaviti več, kot med poukom in jim pomagata, da se lažje znajdejo v vsakdanjem življenju?	Da

Ali si želite, da se vaša ID razvija na višjem nivoju (to pomeni na enem območju države ali celotno državo)?	O tem nisem razmišljal.
Hvala za vaš čas in prijazen odgovor. Želim Vam uspešno realizacijo projekta.	

PRILOGA 10: Interesna dejavnost Angleške urice

Javni zavod:	OŠ Hinka Smrekarja, Gorazdova ulica 16, 1000 Ljubljana
Ime in priimek:	
Področje:	Jezikovno področje
Interesna dejavnost:	Angleške urice za 3. razred
Oddelek:	3. a, b, c
Namen ID:	Učence/-ke pripraviti na branje krajših angleških sestavkov, pisanje krajših vodenih sestavkov, poslušanje manj zahtevnih enogovornih angleških besedil, enostavnejšo govorno uporabo angleščine.
Cilji:	<ul style="list-style-type: none"> - razume pogosto rabljena in z gestami oz. mimiko podprta navodila za delo v razredu; - izlušči glavno temo slušnega besedila; - razume izbrane podatke in nekatere podrobnosti (poimenuje konkretni svet okoli sebe (stvari, osebe, dejanja, lastnosti, živali, predmete, kraje itn.) v neposredni okolici/na slikah ipd.); - se sporazumeva po vzorcih; - poizveduje in odgovarja na preprosta vprašanja; - pritrdjuje, zanika, izraža počutje, zahvalo, voščila in dobre želje, vljudnostne fraze, navezuje stik, se opravičuje, se poslavlja, telefonira, uresničuje svoje interese (izraža potrebe in želje, prepovedi, prošnje, išče in ponuja pomoč itn.); - poje, recitira pesmi, pove izštevanke. prepozna zapis osnovnega, pogosto rabljenega besedišča ter pomen besednih zvez v okviru znanih tem; - razume posamezne preproste in znane besede, besedne zveze ob nebesedni podpori (npr. slikah, predmetih);
Kratek opis:	Beremo, pišemo, pojemo, se igramo vodene didaktične igre, vodeno ilustriramo.

Kakšne misli so vas navdale, ko ste prvič slišali za podjetniško izobraževanje?	Zanimivo, morda se bi iz tega kruha lahko najedli.
Kako bi vi dojemali podjetniško izobraževanje?	Podjetniško izobraževanje dojemam kot priložnost za učenje, kako najbolje vnovčiti naše sposobnosti, vrline. Učiti se in poučevati druge o tem, kako s svojimi sposobnostmi poslovno uspeti.
Ali menite, da dejavnost, ki jo izvajate v javnem zavodu pripelje do izboljševanje vzgojno-izobraževalnemu procesu? Zakaj?	Da, otroci so že od malih nog v tako imenovani jezikovni kopeli, kar pomeni, da pri jeziku kasneje ne bodo imeli težav ali bodo le-te majhne nravi. Poleg tega jim lahko angleščina kasneje pomaga pri vzpostavi svojega poslovnega življenja.
Ali ste slišali za podjetništvo v OŠ? Kaj mislite o tem? Ali obstaja?	O podjetništvu v šolah nekaj že vem. Ideja obstaja že več let in je na nekaterih šolah dobro razvita.
Kaj menite, ali vaša interesna dejavnost, ki je tudi vaša ideja predstavlja ena od možnih idej za razvoj podjetništva na šoli?	Zagotovo. Jeziki so okno v svet. Več jih obvladaš, več veljaš. (kitajski pregovor)
Ali je ID, ki jo izvajate tudi ideja, ki se razvija znotraj organizacije?	Da. Podobno se je v preteklih letih gojilo tudi v 1. in v 2. razredu.
Ali se vi počutite bolje, ker otrokom predstaviti več, kot med poukom in jim pomagate da se lažje znajdejo v vsakdanjem življenju?	Da. Jeziki bodo otroka zagotovo pripeljali daleč, če jih bo le znal uporabiti.
Ali si želite, da se vaša ID razvija na višjem nivoju (to pomeni na enem območju države ali celotno državo)?	Moja želja je na tem mestu irelevantna, saj se ID, ki jo izvajam sam, že pojavlja na vseh koncih države, sicer verjetno pod drugačnim imenom.
Hvala za vaš čas in prijazen odgovor. Želim Vam uspešno realizacijo projekta.	

PRILOGA 11: Interesna dejavnost Ritmična telovadba

Javni zavod:	OŠ Hinka Smrekarja, Gorazdova ulica 16, 1000 Ljubljana
Ime in priimek:	
Področje:	Športno rekreativno področje
Interesna dejavnost:	Ritmična telovadba
Oddelek:	Učenke od 3. do 6 razreda

Namen ID:	Razvijanje gibalno-ritmično-plesnega izražanja s trakom za ritmično gimnastiko ob različnih zvrsteh glasbe.
Cilji:	<ul style="list-style-type: none"> - Razumevanje gibalno ritmično plesnega izražanja s trakom za ritmično gimnastiko ob različnih zvrsteh glasbe (posamezno, v dvojici, v skupini) - Razvijanje kreativnosti, pozitivnih čustev, - Razvijanje gibalno ritmično plesnega izražanja pri učenju posameznih vaj s trakom, - Učenje lažjih koreografij s trakom (začetnice) in težje koreografije (zahtevnejših) ob glasbi, - Razvijanje koordinacija gibov telesa, koordinacije v prostoru, razvijanje ritmičnega posluha, - Učenje in zapornitev posameznih vaj, elementov s trakom, s poudarkom na točnost in lepoti izvedbe, - Učenje in zapornitev obvezne koreografije s trakom ob glasbi, - Razumevanje in krepitev (ritmično-gibalno plesne) samopodobe, - Nastop na zaključni šolski predstavi.
Kratek opis:	Naučijo se gibalno ritmično plesnega izražanja s trakom za ritmično gimnastiko ob različnih zvrsteh glasbe. Učenke razvijajo kreativni in pozitivni čut do različnih vaj. Naučijo se kreativni ples s trakom z lažjimi oz. težjimi koreografijami. Na koncu šolskega leta staršem predstavijo koreografijo, ki so se jo naučili.
Kakšne misli so vas navdale, ko ste prvič slišali za podjetniško izobraževanje?	Najprej sem pomislila na uspešnost nekega podjetja, da podjetje pozitivno posluje, da posluje brez izgube.
Kako bi vi dojemali podjetniško izobraževanje?	Dojamem enako kot sem opisala zgoraj. Menim pa, da je zelo pomembno, da podjetje posluje brez izgub, da ima dobiček, da se ta dobiček razdeli med vse zaposlene, del dobička pa se namenu tudi v izobraževanje delavcev ter tudi v nabavo modernejše opreme, strojev (glede na profit podjetja). Menim, da je zelo pomembno, da se nameni pozornost v podjetniškem izobraževanju tudi medsebojnim odnosom med zaposlenimi, ter tudi razvijanje kreativnosti (tudi spodbujanju le te) ter seveda tudi k nagrajevanju kreativnosti v smislu izboljšav, inovacij.
Ali menite, da dejavnost, ki jo izvajate v javnem zavodu pripelje do izboljševanje vzgojno-izobraževalnemu procesu? Zakaj?	Da, menim, da dejavnost ID, ki jo izvajam pripelje do izboljšave vzgojno-izobraževalnega procesa. Zakaj? Učenke, ki obiskujejo ritmično telovadbo lahko svoje znanje uporabljajo tudi pri drugih

	predmetih v šoli (npr. pri gibalnem izražanju, pri športu, glasbeni umetnosti).
Ali ste slišali za podjetništvo v OŠ? Kaj mislite o tem? Ali obstaja?	Ne, nisem še slišala za podjetništvo v OŠ. Mislim, da je o tem bolj seznanjena ravnateljica naše šole. Mislim, da obstaja.
Kaj menite, ali vaša interesna dejavnost, ki je tudi vaša ideja predstavlja ena od možnih idej za razvoj podjetništva na šoli?	Ne
Ali je ID, ki jo izvajate tudi ideja, ki se razvija znotraj organizacije?	Možno bi bilo.
Ali se vi počutite boljše, ker otrokom predstaviti več, kot med poukom in jim pomagata da se lažje znajdejo v vsakdanjem življenju?	Z veseljem vodim interesno dejavnost, veselim se napredka in znanj, ki jih učenke osvojajo. Najbolj pa sem vesela ko svoje znanje (koreografijo s trakom ob glasbi) predstavijo staršem na zaključni proslavi v šoli.
Ali si želite, da se vaša ID razvija na višjem nivoju (to pomeni na enem obočju države ali celotno državo)?	Ne želim si, da se moja ID izvaja na višjem nivoju (to pomeni na enem območju države oz. v celotni državi).
Hvala za vaš čas in prijazen odgovor. Želim Vam uspešno realizacijo vašega projekta.	

PRILOGA 12: Interesna dejavnost Turistični krožek

Javni zavod:	OŠ Hinka Smrekarja, Gorazdova ulica 16, 1000 Ljubljana
Ime in priimek:	
Področje:	družboslovje
Interesna dejavnost:	Turistični krožek
Oddelek:	6.-9.r
Namen ID:	Spoznavati turizem
Cilji:	Spoznavanje turističnih poklicev, urjenje v iskanju rešitev, spoznavanje ozadja turizma, razmišljanje o trajnostnem turizmu.
Kratek opis:	Pri krožku spoznavamo turizem in sodelujemo na festivalu Turizmu pomaga lastna glava

Kakšne misli so vas navdale, ko ste prvič slišali za podjetniško izobraževanje?	Izobraževanje, ki je vezano na bodočo zaposlitev.
Kako bi vi dojemali podjetniško izobraževanje?	Kot priložnost za trženje svoje dejavnosti.
Ali menite, da dejavnost, ki jo izvajate v javnem zavodu pripelje do izboljševanje vzgojno-izobraževalnemu procesu? Zakaj?	Da, ker se učenci urijo v pisanju projektne naloge, izdelajo intervju, iščejo ideje in nastopajo.
Ali ste slišali za podjetništvo v OŠ? Kaj mislite o tem? Ali obstaja?	Nisem še slišal. Mislim, da je vzgoja za podjetništvo dobra. Ni pa dobro, če bi želeli, da je šola pridobitna dejavnost.
Kaj menite, ali vaša interesna dejavnost, ki je tudi vaša ideja predstavlja ena od možnih idej za razvoj podjetništva na šoli?	Mislim, da, ker ravno z našimi projekti na področju turizma se spodbuja uresničitev zamisli.
Ali je ID, ki jo izvajate tudi ideja, ki se razvija znotraj organizacije?	Ideja ID je tudi promocija. Na nek način promoviramo šolo.
Ali se vi počutite bolje, ker otrokom predstaviti več, kot med poukom in jim pomagata da se lažje znajdejo v vsakdanjem življenju?	Pri turističnem krožku gledamo širše in razvijamo znanja, ki bodo koristna v prihodnosti.
Ali si želite, da se vaša ID razvija na višjem nivoju (to pomeni na enem obočju države ali celotno državo)?	Ne, ker je interesna dejavnost pokrita tudi že z izbirnim predmetom turistična vzgoja.
Hvala za vaš čas in prijazen odgovor. Želim Vam uspešno realizacijo vašega projekta.	

PRILOGA 13: Pisni intervju - prazni obrazec

PISNI INTERVJU Z RAVNATELJICO OŠ HINKO SMREKAR
<p>V življenju človek srečuje ljudi, ki nas s svojim delom navdušujejo in nas prepričajo v to, da vemo, kaj delajo. Skratka prepričujejo nas, da vemo, da vsak človek v sebi skriva res ogromno potencialov, ki jih je treba odkriti, jim prisluhni in jim slediti. V skupini ljudi, ki sem jih v življenju spoznal, je malo takih, ki so me res navdušili, vendar obstajajo tudi taki, ki so me z njihovim poslanstvom navdušili in mi istočasno s kratkim pogovorom pomagali spoznati, da so to pravi ljudje za posel. Med te ljudi spada tudi odgovorna oseba javnega zavoda OŠ Hinka Smrekarja.</p>

Vedno je pripravljena na sodelovanje, rada ima svoje delo in je vedno pripravljena sprejemati nove ideje in nove priložnosti, tako tudi zaposlene in učence spodbuja k novemu »jutri«.	
Izvedla sva pisni intervju z nekaj kratkimi vprašanji, na katera je tudi nazorno odgovorila.	
V nadaljevanju sledijo vprašanja.	
17. Prosil bi vas, da se malo predstavite in opišete svoje izobraževanje in delo.	
18. Ali lahko na kratko opišete, kaj vam predstavlja podjetništvo?	
19. Ali se na šoli počutite kot podjetnica? Zakaj da oz. ne?	
20. Kaj je vas pripeljalo do tega, da se vključite v podjetniške vode, kajti tudi poslovanje na šolah je ene vrste podjetništvo, ki ima zelo širok pomen?	
21. Ali ste do sedaj slišali za podjetništvo v vzgojno-izobraževalnem sistemu?	
22. Ali obstaja podjetništvo tudi v vzgojno-izobraževalnem sistemu OŠ?	
23. V zadnjem času se pogosto uporablja termin notranje podjetništvo. Ali veste, kaj to pomeni?	

Na naši šoli sem zasledil veliko interesnih dejavnosti (=ID), ki mi predstavljajo nove ideje, nove izbire za vse otroke, naši učenci, ki predstavljajo nekaj novega v javnem zavodu, s katerimi se sam učitelj počuti bolj uporaben in uspešen, s tem pa se poveča tudi učenčevu zadovoljstvo, kajti različne dejavnosti jim pomagajo izboljšati psihofizični in motorični razvoj, ki jim pomaga, da se razvijajo izven šolskih dejavnosti. Menim, da so ti krožki nekaj inovativnega in OŠ dajo posebni pečat, saj so tudi starši zelo zadovoljni, ker njihovi otroci popoldne ne izgubljajo časa za računalnikom in telefonom, ampak čas v celoti izrabijo koristno.

24. Ali za vas ID predstavljajo notranje podjetništvo?

25. Kaj pravzaprav za vas predstavlja Notranje podjetništvo?

26. Ali bi dovolili, da se iz ID razvije tudi podjetniška dejavnost, ki bo pripeljala uspeh same šole in zaposlenim?

27. Ali so izven šolske dejavnosti lahko izvedljive tudi znotraj vaše šole in ali bi lahko iz njih naredili projekt, ki ga bodo realizirali zaposleni?

Na šoli sem zaposlen kratek čas, vendar sem v tem kratkem času stopil v stik z vsemi zaposlenimi in sem z vsemi že na nek način tudi prijatelj. Po vsakodnevnih kratkih pogovorih z zaposlenimi na šoli, menim, da vas imajo zaposleni radi in, da so zelo zadovoljni z vašim ravnanjem in poslanstvom.

28. Zanima me ali ste tudi vi zadovoljni z idejami učiteljev, njihovimi cilji, njihovimi uspehi in obnašanjem do vas in do celotnega kolektiva?

29. Ali bi kaj spremenili?

30. Ali obstaja kakšen univerzalen nasvet za vse podjetnike v javnih zavodih?

31. Za konec bi Vas prosil, če nam lahko napišete, kakšna je vaša vizija poslovne prihodnosti in ali imate že začrtane načrte za prihodnost?

32. Ali ste pripravljeni vpeljati v vašo šolo notranje podjetništvo? V vsakem primeru prosim za razlago zakaj ne oz. zakaj da.

Spoštovana gospa ravnateljica, zahvaljujem se Vam za precej podroben intervju in prijazen odnos in potrpljenje do mene. Želim Vam še veliko uspehov v prihodnosti.

PRILOGA 14: Anketni vprašalnik - prazni obrazec

Javni zavod:	OŠ Hinka Smrekarja, Gorazdova ulica 16, 1000 Ljubljana
Ime in priimek:	
Področje:	
Interesna dejavnost:	
Oddelek:	
Namen ID:	
Cilji:	
Kratek opis:	
Kakšne misli so vas navdale, ko ste prvič slišali za podjetniško izobraževanje?	
Kako bi vi dojemali podjetniško izobraževanje?	
Ali menite, da dejavnost, ki jo izvajate v javnem zavodu vodi k boljšemu vzgojno-izobraževalnemu procesu? Zakaj?	

Ali ste slišali za podjetništvo v OŠ? Kaj mislite o tem? Ali obstaja?	
Kaj menite, ali vaša interesna dejavnost, ki je tudi vaša ideja predstavlja ena od možnih idej za razvoj podjetništva na šoli?	
Ali je ID, ki jo izvajate tudi ideja, ki se razvija znotraj organizacije?	
Ali se vi počutite boljše, ker otrokom predstavite več, kot med poukom in jim pomagata, da se lažje znajdejo v vsakdanjem življenju?	
Ali si želite, da se vaša ID razvija na višjem nivoju (to pomeni na enem območju države ali celotno državo)?	
Hvala za vaš čas in prijazen odgovor. Želim Vam uspešno realizacijo projekta.	